

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Dairesi Başkanlığı

TEBLİĞ NO: 297

ODUN DIŞI ORMAN ÜRÜNLERİNİN
ENVANTER VE PLANLAMASI
İLE
ÜRETİM ve SATIŞ ESASLARI

ANKARA
2013

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM	5
GİRİŞ.....	5
Amaç	5
Kapsam	5
Dayanak	5
Tanımlar.....	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
ODUN DIŞI ORMAN ÜRÜNLERİNİN ve ORMAN EKOSİSTEMLERİNİN ENVANTER VE PLANLAMASI.....	6
Odun dışı orman ürünlerinin ve orman ekosistem hizmetlerinin envanter ve planlamasında genel hükümler.....	6
Odun dışı orman ürünlerinin hasat planları ile odun dışı ürün ve hizmetler yönetim planlarının hazırlanmasında görev, yetki ve sorumluluklar.....	6
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	7
ODUN DIŞI ÜRÜNLERİN ÜRETİMİNDE UYGULANACAK GENEL ESASLAR.....	7
Kanuni esas	7
Yıllık üretim programına alınan odun dışı ürünlerin üretimi.....	7
Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerinin üretimi.....	7
Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerin orman kanunu 37.maddesi kapsamında üretimi	7
Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerin orman kanunu ek-12. maddesi kapsamında üretimi	8
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	9
ÜRETİM VE SATIŞ İŞLERİNİN PROGRAMLANMASI.....	9
Üretim ve satış işlerinin programlanması	9
BEŞİNCİ BÖLÜM	9
ÜRETİM VE TOPLAMA YAPTIRMANIN GENEL USULLERİ.....	9
Üretimin Yaptırılma Usulleri	9
Yıllık üretim programına alınan odun dışı ürünlerin üretim ve toplama usulleri	10
Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerin üretim ve toplama usulleri	10
ALTINCI BÖLÜM	10
YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINAN ÜRÜNLERİN ÜRETİM TAŞIMA SATIŞLARINA AİT ESASLAR.....	10
Üretimin vahidi fiyatla yaptırılması.....	10

Üretimin taahhülle yaptırılması	11
YEDİNCİ BÖLÜM	11
YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINAN ÜRÜNLERDE YAPILACAK İŞ VE İŞLEMLER.....	11
Reçine üretimde uygulanacak iş ve işlemler.....	11
Reçine üretim hazırlığında uygulanacak esaslar	12
Reçine üretiminde (sağımında) uygulanacak esaslar	12
Reçine üretiminin bitirilmesinde uyulacak esaslar	13
Reçinenin satış işlerinde uyulacak esaslar	13
Sığla yağına ait bilgiler	14
Sığla yağının üretim metodu	14
Sığla yağı üretimi ile ilgili diğer konular	14
Sığla yağı ve buhurun satışı	16
Çıralı çam kök odunu ve üretimine ait genel bilgiler	16
Çıralı çam kök odunu üretim metodu	16
Çıralı çam kök odununun üretimi ve hazırlık çalışmaları.....	16
Çıralı çam kök odununun satış işleri.....	17
SEKİZİNCİ BÖLÜM.....	18
YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMAYAN ÜRÜNLERİN ÜRETİM TAŞIMA SATIŞLARINA AİT ESASLAR.....	18
Yıllık üretim programına alınmamış ürünlerin tarife bedeli karşılığı yaptırılması.....	18
Yıllık üretim programına alınmamış ürünlerin taahhülle yaptırılması	18
DOKUZUNCU BÖLÜM.....	19
YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMAYAN BAZI ÜRÜNLERDE YAPILACAK İŞ VE İŞLEMLER	19
Defne yaprağı ve üretimine ait genel bilgi	19
Defne yaprağının üretiminin planlanması.....	19
Defne yaprağı üretim metotları	20
Çam fıstığı üretimine ait genel bilgi	21
Çam fıstığı üretiminin planlanması.....	21
Çam fıstığı üretim metotları.....	21
Şimşir sürgünü ve üretimi hakkında genel bilgiler	21
Şimşir sürgünü üretiminin planlanması	22
Şimşir sürgünü üretim metotları	22

Şimşir sürgünü satış işlemleri	22
Meşe mazısı ve üretimine ait genel bilgiler	22
Meşe Palamudu ve üretimine ait genel bilgiler	23
Ardıç meyvesi ve üretimine ait genel bilgi	23
Ihlamur ve üretimine ait genel bilgi	24
Huş ve üretimine ait genel bilgi	24
Okaliptüs yaprağı ve üretimine ait genel bilgi	25
Keçiboynuzu ve üretimine ait genel bilgi	25
Kestane ve üretimine ait genel bilgi	25
Cehri ve üretimine ait genel bilgiler	26
Mahlep ve üretimine ait genel bilgiler	26
Melengiç ve üretimine ait genel bilgiler	27
Sumak ve üretimine ait genel bilgiler	27
Erika ve üretimine ait genel bilgiler	28
Sakız ve üretimine ait genel bilgiler	28
Kitre zamkı ve üretimine ait genel bilgiler	29
Meyan kökü ve üretimine ait genel bilgiler	29
Ağaç, Ağaççık ve Çalı Formundaki Bazı Türlerin Toplama ve Üretiminde Uygulanacak Özet Bilgi Tablosu	29
ONUNCU BÖLÜM	31
YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMAYAN OTSU BİTKİSEL ÜRÜNLERDE YAPILACAK İŞ VE İŞLEMLER	31
Otsu Bitkisel Ürünlerin Üretimi İle İlgili Genel Bilgiler	31
ONBİRİNCİ BÖLÜM	34
YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMAYAN SOĞANLI (Rizomlu-Yumrulu) BİTKİLERİN ÜRETİM İŞLERİNDE YAPILACAK İŞ VE İŞLEMLER	34
Soğanlı (rizomlu –yumrulu) bitkilerle ilgili genel bilgi	34
Soğanlı (Rizomlu –Yumrulu) Bitkilerle İlgili Üretim Tekniği	35
Soğanlı (Rizomlu –Yumrulu) Bitkiler Toplanırken Uyulması Gereken Temel Hususlar Tablosu	36
Sökümü Yasak Soğanlı (Rizomlu –Yumrulu) Bitkiler listesi	38
ONİKİNCİ BÖLÜM	39
YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMAYAN MANTARLARIN ÜRETİM İŞLERİNDE YAPILACAK İŞ VE İŞLEMLER	39
Mantarlarla ve üretimle ilgili genel bilgiler	39

Mantarların üretim tekniği	39
Mantarlar toplanırken uyulması gereken temel hususlar tablosu.....	40
ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM	46
ÜRETİM ARTIKLARININ TOPLANMASINDA UYGULANACAK ESASLAR.....	46
Temel esaslar	46
ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM	47
TABİİ AFETLER SONUCU AKARSU KENARLARINDA BULUNAN ARTIKLAR İLE ÇALI ÇIRPI NİTELİĞİNDEKİ ARTIKLARIN TOPLANMASINA İLİŞKİN ESASLAR.....	47
Temel esaslar	47
ONBEŞİNCİ BÖLÜM	48
ORMANA ZARARLI AĞAÇÇIK, KÖK ve DİĞER ZARARLILARI ORMANDAN TOPLAYIP ÇIKARMA ESASLARI.....	48
Temel esaslar	48
ONALTINCI BÖLÜM.....	48
TEBLİĞ EKLERİ.....	48

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu tebliğ, orman ekosistemlerinin odun hammaddesi dışında ürettiği odun dışı ürün ve hizmetlerinden sürdürülebilirlik prensipleri dâhilinde planlı faydalanmayı amaçlamaktadır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu tebliğ, odun dışı orman ürünlerinin ve orman ekosistem hizmetlerinin; envanter ve planlaması ile odun dışı orman ürünlerinin üretim ve satış esaslarını düzenlemektedir.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu tebliğ, anayasanın 169 ve 170 maddeleri çerçevesinde düzenlenmiş olan 6831 sayı Orman Kanununun 14, 15, 26, 30, 37, 40, 41 ve Ek-12. maddesi hükümleri ile 645 sayılı kanun hükmünde kararname, 24.09.1989 tarih ve 19231 sayılı Orman Emvalinin İstihsaline Ait Yönetmelik ve Amenajman Yönetmeliği hükümlerine dayanmaktadır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu tebliğde geçen;

- a) Odun dışı orman ürünleri: Ormanlardan elde edilen odun dışındaki tüm bitkisel ve hayvansal ürünler ile mantarları ifade eder. Endüstriyel odun üretimi esnasında açığa çıkan ağaç kabukları, kozalaklar, çalılar, yongalar, kökler ile mantarlar, orman humusu ve örtüsü de aynı grupta yer almaktadır.
- b) İşletme Şefliği: Orman İşletme Şefliğini
- c) İşletme Müdürlüğü: Orman İşletme Müdürlüğü'nü
- d) Bölge Müdürlüğü: Orman Bölge Müdürlüğü'nü
- e) Tarife bedeli: Genel Müdürlüğün teklifi Bakan oluru ile belirlenen ve 294 sayılı tebliğ ile yürürlüğe giren bedeldir.
- f) Tevzi masraf: 294 sayılı tebliğ ile her yıl yenilenen bedeldir.
- g) Satış Masrafı: 294 sayılı tebliğ ile her yıl yenilenen bedeldir.
- h) Muhammen bedel: Devlet Orman İşletmesi ve Döner Sermayesi Yönetmeliği 16.maddesi hükümlerine göre hesaplanan bedeldir.
- ı) Vahidi fiyat: İşletme Müdürlüğünce belirlenen, birim işe verilen fiyattır.
- j) Alivrelili satış: Muhammen bedel ile yapılan açık artırmalı satıştır.
- k) Odun Dışı Ürünler Başmühendisliği: Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlamasını yapmaya yetkili olan birimi,
- l) ODÜH Yönetim Planı: Devlet ve özel ormanlarda var olan tüm odun dışı ürünler ile orman ekosistem hizmetlerinin envanterini ve sürdürülebilir faydalanmanın düzenlenmesini içeren plandır.
- m) ODOÜ Hasat Planı: Odun Dışı Orman Ürünleri Hasat Planı'nı,
- n) Teknik İzahname: Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Yönetim Planları ile Odun Dışı Orman Ürünleri Hasat Planlarının yapım, usul ve yöntemlerini belirleyen hükümleri içerir.

İKİNCİ BÖLÜM

ODUN DIŞI ORMAN ÜRÜNLERİNİN ve ORMAN EKOSİSTEMLERİNİN ENVANTER VE PLANLAMASI

Odun dışı orman ürünlerinin ve orman ekosistem hizmetlerinin envanter ve planlamasında genel hükümler

MADDE 5 – (1) Devlet ormanlarından üretilen her türlü odun dışı orman ürünlerinden ve orman ekosistemlerinin sunduğu hizmetlerden faydalanma, belirli bir plan dahilinde yapılacaktır. Planlama Birimi Orman İşletme Şefliğidir. Faydalanma planı yapılmadan önce her tür için şeflik bazında envanter çalışmaları yapıldıktan sonra türün sürdürülebilirliği esas alınarak faydalanma planları hazırlanacaktır. Çalışma alanı; mantarlar, bitkisel ve hayvansal kökenli odun dışı orman ürünleri ile birlikte orman ekosistem hizmetlerini de kapsamaktadır.

(2) Odun dışı orman ürünlerinin kayıp servete dönüşmesinin söz konusu olduğu durumlarda “Odun Dışı Orman Ürünleri Hasat Planları” oluşturulur. Odun Dışı Orman Ürünleri hasat planları sadece ürünün envanter ve planlamasını kapsar. Orman Ekosisteminin sunduğu diğer hizmetleri kapsamaz.

(3) Odun Dışı Orman Ürünleri ile Orman Ekosistemlerinin sunduğu ürün ve hizmetlerin envanter ve planlamasında “Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Yönetim Planı” oluşturulur. Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Yönetim Planı; odun dışı orman ürünleri ile birlikte diğer orman ekosisteminin sunduğu hizmetleri de kapsar.

(4) Odun Dışı Orman Ürünleri Hasat Planları ile Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Yönetim Planları oluşturulurken teknik heyetlerde yeterli sayıda personel bulunmaması veya mevcut personelin ilgili konularda uzman olmaması gibi durumlarda hizmet alımı yapılabilir.

(5) Gerçek ve tüzel kişilere ait özel ormanların Odun Dışı Orman Ürünleri ve Hizmetleri Yönetim Planları ile Odun Dışı Orman Ürünleri Hasat Planı 5531 sayılı Kanun hükümlerine göre yetkili kılınan TMMOB üyesi serbest meslek mensupları tarafından bu tebliğdeki esaslara uygun olarak yapılır.

(6) İhtiyaç duyulması halinde envanter ve planlama çalışmaları Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Daire Başkanlığı bünyesinde oluşturulacak heyetler tarafından da yapılabilir.

(7) Odun Dışı Orman Ürünleri Hasat Planları ile Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Yönetim Planları Orman Genel Müdürlüğüne yayınlanacak teknik izahnameye göre yapılacaktır.

Odun dışı orman ürünlerinin hasat planları ile odun dışı ürün ve hizmetler yönetim planlarının hazırlanmasında görev, yetki ve sorumluluklar

MADDE 6 – (1) Odun Dışı Orman Ürünleri Hasat Planları ve Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Yönetim Planları;

a) Odun Dışı Ürünler Başmühendisi başkanlığında en az 2 kişilik bir teknik heyet tarafından,

b) Başmühendisliğin bulunmadığı veya iş programının yoğun olduğu durumlarda Orman İşletme Müdürlüğü veya Orman Bölge Müdürlüğüne oluşturulan en az 2 kişilik komisyon tarafından,

c) En az 10 adet Odun Dışı Orman Ürünü Hasat Planı veya 5 adet Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Yönetim Planının hazırlanmasında görev almış Orman Mühendisleri tarafından yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ODUN DIŞI ÜRÜNLERİN ÜRETİMİNDE UYGULANACAK GENEL ESASLAR

Kanuni esas

MADDE 7 – (1) 6831 sayılı Orman Kanununun 23.09.1983 gün ve 2896 sayılı kanunla değişik 26. maddesi gereği Devlet ormanlarında yapılacak her nevi üretim, Genel Müdürlükçe tespit edilen esaslarla yapılan amenajman plânları ile Hasat Planları ve ODÜH Yönetim Planları çerçevesinde, yine aynı kanunun 37, 40 ve Ek-12. maddesi hükümlerine göre yaptırılır.

(2) Orman kanununun 37 ve Ek-12. maddesi hükmü doğrultusunda odun dışı orman ürünlerinin üretimi iki ana kapsamda yaptırılır.

- a) Yıllık üretim programına alınan odun dışı ürünlerin üretimi
- b) Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerin üretimi

Yıllık üretim programına alınan odun dışı ürünlerin üretimi

MADDE 8 –(1) Döner Sermaye Bütçesiyle yıllık üretim programına alınan odun dışı orman ürünlerinin üretimi, amenajman ve silvikültür planları bütçe esasları ile bu konudaki "Orman emvalinin istihsaline ait yönetmelik' ve bu tebliğ hükümleri dâhilinde yapılacaktır.

(2) Reçine, sığla yağı, şimşir ve çıra mutlaka yıllık üretim programına alınan odun dışı orman ürünlerinin üretimi kapsamında yapılır. Diğer ürünler de bu kapsamda yapılabilir.

Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerinin üretimi

MADDE 9 – (1) Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı orman ürünlerinin üretimi de iki ana başlıkta ele alınır.

- a) Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerin Orman Kanunu 37.maddesi kapsamında üretimi
- b) Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerin Orman Kanunu Ek-12. Maddesi kapsamında üretimi

Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerin orman kanunu 37.maddesi kapsamında üretimi

MADDE 10 - (1) 6831 sayılı Orman Kanununun 23.09.1983 gün ve 2896 sayılı kanunla değişik 37. maddesi gereğince Devlet ormanlarından çıkarılacak tomruk, tel direk, maden direk, sanayi odunu, sırik, çubuk, yakacak odun, reçine, sığla yağı, çıra ve şimşir gibi yıllık üretim programına alınmış orman ürünlerinin dışındaki her nevi orman ürün ve artıklarının üretimi; idarece tayin olunacak mntıka ve süreler içerisinde yapılmak üzere öncelik sırasına göre 40. maddede belirtilen Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerine veya iş yeri civarındaki orman işlerinde çalışan köylülere tebliğen duyurulmak suretiyle ve tarife bedeli ödemeleri şartıyla izin verilerek yaptırılacaktır. Bu yerler halkının veya kooperatiflerinin bu işe istekli olmadıkları ya da iş güçlerinin yeterli bulunmadığının tespit ve tevsiki halinde ise yıllık üretim programına alınmamış bu ürün ve artıkların toplanması için diğer isteklilere aynı şartlarla izin verilecek veya idaremizce üretilerek satılabilecektir.

(2) Üretim programına alınmamış ürünlerin üretimi, bu ürünlerin devamlılığını tehlikeye sokmayacak biçimde tehdit ve tahrip faktörleri dikkate alınarak, her ürün için uygun olan hasat mevsimine bağlı kalınarak, envanter çalışmalarını neticesi elde edilen değerlere göre hazırlanacak planlara göre yapılacaktır.

Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerin orman kanunu ek-12. maddesi kapsamında üretimi

MADDE 11 - (1) 6831 sayılı Orman Kanununa 13/2/2011 tarih 6111 sayılı kanunla eklenen Ek madde-12 de “Bozuk veya verimsiz orman alanları; ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve rehabilitasyon çalışmalarına konu edilir. Bu alanlarda; mevcut türlerden gerekenler korunur, aşılır ve/veya rehabilite edilir. Ayrıca orman içi boşluk alanlar, bölgede doğal olarak yetişen türlerle ekim, dikim ve aşılama suretiyle imar-ihya ve/veya rehabilite edilerek doldurulur. Ağaçlandırılan, erozyon kontrolü yapılan, imar-ihya ve rehabilite edilen sahalardan elde edilen odun dışı orman ürünleri; öncelikle bu sahaların bakımını gerçekleştiren köy tüzel kişiliklerine, tarımsal kalkınma kooperatiflerine, 5200 sayılı Kanunla kurulmuş üretici birlikleri ve birliklere ve/veya yöre halkına tarife bedeli ile verilebilir” hükmü bulunmaktadır.

(2) 6831 sayılı Orman Kanununun Ek-12. maddesi gereği ağaçlandırma, erozyon kontrolü yapılan sahalarda, imar-ihya ve rehabilite edilen sahalarda elde edilen odun dışı orman ürünlerinden faydalanma hakkı; talepleri halinde, öncelik sırasına göre köy tüzel kişiliklerine, tarımsal kalkınma kooperatiflerine, 5200 sayılı Kanunla kurulmuş üretici birlikleri ve birliklere ve/veya yöre halkına faydalanmayı talep ettikleri sahaların bakımlarını yapmaları koşulu ile tarife bedeli karşılığında İşletme Müdürlüğü tarafından verilebilir.

a) Orman Kanunu Ek-12. maddesi kapsamındaki yerlerde bulunan odun dışı orman ürünü veren tür veya türlerin öncelikle envantere dayalı yönetim planları yapılır. Üretim sahalarının belirlenmesinde bölme veya bölmecik bütünlüğü esas alınır.

b) Yönetim planları yapılmış sahaların Ek-12. madde kapsamında üretimi, kanunda yazılı öncelik sırasına göre, yine kanunda sayılı hak sahiplerine, İşletme Müdürlüğü tarafından tebliğlen duyurulur.

c) İşletme Müdürlüğünce yapılan ilan neticesi istekli olan köy tüzel kişiliği, kooperatif, birlik ya da kişilerin, Üretim Sözleşmesi (**Ek-1**) ile Bakım Şartnamesini imzalamaları ve öngörülen hasılat miktarları üzerinden tarife bedeli yatırmaları koşulu ile bölme ya da bölmecik üretime verilir. İşletme Şefliği tarafından bölme ya da bölmecik teslim teslim tutanağı hazırlanarak imzalanır.

d) Odun Dışı orman ürünlerinden faydalanma maksatlı olarak üretime verilen sahaların paylaşımı; Köy tüzel kişiliğinde, Köy Muhtarlığınca; Kooperatiflerde, Kooperatif Başkanlığınca; Birliklerde, Birlik Başkanlığınca yapılır, dağıtım sonucunda iç taksimat listeleri düzenlenir. Düzenlenen kişi listeleri en geç 7 gün içinde ilgili işletme şefliğine teslim edilir. Eğer üretim yöre halkına verilir ise bu durumda bölme ya da bölmeciklerin iç taksimatları ilgili işletme Şefliğince yapılır ve kişi listesi tutanağı düzenlenir. Talep halinde üretim alanlarının dağıtım işlerine İşletme Şefliği nezaret eder.

e) Köy tüzel kişilikleri, Orman Köylerini Kalkındırma kooperatifleri ve Üretici birliklerince yapılacak tevziat listelerinin ekinde, listedeki kişilerin ilgili köy nüfusu, kooperatif ve üretici birliğine kayıtlı olduğunu gösterir belge bulunacaktır. Kayıtlı olmayanlar kanuni hakkın kullanımından men edilecektir.

(3) Üretime verilen yerlerdeki faydalanmaya dair hak sahipliği süresi, en fazla ODÜH yönetim planı süresi kadar olur. Hak sahipliği süresinin tayininde İşletme Müdürlüğü yetkilidir.

a) Üretim hakkına sahip kanunda sayılı kişi ya da kuruluşlar en geç bir yıl önceden bir dilekçe ile bildirilmek kaydı ile hak sahipliğinden vazgeçebilirler.

b) Hak sahiplerinin Üretim Sözleşmesi ve Bakım Şartnamesi hükümlerini yerine getirmemeleri, üretilen ürünün yıllık üretim programına alınması gibi sebepler ile İşletme Müdürlüğünce üretime tek taraflı olarak son verilebilir.

(4) İşletme Şefliğince, bakım taahhütnamesi ve teknik şartname hükümlerinin yerine getirilip getirilmediği üretim sezonundan önce kontrol edilir. Sözleşme ve Şartname hükümlerinin

yerine getirilmesi halinde tarife bedeli ile üretime izin verilir. Bu işlem her üretim sezonunda tekrarlanarak tespit tutanağı tanzim edilir.

(5) Yönetim planı yapılan sahalarda tespit edilen odun dışı ürün veren tür veya türlerin biyolojisi, ekolojisi gibi hususlar göz önünde bulundurulmak sureti ile saha bakım şartnamesi hazırlanır. Şartnameler bölme ya da bölmecik numaraları, harita bilgileri gibi hususları da içerecektir.

(6) Bakım çalışmaları, Ağaçlandırma ve Silvikültür Daire Başkanlıklarınca çıkarılacak Bakım Şartnamesine uygun olarak yapılacak olup, şartnamenin öngördüğü şekilde tekrarlanacaktır.

(7) Sözleşme ve Şartname hükümlerini yerine getirmeyenler ile her yıl üretim sezonundan önce tarife bedelini yatırmayanların hak sahipliği düşer.

(8) Sahaların kontrol ve denetimi, İşletme Müdürlüğünce oluşturulacak komisyon marifeti ile yılda bir kez yapılır. Düzenlenen kontrol tutanakları Bölge Müdürlüğüne gönderilir.

(9) Orman Kanunu Ek-12 madde kapsamında odun dışı orman ürünü üretimine konu edilen sahalarla ilgili düzenlenen her türlü evrak bölme ya da bölmecik bazında oluşturulacak üretim dosyalarında muhafaza edilecektir.

(10) Hak sahibi olan kişiler Orman Kanunu ve ilgili mevzuatından doğan orman koruma tedbirlerini almakla yükümlüdür. Faydalanmaya konu yerlerde Orman Kanunu ve ilgili mevzuat gereği suç olarak tanımlanan fiillerin tespiti durumunda, Orman Kanununun cezayı düzenleyen hükümleri gereği adli süreç başlatılır.

(11) İşletme Müdürlüğü, bakım çalışmalarının serbest orman mühendislerinin nezaretinde yapılmasını isteyebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÜRETİM VE SATIŞ İŞLERİNİN PROGRAMLANMASI

Üretim ve satış işlerinin programlanması

MADDE 12 – (1) Odun dışı orman ürünlerinin yıllık üretim programı yapılırken; odun dışı ürün envanter ve yönetim planları, hasılat planları ve silvikültür planlarının verileri, ormanların aktüel durumları, yol durumu, ağaçlandırma ve orman imar-ıslah projeleri, önceki yıllardan devreden stok miktarları, bu ürünlere olan iç ve dış talepler göz önünde bulundurulacaktır. Üretim programına alınmamış ürünlerin üretimi ise, bu ürünlerin devamlılığını tehlikeye sokmayacak biçimde tehdit ve tahrip faktörleri dikkate alınarak, her ürün için uygun olan hasat mevsimine bağlı kalınarak, envanter çalışmaları neticesi elde olunan değerlere göre hazırlanacak hasat planlarıyla yapılacaktır.

(2) Yıllık üretim programına alınmış ürünlerin yılı ve bütçesi kesinleştikten sonra Orman İşletme Şefliklerince yapılacak üretim, taşıma ve satış programları düzenlenecek, buna bağlı olarak işletmelerin ve en son olarak da Bölge Müdürlüklerinin iş programları hazırlanarak merkeze gönderilecektir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

ÜRETİM VE TOPLAMA YAPTIRMANIN GENEL USULLERİ

Üretimin Yaptırılma Usulleri

MADDE 13 – (1) Devlet ormanlarındaki üretim işleri, Devlet Orman İşletmesi ve Döner Sermayesi Yönetmeliğinin ilgili hükümleri gereği;

a) Birim fiyat (Vahidi fiyat);

b) Taahhüt (Muhammen bedel karşılığı alivrelili vadeli açık artırmalı satışla) yolu ile gerçekleştirilir.

Yıllık üretim programına alınan odun dışı ürünlerin üretim ve toplama usulleri

MADDE 14 – (1) Devlet Orman İşletmesi ve Döner Sermayesi Yönetmeliği'nin 19. maddesi gereği kesme, toplama, taşıma, imal gibi orman işleri işyerinin ve işyerinde çalışacakların hangi mülki hudut ve orman teşkilatı hudutları içerisinde kaldığına bakılmaksızın, öncelikle işyerinde veya civarındaki orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine ve işyerindeki köylülere veya işyeri civarındaki orman işlerinde çalışan köylülere, işyerine olan mesafeleri ile iş güçleri dikkate alınarak gördürülür.

(2) Yapılacak işe yukarıda belirtilen kooperatiflerin ve köylülerin iş güçlerinin yeterli bulunmaması, işe ehil olmamaları, aşırı fiyat istemeleri, işin dağıtımı veya yapılması ile ilgili konularda çözülmesi mümkün olmayan ihtilaflar çıkarmaları gibi hallerde, bu işler; işyerine civar olmayan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine veya köylülere yaptırılabilir gibi taahhüt yolu ile de yaptırılabilir.

(3) Odun dışı orman ürünlerinin kesilmesi, toplanması taşınması ve imali işlerinde kalifiye orman işçisini gerektirenler ile zaman ve mekan itibari ile sınırlı programlara bağlı işlerde sürekli kalifiye işçi çalıştırılabilir.

(4) Kalifiye orman işçisini gerektiren işlerde sürekli kalifiye işçi çalıştırılması kaydıyla, odun dışı orman ürünlerinin üretimi işleri, vahidi fiyatla veya taahhütle yaptırılabilir. Ancak Vahidi fiyat ile yaptırma usulü yerine taahhütle yanı alivrelili açık artırma usulü ile yaptırılmasına özen gösterilecektir.

(5) Bir parasal limite bağlı olmaksızın, bu işlerin vahidi fiyat ile yaptırılmasına doğrudan işletme müdürlükleri yetkilidir.

Yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerin üretim ve toplama usulleri

MADDE 15 – (1) Orman kanununun 37. maddesi gereğince tayin olunacak mıntıka ve süreler içinde toplayıp çıkarmaları, konulan şartlarda üretim yapmak kaydıyla öncelik esasına göre Orman Kanununun 40. maddesinde belirlenen orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine ve iş yerindeki veya civarındaki köylülere tebliğen duyurulmak kaydıyla ve tarife bedeli karşılığı yaptırılır.

(2) İzin verilebilecek isteklilerin olmaması veya ürünün tarife bedeli karşılığı toplanmasının ormanda zarar husule getirebileceğinin ve özel bir üretim tekniği gerektirdiğinin tespit ve tevsiki halinde bu ürünlerde, bu tebliğde belirlenecek usul ve esaslarla vahidi fiyat veya taahhütle yaptırılabilir. Ancak Vahidi fiyat ile yaptırma usulü yerine taahhütle yanı alivrelili açık artırma usulü ile yaptırılmasına özen gösterilecektir.

(3) Orman Kanununu Ek-12. Maddesinde tanımlanan yerlerdeki odun dışı ürünlerden faydalanma izni; talep halinde, isteklilerin bakım ve koruma taahhüdünde bulunmaları ve tarife bedeli yatırmaları koşulu ile verilir.

ALTINCI BÖLÜM

YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINAN ÜRÜNLERİN ÜRETİM TAŞIMA SATIŞLARINA AİT ESASLAR

Üretimin vahidi fiyatla yaptırılması

MADDE 16 – (1) Üretim ve ormandan çıkarma işleri Orman Kanununun 2896 sayılı Kanunla değişik 40. maddesine göre öncelikle Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerine, iş yerlerindeki veya civarındaki köylülere, bunların talipli olmamaları halinde ise diğer isteklilere vahidi fiyatla yaptırılabilir.

(2) Bunun için yıllık üretim programına alınmış reçine, sığla yağı, çıra vb. gibi ürünlerin üretim işlerine ait esaslara göre hesaplanan birim fiyatlara ait kararlar **(Ek-2veEk-3)** düzenlenecek ve tebliğen duyurulacaktır.

(3) Orman Kanunu'nun 40'ncı maddesi gereğince öncelik sıralarına göre isteklilerin çıkması halinde örneği (Ek-4) de bulunan iş yeri teslim-tesellüm tutanağı ve örneği (Ek-5)'de bulunan şartname düzenlenecektir.

(4) Yapılacak ilânlar, kooperatif başkanlıklarına tebligatla, köylülere ise ilan yapılarak, ilan yapıldığına dair tutanakla gerçekleştirilecektir. İşe talip olunması halinde (Ek-4) de belirlenen iş yeri teslim-tesellüm tutanağı, İşletme Şefi, orman muhafaza memurları ve işi alanlarca müştereken saha gezilerek teslimi müteakip imza altına alınacaktır.

(5) İlgili iş sahiplerinin bu hükümlere uymadıklarının tespiti halinde ise mevcut şartname idarece fesh edileceği gibi cezaî hükümler de uygulanacaktır.

(6) Yapılan iş duyurusuna rağmen, iş için Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatif ve köylülerinin talepte bulunmaması durumunda duyuru civar kooperatif ve orman köylerine yapılacaktır. Bunların da talibi olmaması halinde ise diğer talep sahibi olan özel ve tüzel kişilere yaptırılacaktır.

Üretimin taahhülle yaptırılması

MADDE 17 – (1) Yapılacak işin Orman Köylülerini Kalkındırma Kooperatiflerinin veya köylülerinin iş güçlerinin çok üzerinde olması, yapılacak işe ehil olmamaları, için teknik bilgi ve gözetim gerektirmesi, yüksek fiyat istenmesi, iş dağıtımını gerekli olduğu hallerde iş taksiminde çözülmesi mümkün görülmeyen ihtilafların çıkması gibi durumlarda işin birim fiyatla yapılamayacağını tespit ve tevsiki ile bu işler taahhüt yoluyla da yaptırılabilir.

(2) Ürünün satış garantisinin sağlanabilmesi, talep sahiplerinin yeterli olmaması gibi durumlarda alivrelili vadeli açık artırma yoluyla toplanacak ürünün % 100 üne kadarı üreticiye satılmak kaydıyla üretim yapılabilir.

a) Üretime verilecek ürünler için bölme bütünlüğü esas alınır.

b) Satış partileri; üretimi yapılacak ürünün bölmedeki yayılışı, verim gücü, üretimin ormana zarar vermeyecek konum ve zamanda yapılacak şekilde ve daha önce elde edilen veriler de dikkate alınarak hazırlanacaktır.

c) Her yılbaşında Orman Genel Müdürlüğünce tespit edilerek Bakan onayıyla yürürlüğe giren tarife bedelleri, tevzi masrafları ve satış giderlerine göre Döner Sermaye Yönetmeliğinin 16. maddesi gereğince muhammen satış bedelleri tespit edilecektir. Üretim işleri tespit olunan muhammen satış bedeli üzerinden ihaleye çıkarılacaktır.

(3) Üretim ve satış işlemlerinde zorunlu kalmadıkça Vahidi fiyat usulü kullanılmayacak, taahhütlü (alivrelili açık artırmalı) satış usulü kullanılacaktır.

YEDİNCİ BÖLÜM

YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINAN ÜRÜNLERDE YAPILACAK İŞ VE İŞLEMLER

Reçine üretimde uygulanacak iş ve işlemler

MADDE 18 – (1) Reçine üretim alanlarının belirlenmesinde dikkat edilecek hususlar;

a) Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planları ile işletilen ormanlarda “Odun dışı orman ürünü üretimi” fonksiyonlu alanlarda üretim yapılacaktır.

b) Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman ile işletilmeyen ormanlarda ise reçine üretimine konu edilecek alanlar, orman idaresi ve planlama, silvikültür, odun dışı ürün ve hizmetler şube müdürlükleri teknik elemanlarının da katılacağı Bölge Müdürlüğü komisyonu tarafından belirlenecektir. Plan süresi bitinceye kadar belirlenen alanlarda üretim yapılabilir.

c) Kaliteli yapacak odun üretim ormanları, koruma statüsüne sahip alanlar ile bonitet sınıfı çok düşük(kötü bonitet) alanlar reçine üretimine konu edilmeyecektir.

(2) Üretimle ilgili konular ve hazırlık çalışmalarında uyulması gereken hususlar;

- a) Reçine üretiminde uygulanacak metot asit pasta metodu olacaktır.
- b) 26 cm ve daha yukarı çaplardaki ağaçlarda üretim yapılacağından bu ağaçlar İşletme Şefinin kontrol ve denetimi altında, üretimde görevli memurlar tarafından belirlenecek ve işaretlenecektir. Üretimin yapılacağı bölme sınırları da yanlış uygulamalara neden olmayacak biçimde bizzat işletme şefi tarafından belirlenecektir.
- c) Üretim sahasını kaplayan diri örtü bakımı yapılarak, çalışmaya engel bitkiler temizlenecektir.
- d) Asit-Pasta metodunun gereği yapılacak hatalardan dolayı ağacın ve odunun zarar görmemesi, verimin düşük olmaması için üretim öncesi işçilere bir eğitim çalışması yaptırılacaktır.
- e) Üretime başlanmadan önce diğer ormancılık faaliyetlerinin bitirilmiş olması sağlanacaktır.
- f) Üretimde 10 cm. lik yara genişliğine göre ağız ayarlanmış standart kızılaltma rendeleri ve bu 10 cm. lik yaralarda oluşacak ifrazatın toplama kabına akmasını sağlayacak 12 cm. eninde akıtma oluğu ve ağız genişliği 13 cm. olan toplama kapları yaptırılacaktır.
- g) Üretim sezonundan önce, üretimde kullanılacak % 60'lık (H_2SO_4) sülfürik asit, silika jel ve kaolinin çeşitli yüzdelere karıştırılması sonucu hazırlanan asit-pasta yeterli miktarda temin edilecektir. Temin edilen veya yaptırılan asit-pastanın Ormancılık Araştırma Merkezlerinde kontrolü sağlanacaktır.
- h) Asit-Pastanın ağaç gövdelerinde açılan yaralara belli bir incelikte sürülmesi metodun tekniği gereği olduğundan, fazla sürülmesi halinde ağacın zarar görmesi söz konusu olmaktadır. Pasta sürülmesinde 50 cc 'lik plastik enjektörler kullanılacaktır.
- i) 50 cc lik enjektör ile 100 ağaçta açılan yaralara asit-pasta tatbik edilebileceği dikkate alınarak yeterli sayıda enjektör temini ile işçilere dağıtımı yapılacaktır.
- (3) Kullanılan asit-pastanın bileşimindeki sülfürik asit (H_2SO_4) etkisiyle işçilere asit etkisine dayanıklı plastik eldiven, önlük ve ayakkabı temin edilerek dağıtılacaktır.
- (4) İşçilerin eğitimini müteakip kızılaltma rendesi, akıtma olukları, toplama kapları, asit-pasta tüpleri, enjektörler, aside dayanıklı eldiven, önlük ve ayakkabılar her işçiye temin edilecektir.

Reçine üretim hazırlığında uygulanacak esaslar

MADDE 19 – (1) Kızılaltma işleminde uygulanacak esaslar;

- a) Ağaçlara su yürümeden önce Şubat ayı sonu, Mart ayı başlarında üretimden 1 ay önce kızılaltma işlemine başlanacaktır.
- b) Kızılaltma işlemine ilk kez üretim yapılacak ağaçlarda toprak seviyesinden itibaren bir toplama kabı kadar mesafe bırakılarak başlanır. Üretime aynı ağaçta devam edilmesinde ilk yarayı takiben ağaç eksenine paralel olarak kızılaltma yapılacaktır.
- c) Kızılaltma rendesiyle 10-13 cm genişliğinde 40-50 cm yüksekliğinde bir kısmın kabuğu ağaç eksenine paralel olarak 3-5 cm.ye kadar inceltilecektir. Bu kısım bir sezon süresince üretim amacıyla kullanılacaktır.
- d) Üretime mevsim sıcaklığının ortalama 18 °C ' i bulduğu zaman başlanacaktır.

Reçine üretiminde (sağımında) uygulanacak esaslar

MADDE 20 – (1) Kızılaltma işleminden sonra reçine sağımında uygulanacak esaslar;

- a) Kızılaltma işleminden 3-4 hafta sonra kızılaltma yapılan alanın alt kısmından 8-10 cm genişliğinde ve 2,5-3 cm yüksekliğinde bir kısmın kabuğu amaca uygun rende ile kaldırılacaktır. Bu işlem yapılırken ağacın kambiyum tabakasına kesinlikle zarar verilmeyecektir.
- b) Yaralanma sathının üst kabukla birleşim yerine plastik enjektör vasıtasıyla 3 mm kalınlıkta asit-pasta sürülecektir.

- c) Kullanılan asit-pasta bileşiminde kesinlikle asit yüzdesi % 60'ı geçmeyecek sürülen pasta miktarı da ağaca işleyen asit fazlasından dolayı ağaçlarda yanmaya sebep olacağından enjektörlerin fazla kalın asit-pasta sıkmasına engel olunacaktır.
- d) Bölgelerin ısı durumuna göre yaralama süresi değişmekte olup Akdeniz ve Ege Bölgesinin güneyi 10 gün, diğer yörelerde 13 gün olacaktır. Bu periyotlarla sezon sonunda ağaçta çalışılan yükseklik en fazla 50 cm yi bulacaktır.
- e) Üretim metodu ve verim göz önüne alınarak 2 veya 3. yaralardan sonra toplama yapılacaktır. Üretim sezonunda en az 5 kez toplama yapılacaktır.

Reçine üretiminin bitirilmesinde uyulacak esaslar

MADDE 21 – (1) Bir üretim sezonunda ağaç gövdesindeki yara uzunluğu 40-50 cm. olacaktır.

(2) Hava sıcaklığı 18 °C nin altına düştüğünde üretime son verilecektir.

(3) Isının etkisiyle yara yüzeyinden akan son reçineler de toplandıktan sonra toplama kapları, çiviler ve akıtma olukları toplanarak, kızılaltma rendeleri, yaralama bıçakları ve enjektörler temizlenerek bir sonraki üretim sezonunda kullanılmak üzere muhafaza edilerek depolanacaktır.

(4) Yara yüzeyinde birikip kalan ve kolofanca zengin reçineler de uygun bir sıyırma aletiyle sıyrılarak toplanacak ve ayrıca depolanacaktır.

Reçinenin satış işlerinde uyulacak esaslar

MADDE 22 – (1) Üretilen reçinenin piyasa şartlarında Orman Kanununun 30. maddesi gereği açık artırması esastır. Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları ile lüzum ve fayda görülen veya acele olarak satış yapılmasını gerektiren hallerde piyasa fiyatı üzerinden tahsisen satılabilir.

(2) Piyasada talebin kısıtlı olması, zamanında değerlendirilmesi, satışların gecikmesinden dolayı değer kaybının oluşmaması, satış garantisinin sağlanması bakımından alivrelili açık artırma suretiyle satışlar tercih edilecektir. Bu satışlarda örneği ekli tip satış şartnameler esas alınacaktır.

(3) Her yıl için hazırlanan yıl içerisinde uygulanacak tevzii masrafları, tarife bedelleri, satış giderleri ve fiili masraflara imar giderleri de eklenerek bulunacak maliyet bedelinden fiili masrafların düşürülmesi ile oluşturulacak bedel üzerinden ihaleye çıkarılacaktır.

(4) Reçine muhammen bedeli üretim tekniği gereği üçer yıllık ihalelerin yapılması nedeni ile Genel Müdürlüğümüzce belirlenecektir.

(5) İşletme müdürlüklerince ihaleyi müteakip ihale konusu, yeri ve mahiyeti hakkında ilgili sosyal sigortalar kurumuna bilgi verilecektir.

(6) Üretim hava sıcaklığına bağlı olması nedeniyle satış ihalelerine ocak ayından itibaren başlanacak ve hava sıcaklığının 18 °C 'ye ulaştığında üretime girileceği hesaplanarak planlanacak ve saha teslimi bu tarihlere yetiştirilecektir.

(7) Satışlar "Alivrelili vadeli açık artırma suretiyle yapılacak ise, (Ek-6)'da ki, "alivrelili vadeli açık artırma suretiyle yapılacak reçine satış şartnamesi" kullanılacaktır. Üretimi idarece yaptırılacak ise satış (Ek-7)'de ki şartnameye göre yapılacaktır.

(8) Satış partileri bir veya birkaç bölmeyi, havza görünümündeki bölmeleri de kapsayabilecektir.

(9) Reçine üretiminde 26 cm çapın üzerindeki ağaçların her biri için 1 kg/Ağaç/Yıl verimle üretim yapılacak ağaçlar için hesaplanarak satışa konu tahmini ürün miktarı bulunacaktır.

Sığla yağına ait bilgiler

MADDE 23 – (1) Sığla yağı, sığla ağacı (günlük) olarak bilinen ve ülkemiz Muğla ili civarında yaygın olarak bulunan Hamamelidaceae familyasına mensup Liquidamber Orientalis L. ağacının gövdelerine tekniğine uygun açılan yaralardan elde edilen balzamdır.

Bu ağaç türünün dünyada 5 türü mevcuttur. L. Styracifluo L. Kuzey Amerikanın doğusunda, L. macropbytila Derst Orta Amerikada, L. Formosana Hance Çinde ve Formozada, L. Rosthornii Diets Çin'de, L. orientalis Türkiye'nin güney batısında yayılış gösterir.

Ülkemizde yayılış gösteren Liquidamber Orientalis L. in. L. orientalis var. orientalis ve L. orientalis var. intergiloba olmak üzere 2 varyetesi mevcuttur.

L. Orientalis var. Orientalis Aydın ili Emirdağı ve Çinede, Muğla ili Milas, Fethiye ve Göcek ilçelerinde, L. Orientalis var, intergiloba Muğla ili Datça, Marmaris ve Fethiye, Antalya ili Kaş ve Kalkan ilçelerinde yayılış göstermektedir.

Sahil şeridinde 300-500 m. yüksekliğe kadar çıkabilen bu ağacın sahil şeridi ve ovada yayılış gösterenlerine ova günlüğü, (taban günlüğü) 250 m. den yüksek yayılış gösterenlerine dağ günlüğü adı verilmektedir.

Elde olunan sığla yağı ilaç sanayi ve parfümeri sanayilerinde fiksator olarak kullanılmaktadır. Yağın prese edilmesiyle ayırt edilen ve eterik yağla bulaşmış posa kısmına buhur adı verilir. Yakılarak koku verici olarak kullanılır.

Sığla yağının üretim metodu

MADDE 24 – (1) Sığla yağı patolojik bir oluşumdur. Sığla ağacına yara açılınca sığla yağı teşekkül etmektedir. Ağaç gövdesine, ağaç eksenine paralel olarak açılan damarın sıyrılmasıyla odun yongasıyla sığla yağının bir arada bulunduğu kapçık elde edilir. Bunların kaynatılarak preslenmesiyle sığla yağı elde olunur.

Sığla yağı üretimi ile ilgili diğer konular

MADDE 25 – (1) Üretim sahalarında hazırlık çalışmalarında uygulanacak hususlar;

a) Amenajman plânlarına göre üretim yapılacak bölme ve ağaçlar belirlenerek işçilere dağıtımı yapılacaktır.

b) Üretim işi ehil işçilere yaptırılacaktır. Yeterli sayıda ehil işçi bulunmaması halinde düzenlenecek eğitim çalışmalarıyla işçiler eğitilecektir.

c) Sığla ormanlarının emniyeti sağlanacaktır. Ağaçların kasıtlı olarak kurutulması durumunda saha emniyete alınarak gereken soruşturmalar yaptırılacaktır.

d) Üretimde çalışılacak sahada çalışmayı kolaylaştıracak süceyrat ve dal temizliği yapılıp, gövde üzerinde çalışmayı engelleyen sarmaşık ve dikenler kaldırılacaktır. Temizlik işlerinde sığla üretiminde çalışacak işçiler öncelikle çalıştırılacaktır. Temizlik çalışmaları üretim sezonundan önce bitirilecektir.

e) 20 cm ve daha yukarı çaplardaki ağaçlarda üretim yapılacağından, bu ağaçlar bizzat işletme şefi tarafından belirlenecek ve işaretlenecektir. Üretim yapılacağı bölme sınırları da yanlış uygulamalara neden olmayacak biçimde belirlenecektir.

f) İşçilerin üretimde kullanacakları araç ve gereçlerin bakımı yapılıp dağıtımı gerçekleştirilecektir. Dövenlerdeki preslerin, depolama havuzlarının kontrol ve bakımı yapılacaktır.

g) Sığla yağının eldesi ile depolamadan önce konulacağı ağız kapalı teneke kutular temin edilerek üretim sahalarına gönderilecektir.

(2) Sığla yağı üretimine başlama zamanı;

a) Sığla yağı üretimine Mart ayı sonuna doğru kabuk sıyrma işlemi ile başlanır. Kabuk sıyrma işleminden en az bir ay sonra damarlar açılmaya başlanır. Ağaçta açılan bu damarlarda oluşan ve sur adı verilen tabaka alımına 1 hafta sonra başlanır.

b) Bu işlemden 2 hafta sonra damarlarda sığla yağı birikmeye başlamasıyla üretim başlatılır.

(3) Sıgla yağı üretim hazırlığı;

a) Üretim için seçilen sahada bizzat işletme şefi tarafından sağlıklı, gövde çapı 15 cm. den yukarı olan, yanma ve mantarlaşma görülmeyen ağaçlar işaretlenecektir.

b) Üretime alınan ağaçlarda, ağaç çapına göre; 15-20 cm. çapındaki ağaçlarda 1. damar, 21-30 cm çapındaki ağaçlarda 2. damar, 31-35 cm. çapındaki ağaçlarda 3. damar, 36-40 cm. çapındaki ağaçlarda 4. damar açılacaktır.

c) Üretim yapılacak ağaçta yukarıda belirtilen çaplara bağlı olarak damar adetlerine göre (50-60-70) cm. yüksekliğinde, 10 cm. genişliğinde kambiyum tabakası zedelenmeden, dış kabuk kısımları yontularak kızılılatma yapılacaktır.

d) Bu işlemden sonra 1 ay beklenilerek Nisan ayı sonu ve Mayıs ayı başlarında 10 cm genişliğinde açılan tabağın (kızılılatma alanı) ortasına tabak boyunca 4-5 cm, gençliğinde, 3-4 mm. derinliğinde damar açılacaktır.

e) Damar açıldıktan 1-2 hafta sonra yara sathında teşekkül eden ve "sur" adı verilen yara sathı kaşık denilen aletle sıyrılarak alınır. Sur tabakası alınırken kesinlikle yara boyutları değişmeyecek, sadece 1 mm. kadar derinliğe inilecektir. Sur adı verilen bu kısım siyahımsı renkteki bir tabaka olup, kesinlikle üretilen sığla yağına karıştırılmayacaktır.

f) Sur alma işlemleri Haziran ayının ilk haftasında tamamlanacaktır. Üretime sur alma işleminden 15-20 gün sonra damarların yağ dolmasıyla başlanır.

(4) Sıgla yağı üretiminin yapılışı;

a) Haziran ayı başında sur alma işleminden sonra acilen damara yağ gelmeye başlar,

b) Sur alma işleminden 15-20 gün sonra damarda biriken yağ ve kabuk yongaları, damar boyutları değiştirilmeden kaşık denilen aletle sıyrılarak alınır. "Sur arkası" ismi verilen bu işlem Temmuz ayı başında bitirilecektir.

c) Her 15 günde bir kaşıkla yara üzerinde biriken sıgla yağı sıyrılarak kıl torbalara toplanacaktır. Sefer adı verilen bu işleme Ekim ayı başına kadar devam edilecektir.

d) Kıl torbalarda toplanan yonga ve yağ karışımı, yağın preslemede daha kolay elde edilebilmesi ve verimliliğinin artması için 2-3 dakika kadar kaynatılacaktır. Kaynatmanın fazla olması durumunda yağın kimyasal yapısında arzu edilmeyen bozulmalara sebep olacağı unutulmamalıdır.

e) Presleme sonrasında bir miktar su ve yağ karışımı bir oluk vasıtasıyla giriş kısmında süzgeç bulunan beton havuzlara alınacaktır.

f) Havuzda yağın üzerinde toplanan su, amaca uygun bir oluk ya da düzenek vasıtasıyla dışarıya alınacaktır.

g) Depolamanın yapılacağı havuzların kapakları kilitli ve mühürlü olacaktır. Gerektiğinde havuzlar Orman işletme şefinin nezaretinde açılacaktır. Havuzdaki yağ tamamıyla boşaltıldıktan ve tartım işleri tamamlandıktan sonra havuzun kapakları İşletme şefince kapatılarak mühürlenecektir.

h) Ekim ayı sonu ile Kasım ayı ortalarına kadar damarlarda toplanan ve ağacın dip kısımlarına akan, kabuk aralarına sızan düşük kaliteli yağ da toplanacaktır.

i) "Karakap" adı verilen ve düşük kalitede yağ elde edilebilecek bu kısımlarda daha önce belirtilen işlemler takip edilerek toplanıp, preslenecektir.

j) Bu kısmın preslenmesiyle elde edilen koyu renkli bozuk evsaftaki yağ ayrıca depolanacak ve pazarlaması sağlanacaktır.

k) Pres artığı olarak ortaya çıkan posa ise "buhur" adı ile anılıp, tütsü olarak kullanılabilirliğinden toplanıp, depolanarak satışı gerçekleştirilecektir.

(5) Toplama ve depolama işleri;

a) Havuzda bulunan sıgla yağı, İşletme şefinin nezaretinde teneke kutulara doldurulup ağızları sıkıca kapatılarak idarenin tespit edeceği depolara nakledilecektir.

b) Teneke kutular doldurulunca ağırlıkları tartılıp üzerlerine yapıştırılan etiketlere yazılacaktır. Etiketlerde üretim yılı ve bölgesi de belirtilecektir.

c) Pres artığı olarak açığa çıkan buhur ayrıca pazarlanmak üzere depolanacaktır.

d) Depolamada ürünler üretim yıllarına göre istiflenecektir.

(6) Üretimin bitiriliş zamanı;

a) Ekim ayı sonunda damarlarda toplanan yağ toplandıktan sonra üretime son verilecektir.

b) Ekim ayı sonu ile Kasım ayı ortasına kadar ise damarlarda toplanan, ağaç dibine akan ve kabuk aralarına sızan Karakap yağlar da toplanacak, bu işlemler mutlaka Kasım ayı ortasına kadar bitirilecektir.

(7) Diğer işler;

a) Üretimde kullanılan bütün araç, gereç ve malzemeler bir sonraki üretimde kullanılmak üzere depolanacaktır.

b) İşletme şefliğince depolama havuzları, presler kontrol edilerek bakım ihtiyaçları ve eksiklikler tespit edilecek, bir sonraki üretim sezonundan önce bu eksiklikler giderilecektir.

Sığla yağı ve buhurun satışı

MADDE 26 – (1) Sığla yağı ve buhurun satışı tespit edilen muhammen satışı bedelleri üzerinden vadeli açık artırma ile yapılacaktır. Satışlar (**Ek-7**)’de ki "açık artırmalı satış şartnamesine" göre yapılacaktır.

(2) Sığla yağı muhammen satış bedelleri, işletme alım-satım komisyonu tarafından tespit edilecek, Bölge Müdürlüğünce onaylanacak ve merkeze de bilgi verilecektir.

(3) Satış partileri bir veya birkaç bölmeyi, havza görünümündeki bölmeleri de kapsayabilecektir.

(4) Sığla yağı üretiminde 20 cm çapın üzerindeki ağaçların her biri için 0,200 kg/Ağaç/yıl verimle üretim yapılacak, ağaç adedine göre hesaplanarak satışa konu ürün miktarı hesaplanacaktır.

(5) Bu satışlarda örneği ekli tip satış şartnameler esas alınacaktır.

Çıralı çam kök odunu ve üretimine ait genel bilgiler

MADDE 27 – (1) Ülkemizde ve dünyada ham reçine ve bunun türevlerine olan talebin karşılanmaması yeni üretim kaynaklarının bulunmasını zorunlu kılmıştır. Dikili ağaçtan yara açmak suretiyle ham reçine elde edilebileceği gibi, çıralı çam kök odunları ve dip kütükleri ile diğer çıralı materyalin ekstraksiyonu yoluyla veya kâğıt sanayindeki Kraft prosesinin artığı olarak açığa çıkan atık sulardan da elde edilmektedir.

(2) Odun üretimi yapılan ibreli ağaçların toprak üstünde kalan dip kütüklerinin ve toprak altındaki reçinece zengin olan çıralı çam köklerinin ekstraksiyon işlemine tabi tutulması sonucunda ekstrakt reçine olarak bilinen ve terebentin, pine-oil ile kolofan ihtiva eden reçine elde edilir.

(3) Böylece odun üretiminden sonra toprakta kalan çıralı çam kökleri değerlendirilerek ekonomiye katılmakta ve yeni iş kolları yaratılmaktadır.

(4) Çıralı çam kökleri muntazam yapıya sahip olmadıklarından istifleme ve depolama güçlüğü bulunmakta olup, üretimden önce alıcının belirlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Çıralı çam kök odunu üretim metodu

MADDE 28 – (1) Toprak altında kalan köklerin ve reçine depolanmış dip kütüklerin, insan gücüyle, iş makineleri yardımıyla veya gerekli hallerde diğer şekillerde topraktan çıkarılması şekliyle üretimi yapılmaktadır.

Çıralı çam kök odununun üretimi ve hazırlık çalışmaları

MADDE 29 – (1) Üretim sahalarında hazırlık çalışmaları;

a) Çıralı çam kök odunu üretilecek sahalar, gençleştirme çalışması alanları ile erozyona maruz ve erozyon tehlikesi olan sahalar dışında seçilecektir.

- b) Üretim sahaları, erozyon tehlikesi yaratacak derecede dik kayalık veya taşlık olmayan üretim sahaları ile mevcut orman yollarına yakın olacaktır.
- c) Orman yangınlarına hassas olan ve odun üretimini aksatacak sahalarda çıralı çam kök odunu üretimine izin verilmeyecektir.
- d) Üretim odun üretimi yapılarak çıkılan ve başkaca bir ormancılık faaliyetinin olmadığı sahalarda yapılacaktır. Erozyon tehlikesi bulunan ve ağaçlandırma sahalarda üretim yaptırılmayacaktır. Dikili ağaçlardan kesinlikle üretim yapılmayacaktır. Daha eski yıllarda odun üretimi yapılmış ağaçların mevcut kökleri üretime konu edilecektir.
- e) Üretim tekniği ve üretilecek miktara bağlı olarak saha bütünlüğü bozulmadan bir veya birkaç bölme bir parti kabul edilecek şekilde üretin alanları belirlenecektir.
- f) İhalenin kesinleşmesiyle üretim sahası işletme şefi ve muhafaza memuru ile birlikte gezilerek, hudutları gösterilip işyeri teslim-tesellüm tutanağı ve şartname imzalanarak saha, işi alan kişiye teslim edilecektir.

(2) Üretim şekli;

- a) Kök ve kütükler işçi veya iş makineleriyle topraktan çıkarılacaktır.
- b) Üretim esnasında dikili ağaçlara ve genç fidanlara kesinlikle zarar verilmeyecektir.
- c) Çıralı çam kök odunları topraktan çıkarıldıktan sonra taş parçaları ve topraklardan temizlenerek idarenin belirttiği yollardan ve idarece uygun görülen nakil vasıtalarıyla taşınacaktır.
- d) Sürütme sırasında kökler kesinlikle yuvarlanmayacak, yollar kapatılmayacaktır.

(3) Üretim zamanı:

- a) Üretime başlama ve bitirme tarihleri bölgenin mevsim şartları ve diğer ormancılık faaliyetleri ile yapılacak işin kapasite ve şartlarına göre idarece belirlenecektir. Bu süreler şartnamelerde mutlaka belirtilecektir.
- b) Verilen sürelerde işin bitirilememesi durumunda idarece geçerli bir neden bulunması halinde ek süre verilebilir. Ek süre tanınması halinde verilen ek süre ve verilmiş nedenleri belirtilip tutanak tanzim edilerek taraflarca imza altına alınacaktır.

(4) Toplama ve depolama işleri:

- a) Mahallin özelliklerine göre İşletmenin koyacağı tedbir yükümlülüklerine uyarak iş sahibine ait veya onun hesabına çalışan motorlu araçlara yüklenerek, ton üzerinden tartılacağı mahalle taşınacaktır.
- b) Bu ürünlerin istifleme imkânı olmamasından dolayı satış depolarına taşınmadan önce miktarı belirlenerek satışı gerçekleştirilecektir.
- c) Satışlar ton üzerinden yapılacaktır.

Çıralı çam kök odununun satış işleri

MADDE 30 – (1) Çıralı çam kök odunu, idarece üretilecek ise (**Ek-7**)’de ki vadeli açık artırmalı satış şartnamesine göre yapılacaktır. Şayet üretim alivrelili vadeli açık artırma yoluyla yapılacak ise bu durumda (**Ek-8**)’de ki alivrelili vadeli açık artırma suretiyle yapılacak çıralı çam kök odunu üretim ve satış şartnamesi esaslarına göre satılacaktır.

(2) Çıra ve çıralı çam kök odunu muhammen satış bedelleri İşletme Müdürlüğü alım-satım komisyonu tarafından tespit edilecek, Bölge Müdürlüğüne onaylanacak ve merkeze de bilgi verilecektir.

(3) Çıralı çam kök odunları muntazam bir yapıda olmadıklarından istifleme ve depolama güçlükleri bulunmakta, depo giriş ve çıkışlarının uzun süreli olması ve bunun neden olduğu fire kayıpları söz konusu olmaktadır. Depoda yükleme ve boşaltmalar, iş gücü ve zaman kaybı yaratarak maliyeti artırıcı unsur olacağından üretimden önce alıcının belirlenmesi büyük önem taşımaktadır.

(4) Bu nedenlerle satış garantisini sağlayan Alivre vadeli açık artırma yoluyla satışların yapılması tercih olunacaktır.

- (5) Satış partileri bir veya birkaç bölmeyi, havza görünümündeki bölmeleri de kapsayabilecektir.
- (6) Bu satışlarda örneği ekli tip satış şartnameler esas alınacaktır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMAYAN ÜRÜNLERİN ÜRETİM TAŞIMA SATIŞLARINA AİT ESASLAR

Yıllık üretim programına alınmamış ürünlerin tarife bedeli karşılığı yaptırılması

MADDE 31 – (1) Devlet ormanlarında mevcut ağaç, ağaççık ve floradan elde olunacak odun dışı orman ürünleri üretimi ikinci bölümde ayrıntılı olarak anlatılan ODÜH Yönetim ve Hasat Plânları çerçevesinde yapılacaktır. Yapılan plan hükümleri ve ürün veren türün ve ürünün özellikleri göz önünde bulundurularak şartnameler hazırlanacaktır. Kooperatif, köylüler veya isteklilerce toplanması (**Ek-9**)’da ki "yıllık üretim programı haricindeki her nevi odun dışı ürün ve artıkları toplama iznine ait şartname" esaslarına göre yaptırılacaktır.

a) ODÜH Yönetim ve Hasat planına bağlanmamış hiç bir ürünün üretimine izin verilmeyecektir. Planlarda ve şartnamelerde (**Ek-9**)’da belirtilen üretimlerle ilgili talimatlara uygun hasat takvimi, tekniği ve verim yüzdeleri uygulanacaktır. Büyümenin devam ettiği zamanlarda, olgunlaşmamış ve tohumlarını olgunlaştıramamış ürünlerin toplanmasına, üretim tekniği uygun olmayan metotlarla üretim yapılmasına, uygun olmayan depolama işlemlerine katiyen müsaade edilmeyecektir. Şartnameye uygun üretim yapmayanların izinleri iptal edilecektir.

b) Toplama ve ormandan çıkarma işleri, “Orman Kanununun 40. maddesinde belirtilen; Öncelikle Orman Köylülerini Kalkındırma Kooperatiflerine veya iş yerindeki veya civarındaki köylülere tebliğlen duyurulmak suretiyle ve tarife bedeli ödemeleri şartıyla izin verilerek yaptırılacaktır”, hükmüne göre her yıl üretime alınan parselin söküm veya toplama yapılacak sahaların bölme noları, mevki ve hudutları ilgili Orman Köylülerini Kalkındırma Kooperatiflerine tebligatla, işi yapacak köylüler ise köy muhtarlıklarına tebliğlen, İşletme Şefliği tarafından üretim zamanı, tahmini miktarı ve üretilecek ürünün özelliklerine göre şartnamesinde belirtilen şartlarla verileceği duyurulacaktır.

c) İzin talep eden Kooperatif ise tüzel kişiliğini temsile yetkili kişilere, köylüler ise köy muhtarı, ihtiyar heyeti ve işi yapacak kişilerin isimlerini belirtir listeye istinaden tarife bedellerini ödemeleri şartıyla izin verilecek ve şartname bu kişilerce imzalanacaktır. Şartnamenin imzalanmasını müteakip işi alanlarla İşletme Şefi ve ilgili memurlarca saha gezilerek teslim edilecek ve örneği (**Ek-3**)’de bulunan işyeri teslim-tesellüm tutanağı tanzim olunacaktır.

d) İzin sahiplerine kesme, sökme veya toplama işinin ne şekilde yapılacağı ayrıca izah edilecek, şartnameye uyulmaması halinde izinlerinin iptal edileceği kendilerine bildirilecektir.

(2) Orman Kanununun Ek-12. Maddesinin de tanımlanan yerlerdeki odun dışı ürünlerden faydalanma izni; talep halinde, isteklilerin bakım taahhüdünde bulunmaları ve tarife bedeli yatırmaları koşulu ile verilir. Bu tebliğin Üçüncü Bölümü Madde 11’de belirtilen hükümler çerçevesinde işlem tesis edilecektir.

Yıllık üretim programına alınmamış ürünlerin taahhütle yaptırılması

MADDE 32 – (1) Orman Kanununun 37. maddesi gereği tarife bedeli alınmak kaydıyla 40. Madde de belirtilen öncelikle Orman Köylülerini Kalkındırma Kooperatifleri, orman köylüleri ile civar köylülere yaptırılmasının mümkün olmadığı tespit ve tevsik edildiği hallerde plânlanan bu ürünlerin üretimi, toplanması, sökülmesi taahhüt yolu ile yaptırılacaktır.

(2) Taahhütle ürünlerin üretimlerinin yaptırılabilmesi için;

a) Odun Dışı Orman Ürünlerinin planlarının yapılmış olması,

- b) Ürünün fiziksel, kimyasal, biyolojik ve teknolojik özellikleri dikkate alınarak evsafının bozulmadan kıymetlendirilme imkânlarının sağlanmış olması,
- c) Toplama, ormandan çıkarma, depolama ve ambalajlama masraflarına göre bulunacak muhammen satış veya tahsis fiyatıyla piyasada değerlendirme imkanı olup olmadığının araştırılması, bu konuda tereddüt hasıl olduğunda alivrelî açık artırma yoluyla üretim ve satışının gerçekleştirilmesi,
- d) Orman Kanununun 37. ve 40. maddesi metinlerinde belirtilen öncelik sırasına göre Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerinin, işyerindeki veya civarındaki köylülerle diğer isteklilerin, ürünleri toplama ve ormandan çıkarma işine istekli olmadıkları veya iş güçlerinin yeterli bulunmamasının belgelenmesi gerekmektedir.
- e) Bu şartlara haiz ürün işleyen tek firma olsa dahi ürünün toplama işi ile satışını kapsayan (Ek-10)'da ki "Alivrelî vadeli açık artırma suretiyle yapılacak yıllık üretim programı haricindeki odun dışı ürün ve artıkların toplanmasına ve satışına ait şartname" esaslarına göre ürün alivrelî açık artırmalı satışa çıkarılacaktır. Bu şekilde alıcı ihaleden aldığı ürünü hem toplayacak ve hem de topladığı ürünü satın alacaktır. Satış partileri bölme bütünlüğü ve plan verileri dikkate alınarak hazırlanacaktır. Bunun dışında toplama, kesme ve sökmek suretiyle elde edilecek ürünlerin, orman dışına çıkarma işleri özel bir üretim tekniği gerektirmesi, belli bir süre gözetim ve denetime tabi tutulması veya bir araştırma konusu olması gibi hallerde bu işleri yapan gerçek veya tüzelkişilere üretim işçilikleri kendilerine ait olmak üzere Orman Genel Müdürlüğüne belirlenecek satış bedeli üzerinden topladığı ürünün % 100 üne kadar verilebilecektir.
- f) Bölme bütünlüğü esas olacak şekilde satış partileri oluşturulacak, tespit edilen muhammen bedel üzerinden idarenin ürettiği ürünler artırmaya çıkarılacaktır. Ancak, satış garantisinin sağlanabilmesi ve talep sahiplerinin yeterli olmaması gibi durumlarda alivrelî açık artırma yoluyla da satış yapılabilecektir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMAYAN BAZI ÜRÜNLERDE YAPILACAK İŞ VE İŞLEMLER

Defne yaprağı ve üretimine ait genel bilgi

MADDE 33 – (1) Defne (*Laurus Nobilis*. L.) bitkisi yurdumuzda Batı ve Orta Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz Bölgelerinde 600-800 m rakıma kadar olan kesimlerde su tropik iklimin hüküm sürdüğü sahalarda yayılış gösterir. Defne ağacı 5-10 m ye kadar boylanabilen, dalları gövde ile dar açı yapan ve genellikle 5-10 cm. uzunluğunda, 2-4 cm. eninde, eliptik yapraklara sahiptir. Defne ağacı bol miktarda kök ve kütük sürgünü verme özelliğindedir. Yaprakların üst yüzleri parlak, koyu yeşil, alt yüzleri ise mat yeşil renktedir. Gıda, parfümeri, içki ve deri sanayinde bol miktarda kullanılır. Beyazımtırak renkteki odunun mukavemeti azdır.

(2) Defne yaprağının üretiminde 2 ya da 3 yıllık sürgünlerin kesilerek toplanması esastır.

Defne yaprağının üretiminin planlanması

MADDE 34 – (1) Defne yaprağının üretimi, varsa amenajman planları, ODÜH yönetim ve hasat planlarına göre yapılacaktır.

(2) Amenajman plânlarında defne üretimi planlanmamış ise, ODÜH yönetim ya da hasat planları hazırlanacaktır. Şeflik düzeyinde yeterli alan olmaması durumunda İşletme Müdürlüğü düzeyinde planlar oluşturulabilecektir.

(3) Planlanan sahalardan üç kesim parseline ayrılarak dönüşümlü üretime konu edilecektir.

Defne yaprağı üretim metotları

MADDE 35 – (1) Defneyaprağı üretiminde defne ağacının biyolojik yapısı dikkate alınarak tek tek yaprak toplanmayacak, 2-3 yaşındaki yapraklı sürgünler kesilerek uygulama yapılacaktır. Dikili ağacın üzerindeki yaprakların tek tek toplanması halinde ağacın dalları kuruyacağından bu şekilde toplama yaptırılmayacaktır.

(2) Defne ağacının bol miktarda kök ve kütük sürgünü verme özelliğinden dolayı, üretimde 2-3 yıllık yapraklı sürgünler usulüne uygun kesildiğinde bol miktarda yeni sürgün vermektedir. Her ocakta sürgün adedi ve dallanma durumları kök geliştirme sürgünlerine bağlı olarak farklılıklar gösterir. Her bir ocaktan traşlama kesilecek sürgünler olduğu gibi tetar

kesilecek boylu sürgünler de bulunabilir. Ağaççık haline gelmiş sürgün yoksa, her ocakta 3-5 boylu sürgün ağaççık haline gelecek şekilde bırakılacaktır. Bu ağaççıklarda 1/3 oranında tepe bırakılacak şekilde yan dalları tetar kesimine tabi tutulacaktır. Diğer sürgünler traşlama kesime tabi tutulacaktır. Bu şekilde her ocakta hem kök, kütük hem de gövde sürgünü sağlanacaktır.

(3) Uygulanacak kesimlerde bitkinin sürgün verme kabiliyeti köreltilmemelidir. Traşlama kesimlerde kök boğazına yakın alçak kesim uygulanacak, kesim yüzeyi düzgün ve kesim yönüne şevkli olacaktır. Tetar kesimde gövdeye doğru aşağıda şevli olacaktır. Çift yönlü kesim yapılmayacaktır. Kabuk ayrılması ve çatlamalara sebebiyet verilmeyecektir. Kesimlerde küçük el testereleri veya bağcı bıçakları kullanılacaktır.

(4) Kesim yapılan sahaların emniyeti kesinlikle sağlanacaktır.

(5) Temmuz ayı, defnenin vejetatif büyümesinin devam ettiği süre dahilindedir. Üretim, ormanda, açık havada kuruma amaçlı olarak Temmuz ayı başında başlamaktadır. Açık havada kurutma imkanı olmayan kuzey bölgelerinde defne yaprağı üretiminin vejetatif büyümenin devam ettiği aylarda yapılmayarak daha geç yapılması halinde, gelişimi devam ederek yaprak kalitesi artacak, eterik yağın miktar ve bileşimini olumlu etkileyecektir.

(6) Defne üretiminin; iklim ve bölgelere göre vejetatif büyümenin değişiklikler göstermesi nedeni ile Bölge Müdürlüklerince tespit edilen vejetatif büyüme mevsimlerinin dışında kurutma koşulları da dikkate alınarak belirlenecek sürelerde yaptırılması uygun görülmüştür.

(7) Doğal kurutma yapılacak bölgelerde Temmuz ayında başlanarak, doğal kurutmaya ihtiyaç duyulmaması ve suni yolla kurutma yapılması halinde ise, vejetatif büyümenin durduğu ve çok yavaşladığı aylarda başlanarak yeniden vejetatif büyüme başlamadan önce bitirilmesi ilkeleriyle Bölge Müdürlüklerince belirlenecek sürelerde üretim gerçekleştirilecektir.

(8) Üretimi yapılan defne taze kullanılacaksa yaprakların kızılınmasına meydan verilmeden kullanım yerine nakledilecektir. Dalların kesim yerleri yere gelmek üzere dikine demetler haline getirilerek nakli gerçekleştirilecektir.

(9) Kurutularak kullanılması halinde kurutma mahalline aynı şekilde demetler halinde nakledilecek, tercihen gölgede veya yarı gölgede kurutulacaktır. Demetler kurutma esnasında yağmura maruz kalmayacaktır. Çiğ görmemelidir. Mümkünse üstü örtülü yanları açık tabanı tahta döşemeli sundurmalarda kurutulma yapılacaktır.

(10) Kızıllaşmanın önlenmesi için kurutulacak yapraklar zaman zaman alt üst edilecek, serilen yaprak kalınlığı 10-15 cm. den fazla olmayacaktır.

(11) Kurutma süresi sonunda elastiki hale gelmiş yapraklar dalların üzerinden elle sıyrılmalıdır. Sopayla çırpma yapılmayacaktır. Sıyırma işlemi öğle saatlerinde muşamba veya plastik bir örtü üzerinde yapılmalıdır. Böylece sıyrılan yapraklara toz toprak, pislik gibi yabancı maddelerin karışması önlenecektir. Örtü üzerinde sararmış, mantarlı, böcekli yapraklarla odunsu kısımları temizlenmiş yapraklar 25-30 Kg ağırlıkta temiz, sağlam kanaviçelere sarılarak depolanacaktır. Depolanmanın yapılacağı yerler havadar, rutubetsiz ve kuru olacaktır.

Çam fıstığı üretimine ait genel bilgi

MADDE 36 – (1) Lezzetli ve besleyici bir gıda olan Çam Fıstığı Pinaceae (Çamgiller) familyasının bir türü olan (Pinus Pinea L.) fıstık çam kozalaklarında yer alan tohumlardır. Bu çamın esas mahsulü yenen tohumlarıdır. Çam fıstığı tatlı, pasta ve yemeklerde tat ve çeşni vermek üzere kullanıldığı gibi presleme sonucu elde edilen yağı yemek yağı olarak kullanılmaktadır. Fıstık çamı ağaçları 7-9 yaşlarından itibaren meyve tabir edilen kozalak vermeye başlarlar. Kozalaklar 10-15 yaşlarından itibaren toplanacak duruma gelirler. Kozalaklar gelişmelerini 3 yılda tamamlarlar. Olgun kozalağın rengi parlak kırmızımtrak kestane rengindedir. Tohumları diğer çamlarinkinden çok daha büyüktür. (1,5-2 cm.)

(2) 20-80 yaşları arasındaki ağaçlardan azami 100-120 Kg kozalak elde edilebilmekte, bununda 6-8 Kg. Kadar iç (kabuksuz) çam fıstığı elde edilmektedir. 1 Kg. iç (kabuksuz) fıstık, 4 Kg kabuklu fıstıktan elde edilmektedir.

Çam fıstığı üretiminin planlanması

MADDE 37 – (1) Çam fıstığı ormanlarında meyve üretimi ODÜH yönetim ve hasat planlarının öngördüğü yerlerde yapılacaktır.

Çam fıstığı üretim metotları

MADDE 38 – (1) Çam fıstığı üretimi 3. yılında olgunlaşan meyvelerin (kozalak) kancalı sırıklarla koparılarak düşürülmesi, bu kozalakların güneş altında kurutulmaları yoluyla kabuklu çam fıstığının elde edilmesiyle yapılmaktadır.

(2) Kozalak toplanmasından sonra kurutma, kabuklu ve kabuksuz çam fıstığa elde edilmesi, modern makinalarla donatılmış, imalat ve ambalaj tesislerinde de işlenmekte veya insan gücüyle yapılmaktadır.

(3) Fıstık çamı sahalarındaki esas ürün çam fıstığı olduğu dikkate alınarak, meyve verimine etkili olması için fazla ısı ve ışık alacak kapalılık sağlanacak, bu sahalarda verimi olumsuz etkileyecek bitki ve ağaççıklar temizlenecektir. Ağaç diplerinde diri örtü bakımı yapılacaktır.

(4) Meyve veriminin artırılması meyveye yönelik budama ile mümkündür. Bu nedenle 291 sayılı silvikültür tebliğinde belirtilen teknik çerçevesinde budamalar ağaçta meyve verimi başlamadan yapılmalıdır.

(5) Genç meşcerelerde gençlik ve sıklık bakımı yapılacak, hastalıklı, yaralı ve kusurlu gövdeler sahadan çıkarılarak sağlıklı fertlerin gelişimleri sağlanacaktır.

(6) 3. Yılında olgunlaşan kozalakların üretimine Ocak ayında başlanarak Mayıs ayı sonuna kadar tamamlanacaktır. Kışın son aylarında toplanan fıstığın kalitesi daha yüksektir, iç fıstık üretimine havaların ısındığı Haziran ve Temmuz aylarında başlanacaktır.

(7) Elde olunan kabuklu fıstıklar rutubetsiz ve havalandırılabilen depolarda muhafaza edilecektir.

Şimşir sürgünü ve üretimi hakkında genel bilgiler

MADDE 39 – (1) Buxaceae familyasından kışın yaprağını dökmeyen herdem yeşil çalı veya ağaç halindeki odunsu bitkilerdir. Genç sürgünler genel olarak tüylü, yuvarlak olmayıp dört köşelidir. Yaprakların sürgünlere dizilişi karşılıklı olup kısa saphıdırlar. Yaprakları deri gibi serttir.

(2) Meyve küremsi veya yumurta biçiminde 3 gözlü bir kapsüldür. Her bir göz içerisinde 2 tane siyah parlak tohum bulunur.

(3) Üretilmeleri tohum ve çelik yolu ile olur. Şimşirin çok ağır ve kıymetli odunları vardır. Ormancılık ve küçük el sanatları yönünden kullanma yeri çok fazladır.

(4) Sürgünleri çiçekçilikte çok aranan bir üründür. İhracat değeri de yüksektir.

(5) Ülkemizde B.sempervirens L. (Adi şimşir) ve B.longifolia Boş. (uzun yapraklı şimşir) türleri bulunmaktadır. B.sempervirens L. Sahilden 2000 m Rakıma kadar yayılış gösterir. B.longifolia Boiss. ise 900 m Rakıma kadar ulaşır.

(6) Yurdumuzda Trakya, Güney Marmara, Batı ve Orta Karadeniz bölgeleri ile Denizli, Muğla illeri yanı sıra Hatay ve Osmaniye dolaylarında yayılış göstermektedir.

Şimşir sürgünü üretiminin planlanması

MADDE 40 – (1) Şimşir sürgün üretimleri planlı olarak yapılacaktır. Planlar kesim mahallerini, üretim yılı zamanını, üretim tekniğini belirleyecektir.

(2) Şimşir alanları İşletme Şefliği bazında, potansiyelin yeterli olmaması durumunda birkaç işletme şefliğini de içerir şekilde İşletme Müdürlüğü bazında planlanacaktır.

(3) Şimşir sürgün üretimi yapılması planlanan sahalarda, beş ayrı kesim sahasına bölünür, beş yılda bir dönülmek kaydı ile her yıl bir kesim sahasında üretime müsaade edilir.

Şimşir sürgünü üretim metotları

MADDE 41 – (1) Şimşirin bol miktarda gövde ve dal sürgünü verme kabiliyetine göre oluşturulacak sürgün üretimi, boyu 3 m ye ulaşmamış ağaççıklarda, tepe çatısının alttan 1/3 kısmının gövde ve dallarındaki sürgünlerin alınması ile yapılacaktır.

(2) Sürgünler, kullanım amacına uygun olarak 15 cm boydan küçük olmayacaktır. Küçük boydaki sürgünlere dokunulmayacaktır.

(3) Sürgün kesimleri, keskin bir bıçak veya budama makasları ile dal veya gövdeye bitiştiği yerlerden yapılacaktır.

(4) Üretime konu edilen sahalarda teknik elemanlarca, üretimi takip eden 2. yılda kontrolleri yapılacak ve gözlemler bir rapor halinde plana eklenecektir.

(5) Şimşir üretimine vejetatif büyümenin durduğu veya çok yavaşladığı Ekim ayında başlanacaktır. Vejetatif büyümenin başladığı aylara kadar devam olunacaktır.

Şimşir sürgünü satış işlemleri

MADDE 42 – (1) Şimşir dalının 6831 sayılı Orman Kanununun 30. ve 37. maddesi gereği açık artırması ile satılması esastır.

(2) Şimşir dalı ve sürgünleri çiçekçilikte kullanıldığı, üretim zamanı ile tüketim arasındaki sürenin çok kıymetli olması, bu sürenin uzaması halinde değer kayıplarının artacağı ve üretimin amacına ulaşmayacağı göz önüne alındığında satışların alivrelili olarak gerçekleştirilmesi uygun görülmüştür.

(3) Satışlar; tebliğ ekindeki **(Ek-16)** "Alivrelili Açık Artırma Suretiyle Yapılacak Şimşir Dalı / Sürgünü" nün Satışına ait şartnameye" göre yapılacaktır.

Meşe mazısı ve üretimine ait genel bilgiler

MADDE 43 – (1) Mazı; Quercus Infectoria Oliv. (Mazı Meşesi) nin tomurcukları içerisindeki mazı arıları tarafından bırakılan yumurtalardan çıkan kurtların salgılarının bitki dokusunda yaptığı etki sonucunda tomurcukların deforme edilmesiyle meydana gelen patolojik bir mahsuldür. Mazı meşesinin alt türleri Subap. infectoria ve subap. bcissieri ülkemizde geniş yayılış göstermektedir. Mazı fazla miktarda sepi maddesi içerdiğinden boya ve deri sanayilerinde, mürekkep ve civit yapımında, ilaç sanayinde kullanılmaktadır.

(2) Meşe mazısının üretim metotları;

a) Dallar üzerinde teşekkül eden mazıların elle veya bir sırtık yardımıyla düşürülerek toplanması şeklinde üretimi yapılacaktır.

b) Üretime mazıların olgunluğa eriştikleri 15 Ağustos'ta başlanacaktır. Üretim süresi kısa tutulacak ve Eylül ayının başında bitirilecektir. Eylül ayı içerisinde kurt mazıyı delerek dışarı çıkmakta, yağın yağmurlardan mazıda kalite kaybına sebebiyet vermektedir.

c) Bodur ve yüksek olmayan ağaçlarda mazılar elle toplanmalıdır. Uzun boylu ağaçlarda, uzun ve kancalı sırtıklar vasıtasıyla mazılar düşürülmek suretiyle toplanmalıdır. Genç sürgünlere zarar verilmemelidir.

- d) Toplanan mazıların yağmur ve aşırı güneş sebebiyle kalite kaybına uğramamaları için, orman içlerinde hazırlanan çardak altlarına veya ranzalara 20-25 cm kalınlığında serilmelidir.
- e) Kurutma sırasında küflenme ve kızışmanın önlenmesi için, mazılar ilk haftada günde bir veya iki kez, daha sonra ise haftada bir kez karıştırılacaktır.
- f) Kurutulan mazılar kanaviçeden yapılmış çuvallara doldurulacak, rutubetsiz ve güneş almayan depolarda muhafaza edilecektir.

Meşe Palamudu ve üretimine ait genel bilgiler

MADDE 44 – (1) Ülkemizde yayılış gösteren meşelerin meyveleri ayırım yapılmaksızın palamut olarak adlandırılmaktadır. Ancak bunların içinden ekonomik değeri olan Palamut meşesi *Q. İthaburensia* olarak bilinen türün meyveleridir. Palamut meşeleri 15-20 m ender olarak ise 25 m ye kadar boylanabilen, kışın yaprağını döken ağaçlardır. 2 yılda olgunlaşan meyveleri yuvarlak veya elipsoid yapıdadır. 5-10 yaşlarında meyve vermeye başlar, 25 yaşında ise bol meyve verirler.

(2) Palamut ve tırnakları tanence zengin olduğundan deri sanayinde, ilaç, boya ve tekstil sanayinde büyük oranda kullanılır.

(3) Meşe palamudu üretim metotları;

- a) Palamutların ucu kancalı sııklarla düşürülmesi sağlanır. Palamutlar düşürülmeden önce toplama çalışmalarının rahat yapılması amacıyla diri örtü temizliği yapılacaktır.
- b) Üretimi, ürünün sepileyici madde bakımından en zengin dönem olan Ağustos aylarında yapılacaktır.
- c) Kurutma sırasında küflenme ve kızışmalara engel olunacak, ilk hafta günde 2-3 kez daha sonraları 3-4 günde bir kez karıştırılacaktır.
- d) Toplanan meyveli kadehler orman içi aralıklarla uygun alanlara veya hazırlanan ranzalara 20-25 cm. kalınlığında serilecektir.
- e) Kuruyan, birbirinden ayrılan palamut ve kadehleri eleklerle ayrılacak ve ayrı ayrı kanaviçe çuvallara doldurulacaktır.
- f) Kuru rutubetsiz yerlerde depolanacak, her hafta palamudun kızışmaması için kontroller yapılacaktır.

Ardıç meyvesi ve üretimine ait genel bilgi

MADDE 45 – (1) Ardıç meyvesi Cupressaceae (selvigiller) familyasının bir türü olan *Juniperus Communis L.* Subap. Nane'nin meyveleridir. Meyveleri 2 yılda olgunluğa erişen morumsu-siyah renkli 5-8 mm çapında kozalaklarıdır. Üzeri mavimsi renkte mumumsu bir madde ile kaplı olup üç köşeli, üç tohumlu ve sert yapılıdır. İlaç ve içki sanayinde kullanılmaktadır.

(2) Ardıç meyvesi üretim metotları;

- a) Meyvelerin üretimi, olgunlaşan meyvelerin dallardan veya yere dökülenlerin toplanması suretiyle yapılmaktadır.
- b) Çalışmayı kolaylaştırmak amacıyla diri örtü temizliği yapılabilir. Kurumuş alt dallar temizlenerek sahadan uzaklaştırılır.
- c) Meyveler 2. yılın sonunda Ekim-Kasım aylarında tam olgunluğa eriştiğinde bu aylarda toplanacaktır. Olgunlaşan kozalaklar siyahımsı renk alırlar. Olgunlaşan kozalaklar ağaçtan dökülmeye başlarlar.
- d) Ardıç meyvesi üretimi el ile toplanmak suretiyle yapılacaktır. Dalların sıyrılarak veya meyveli dalların kırılarak meyve toplanmasına müsaade edilmeyecektir.
- e) Ardıç ağacı üzerinde 1 ve 2 yıllık kozalaklar bulunduğundan, 1 yıllık kozalakların ve sonbaharda meydana gelen erkek çiçeklerin tahrip edilmemesine özen gösterilecektir. Bir yıllık kozalaklar mercimek büyüklüğünde donuk yeşil renkte ve serttir.

f) Kullanım alanına göre hemen işlenmeyecek olan ardıç meyveleri 25-30 cm kalınlığında serilerek, ilk günler sık sık, diğer haftalarda ise seyrek olarak karıştırılarak kurumaları sağlanır.

g) Kurutulan ardıç meyveleri çuvallarda veya yığınlar halinde havadar, rutubetsiz ve tahta zeminli yerlerde depolanır. Fermantasyonu önlemek için zaman zaman aktarma yapılır ve depolar havalandırılır.

Ihlamur ve üretimine ait genel bilgi

MADDE 46 – (1) Tiliaceae (Ihlamurgiller) familyasından olan ihlamurların 30 türü mevcut olup, ülkemizde 3 türü yayılış göstermektedir. Ihlamur çiçeği ve yaprağı daha çok Gümüş ihlamur ve kısmen de Kafkas ihlamurundan elde edilmektedir. Büyük yapraklı ihlamur (Yaz ihlamuru) tıbbi amaçlı kullanılmaya uygun türdür.

(2) Her yıl bahar aylarında açan çiçek vs. yaprakları gıda, ilaç ve kozmetik sanayinde kullanılmaktadır.

(3) Ihlamur yaprak ve çiçeklerinin üretim metotları

a) Ihlamur çiçek ve yapraklarının üretimleri ağaçlara çıkarak elle veya ağaçlara zarar vermeden küçük dal makaslarıyla kesilerek yapılacaktır. Dal kesimine müsaade olunmayacaktır.

b) Ihlamur üretimi çiçek açma zamanında yapılır. Bu da çok kısa bir dönemi kapsar. Çiçekler tam açmadan toplama yapılmalıdır. Genel olarak bu süre Haziran sonunda başlayıp Temmuz sonuna kadar devan eden bir süreyi kapsamaktadır.

c) Çiçek ve yaprakların toplanmasında ezilerek zarar görmemesi için sepet veya gevşek dokunmuş torbalar kullanılacaktır.

d) Toplanan ihlamur çiçek ve yaprakları uygun gölgelik alanlarda veya kurutma için hazırlanmış ranzalara 20-25 cm kalınlıkta serilerek kurutulacaktır. Kurutma sırasında ilk haftada her gün daha sonra tam kuruluğa erişinceye kadar haftada 1 defa alt üst edilecektir.

e) Çok iyi kurutulan çiçek ve yapraklar rutubetsiz ve havalandırılabilen depolarda muhafaza edilecektir. Depolama süresi fazla uzatılmayacaktır.

Huş ve üretimine ait genel bilgi

MADDE 47 – (1) Betulaceae (Kayıngiller) familyasının bir cinsi olan huşlar (Betula Pendula Roth) Ülkemizde Doğu ve Kuzey Anadolu'da geniş yayılış gösterir. Genç fertlerde gövde kabuğu beyaz renkte ve ince yapılı olup, yaşlı fertlerde ise siyahımsı, sert ve şerit halinde soyulmalar görülür. Huş yaprağı reçineli olup, bu oran genç yapraklarda daha fazla olduğundan yapışkan bir özellik gösterir.

(2) Yaprak kabuk ve ince dalları ilaç sanayinde kullanılmaktadır.

(3) Huş yaprağı ve kabuğu üretim metodu;

a) Huş yaprağı ve kabuklarının elle toplanmak suretiyle üretimleri yapılır. Çalışmaları kolaylaştırmak için çalışmayı engelleyen dallar ve diri örtü temizlenir.

b) Yaprak üretimi ağaçların yaprak vermeye başladığı yaz başından sonra 2 ay boyunca yapılır. Genç dallar ve kabukların üretimi ilkbaharda Mayıs içerisinde yapılır.

c) Yaprak üretimi, ağaca çıkılarak veya merdiven kullanılarak elle toplanarak, genç dallar kesici aletler yardımıyla kesilerek kabukların üretimi ise orta yaşlı ve yaşlı ağaç gövdelerinden kavlanmış vaziyetteki kabukların ağacın hayatietini tehlikeye sokmayacak şekilde toplanmasıyla gerçekleştirilir. Kesilerek sahadan çıkarılacak ağaçlarda kabuk soymaya uygun bıçaklar vasıtasıyla kabuk tamamen soyularak üretim gerçekleştirilecektir.

d) Toplanan yapraklar gölgelik ve kurutmaya uygun alanlara 5-10 cm kalınlığında serilir, tam kuruluğa erişinceye kadar sık sık karıştırılır. Karışan yapraklar kanaviçe çuvallarda rutubetsiz ve havadar yerlerde depolanır.

e) Kabuk ve dal üretimi Mayıs ayı sonunda, yaprak üretimi ise Ağustos ayı sonunda bitirilecektir.

Okalıptüs yaprağı ve üretimine ait genel bilgi

MADDE 48- (1) Mystacae (Mersingiller, murtgiller) familyasının bir cinsi olan Okalıptüslerin 4 türü ülkemizde yetişmektedir. Okalıptüs yapraklarının üretimi elle toplanmak suretiyle yapılmaktadır. Bu yapraklar uçucu yağ elde edilmesinde kullanılır. Bu yağ kimya, ilaç ve kozmetik sanayinde kullanılmaktadır.

(2) Okalıptüs yaprağı üretim metotları;

a) Yapraklar tercihan odun üretimi yapılan sahalarda kesilen ağaçlardan veya dikili ağaçlara çıkılarak elle toplanmak suretiyle üretilmektedir. Yaşlı ağaçlar genç ağaçlara oranla daha fazla uçucu yağ içermekte olup, tercih edilmektedir.

b) Rutubetli ortamlarda kurutma güçlükleri nedeniyle yağmurlu havalarda toplama yapılmamalıdır. En uygun aylar Haziran ayı sonu ile Ağustos ayı sonları arasındadır. Bu sürede yapraklarda gelişimlerini tamamlamış olacaktır.

c) Odun üretimi yapılan sahalarda dallardaki yaprakların toplanması şeklinde olacaktır.

d) Toplanan yapraklar ya fermantasyon ve kızılasmaya meydan verilmeden değerlendirilme mahallerine nakledilmeli veya uygun saha ve yerlerde 5-10 cm kalınlıkta serilerek gölgede kurutulmalıdır. Kurutma anında ilk günler günde 2-3 defa, daha sonra 2-3 günde bir defa karıştırılmalıdır.

e) Kurutulan yapraklar kanaviçe çuvallara doldurularak rutubetsiz ve havadar yerlerde depolanmalıdır.

f) Yaprak kalitesinin korunması için yağmurların başlamasından önce toplama ve kurutma işlemleri bitirilecektir.

Keçiboynuzu ve üretimine ait genel bilgi

MADDE 49 – (1) Fabaceae (Legumimoseae) baklagiller familyasının bir cinsi olan keçiboynuzu ağaçları 5-10 m. boyunda, geniş tepeli, kalın dalları ve gri-esmer renkte gövdesi olan daimi yeşil ağaçlardır. Sanayide meyve ve tohumları kullanılır. Ağaç beş yaşında meyve vermeye başlar. İyi bir ağaç 20-25 yaşlarında 200 Kg verim verir.

(2) Meyveleri gıda, ilaç, boya, tekstil, kâğıt ve kozmetik sanayinde kullanılmaktadır.

(3) Keçiboynuzu meyve ve üretim metotları;

a) 20 yaşına gelmiş ağaçların meyveleri ve tohumları etken madde yönünden sanayide kullanılacak miktara ulaşmaktadır. Meyveleri elle veya sııklar vasıtasıyla düşürülerek toplanması şeklinde üretimi yapılmaktadır.

b) Üretim çalışmalarının rahat yapılabilmesi için diri örtü çalışması ve dal budamaları yapılmalıdır.

c) Temmuz-Ağustos aylarında açan yeşilimtrak-sarı renkteki kısacık çiçeklerden 1 yıl sonra kahverengimsi-mor renkte yatsı meyveler oluşur. Bir yılda oluşan meyveler sonbahar aylarında (Ekim-Kasım) toplanır.

d) Üretilen meyveler güneş altında sık sık karıştırılarak iyice olgunlaştırılacak ve kurutulacaktır.

e) Çuvallar içerisinde havadar ve rutubetsiz yerlerde depolanacaktır. Talebe göre patos makineleri vasıtasıyla etli kısmı ve tohumları ayrılarak depolanabilecektir.

Kestane ve üretimine ait genel bilgi

MADDE 50 – (1) Kestaneler Fagaceae familyasının bir cinsidir. 20-25 metreye kadar boylanabilen geniş tepeli, kalın gövdeli, yaprağını döken, uzun ömürlü ağaçlardır.

(2) Meyveleri üstten yarım basık, yarım küre biçiminde, olgunlaştığında parlak kahverengi bir kabukla kaplı ve karbonhidratça zengindir.

(3) Odunu deri tabaklamada ve boyacılıkta, kömür yapımında kullanıldığı gibi, yaprakları da ilaç sanayinde kullanılır.

(4) Meyveleri A ve C vitaminleri, nişasta, protein, şeker ihtiva edip gıda sanayinde şeker ve pasta yapımlarında kullanılır.

(5) Kestane meyve-kabuk ve yapraklarının üretim metodu;

a) Yaprak ve meyveler elle toplanır, kabuklar ise amaca uygun kesici aletler kullanılarak toplanır.

b) Üretimi meyvelerin olgunluk dönemi olan sonbahar aylarında yapılacaktır. Üretime Eylül ayında başlanacak ve Ekim ayı sonuna kadar bitirilecektir.

c) Meyveler ağaca çıkılmak suretiyle toplanacaktır. Kestane dal kanserinin sağlıklı fertlere yayılmasında temel sebeplerden biri de meyvelerin çubuklarla vurularak düşürülmesi yöntemidir. Bu yöntem asla kullanılmayacaktır.

d) Diken ve kabuklarından ayrılan meyveler hazırlanan kurutmaya uygun yerlere serilir ve zaman zaman karıştırılır. Kurutulan kestaneler rutubetsiz yerlerde depolanır.

Cehri ve üretimine ait genel bilgiler

MADDE 51 – (1) Cehriler Rhamnaceae (Hinnepgiller) familyasının bir cinsidir. Cebrilerin çoğu kışın yaprağını döken, dalları dikenli geniş ve dağınık tepeli çalı ve ağaççıklardır. Bunlar kurak ve taşlı yerlerde yetişmektedir. Ülkemizde yetişen ve ticari değeri olan tür saplı cehri olup, meyveleri çeşitli boyaların imalinde, tekstil, gıda ve ilaç sanayinde kullanılmaktadır.

(2) Cehri üretimi metotları;

a) Meyveleri Temmuz ayından itibaren olgunlaşmaya başlar. Eylül ayında siyah renge dönüşür. Meyveler henüz olgunlaşmadan Haziran ayı sonu ve Temmuz ayı başlarında sanayide kullanım yönünden en uygun toplama zamanıdır.

b) Toplamanın rahat yapılabilmesi için diri örtü temizliği yapılır ve çalışmayı engelleyen kuru dallar budanarak sahadan uzaklaştırılır.

c) Cehri meyveleri elle toplanarak üretimi yapılacaktır.

d) Üretilen meyveler ekseriyetle taze halde kullanıldığından, toplamayı müteakip kullanım alanına sevk edilmelidir.

e) Kurutularak kullanılacak ürünler ise, uygun alanlarda 10-15 cm. yükseklikte serilerek güneş altında sık sık karıştırılmak suretiyle kurutulacaktır. Rutubetsiz ve havadar depolarda jüt çuvallar içerisinde muhafaza edilecektir.

Mahlep ve üretimine ait genel bilgiler

MADDE 52 – (1) Mahlep Rosaceae (Gülgiller) familyasının 8-10 m'ye kadar boylanabilen, kışın yaprağını döken, güzel kokulu, beyaz çiçekleri olan bir cinsidir. Çiçekleri seyrek salkım kuruluşu göstermekte ve çekirdekli sulu meyveleri bulunmaktadır. Meyveleri, boya, ilaç, kozmetik, gıda sanayinde ve bulanık suların arıtılmasında kullanılmaktadır.

(2) Mahlep üretim metotları;

a) Üretime engel teşkil eden diri örtü temizlenmesi yapılacaktır.

b) Haziran ayı sonlarında meyvelerin olgunlaşp kuruyarak, renklerinin siyahımsı-kırmızıya döndükleri zaman üretimine başlanacaktır.

c) Ağaç üzerinde kuruyan meyveler, elle veya sırtklar yardımıyla düşürülmek suretiyle toplanacaktır.

d) Sanayide kullanılan bölüm, meyvelerin ortasında yer alan tohum kısmı olup, çekirdekleri kırılarak tohumlar elde edilecektir. Savrulularak veya elenerek çekirdeklerden ve diğer artıklardan temizlenecektir.

e) Yabancı maddelerden temizlenen ve halk arasında mahlep olarak bilinen tohumlar, kurutulmadan kullanım alanına verilecekse, hemen gönderilecektir.

f) Mahlep tohumlarının kurutulmaları, kızıllaşmamaları için karıştırılarak gölgede yapılır. Kurutulan tohumlar 100 Kg alabilen çuvallara rutubetsiz havalandırılabilen yerlerde depolanır.

g) Üretim, meyvelerin olgunlaşmalarına müteakip başlamalı ve yağmurlar başlamadan toplama ve kurutma işlemleri bitirilmelidir.

Melengiç ve üretimine ait genel bilgiler

MADDE 53 – (1) Maki formasyonunda Anacardiaceae (Şimşirgiller) familyasının bir türü olup, ışık isteği fazla 2-6 m yüksekliğinde yapraklarını döken ağaçlıklardır. Bitkinin meyveleri, gövdesinin yaralanmasıyla elde olunan balzami yağı ve yaprakları üzerinde *Pemphigus conniculatus* Pass isimli böcek tarafından teşekkül ettirilen mazıları kullanılmaktadır.

Meyveleri gıda sanayinde, balzami yağı ilaç sanayinde, mazıları ise ipek kumaşları boyamasında, şaraba renk vermede ve tütsü olarak kullanılmaktadır.

Ancak, bu türe aşılama yapılarak Antep Fıstığı (Şam Fıstığı) da üretilmektedir.

(2) Melengiç Üretim Metotları;

a) Melengiç meyve ve yaprak mazıları elle veya amaca uygun kesici bir alet yardımıyla kesilerek toplanacaktır.

b) Üretim sahasında üretimi engelleyici diri örtü temizliği yapılacaktır. Kurumuş dal ve sürgünler budanacaktır.

c) Yağ üretiminde kullanılan melengiç meyvesi Ağustos ayı sonu ile Eylül ayı başında olgunluğa erişirler. Üretime Eylül ayı başlarında başlanacak, aynı zamanda yapraklarda ki mazılar da toplanacaktır.

d) Toplanan meyve ve yaprak mazıları ayrı ayrı güneşe serilerek kurutulacak, kurutma sırasında kızıllaşmaya engel olunmak amacıyla sık sık karıştırılacaklardır. Meyvelerin kurutma işleminden sonra silkelenecek kendiliğinden dal ve sapsaplarından ayrılması temin edilir.

e) Kurutulan meyve ve mazılar tercihan çuvallar içinde veya dökme olarak rutubetsiz ve havalandırılabilen depolarda depolanır.

f) Üretim Eylül ayı sonunda, kurutma işlemi ise Ekim ayı ortalarında bitirilecektir.

Sumak ve üretimine ait genel bilgiler

MADDE 54 – (1) Sumaklar Anacardiaceae (Şimşirgiller) familyasının bir cinsidir. Bunlardan derici sumağı olarak bilinen (*Rhus coriariac* L.) ve boyacı sumağı olarak bilinen (*Cotinus coggyria* L.) ülkemizde yetişmekte olup, ekonomik değer taşımaktadırlar. Bunlar 2-4 metre boylanabilen ağaçlıklardır. Bu bitkilerin yaprak ve meyveleri ilaç, tekstil, gıda ve deri sanayinde kullanılmaktadır.

(2) Sumak yaprağı ve meyvelerinin üretim metotları;

a) Üretime başlanma zamanı, bitkideki yaprak sayısının ve yapraktaki tanen oranının azami seviyeye ulaştığı Haziran ayı sonu ve Temmuz ayı başıdır. Yapraklarda bulunan ana damar oluşumunun tamamlanmasıyla üretime başlanacak, orta damarın kızarması ile (Eylül ayı) üretime son verilecektir.

b) Amaca uygun kesiciler yardımıyla iki yıllık sürgünler ve meyveler kesilerek toplanacaktır.

c) Toplanan yapraklı meyveli sürgünler demetler halinde kurutma alanlarında yaprakların üst yüzleri alta gelecek şekilde serilip gölgede ve sık sık karıştırılarak kurutulacaktır.

d) İstenilen kuruluğa geldiğinde sopalarla vurularak yaprakların ve meyvelerin dallar ve sapsaplardan ayrılması sağlanacaktır.

e) Kurutulan meyveler ve yapraklar ayrı ayrı kanaviçe çuvallarda rutubetsiz ve havadar yerlerde depolanır.

Erika ve üretimine ait genel bilgiler

MADDE 55 – (1) Yeryüzünde birçok türü bulunan Ericaceae (Fundagiller) familyasının iki türü ülkemizde yaygın olarak bulunmaktadır. E. arborea L. halk arasında "Ağaç funda" yada süpürge çalısı, E. manipuliflora Salis b. süpürge otu olarak bilinir.

(2) Daimi yeşil çalı ya da ender olarak da ağaççık halinde bulunan odunsu bitkiler olan fundaların çiçekleri, dal uçları, kökleri ve ince dalları ilaç sanayinde kullanıldığı gibi en yaygın olarak pipo imalinde kullanılmaktadır.

(3) Erikalar genellikle ur şeklinde geniş ve uzun yapıda derine gitmeyen bir yumru oluştururlar. Bu bölüm ana yumru olarak bilinir. Bunun dışında ise derine giden, kılcal kökleri ihtiva eden bir kaç tali kök daha bulunmaktadır. Üretimi yapılacak olan ana köktür.

(4) Ballı bitki niteliğinde olan Erika' nın gezginci arıclar tarafından tercih ediliyor olması nedeni ile yayılış alanlarında arıcılık faaliyetleri de göz önünde bulundurularak üretim planlanmalıdır.

(5) Erika kökü üretim metotları

a) Sonbahar aylarında yağmurların başlamasıyla erika kökü üretimine başlanacaktır ve kış boyu sürdürülecektir.

b) Ana kökün üstünde ve çevresinde bulunan toprak, kazmaya elverişli araçlarla kazılarak köke zarar vermeden çevresi temizlenecektir.

c) Satır veya diğer kesicilerle ana kök yan köklerden ayrılacak, üretimde sahanın tamamı köklenmeyecek, aralıklı ocaklar halinde kökler çıkarılacaktır.

d) Toplanan köklerin çürükleri ve topraklı yüzeyleri temizlenecektir. Islak çuvallara doldurularak çatlamasına engel olunup depolara taşınacaktır. Erika köklerinin rutubet kaybıyla çatlamasına engel olunmak için rutubeti korunacaktır.

e) Depolamalarda kökler toprakla temas etmemeli ve zaman zaman yağmurlama yapılmalıdır.

Sakız ve üretimine ait genel bilgiler

MADDE 56 – (1) Sakız Anacariaceae (Şimşirgiller) familyasının bir alt türü olan (Piatacia Lenticus L. var. latifolius Coss) sakız ağacının gövde ve dallarına açılan yaralardan elde edilen balsamdır. Sakız ağaçları 3-5 metre boylan ve kışın yapraklarını dökmeyen sık dallı ve çalı görünümündeki ağaççıklardır.

(2) Sakız; gıda, ilaç, parfümeri ve içki sanayinde kullanılmaktadır.

(3) Sakız üretim metotları;

a) Üretim sahalarında diri örtü bakımı yapılmalı, çalışmayı engelleyici kuru dallar budanarak alandan çıkarılmalıdır.

b) Haziran ayının ikinci haftasında ağacın gövdesine ve dallarına ucu eğri ve yaralama işine uygun özel bıçaklarla V şeklinde yaralar açılacaktır. Bu yaraların derinliği 2-3mm'yi geçmeyecektir. Yaralar gövde üzerinde dikey konumda, dallarda ise dala dik gelecek şekilde açılacaktır.

c) Yaralamayı takiben 1-2 saat içinde yaralardan sakız adı verilen reçineli balzam akmaya başlayacaktır. Balzamların bir kısmı ağaç üzerinde birikip katılaştırken bir kısmı da yere akacağından her çalışma yapılan ağaç altlarına yaygılar serilecektir.

d) Akan sakızlar 15-20 gün içerisinde katılaşmaya başlamaktadır. Bu sebeple toplama işi yaralama işleminden 20-25 gün sonra yapılmalıdır.

e) Ağaç başına ortalama sakız verimi yılda 4-5 kg kadardır.

f) Çizgi işleminden sonra ağaç üzerinde biriken ve damla sakızı tabir edilen kısım ile yaygı üzerinde toplanan daha düşük kaliteli sakızlar ayrı ayrı toplanacak ve çuvallara doldurulacaktır.

g) Toplanan sakızlar gölgelik bir yerde, temiz yaygılar üzerinde 2-3 gün süre ile zaman zaman karıştırılarak kurutulacak, daha sonra çuvallarda rutubetsiz depolarda muhafaza edilecektir. Tüm bu işlemler Ağustos ayı başında bitirilecektir.

Kitre zamkı ve üretimine ait genel bilgiler

MADDE 57 – (1) Leguminosae (Baklagiller) familyasının bir cinsi olan Astragalus (Geven) bitkisi çok yıllık, 10-15 cm. boyunda odunsu yapıda dikenli bir bitkidir.

(2) Kitre ise bu bitkinin dal ve gövdesinden elde edilen beyaz renkte suda eriyen, alkolde erimeyen balzami bir sıvıdır.

(3) İlaç, boya, tekstil, kâğıt ve gıda sanayinde kullanılmaktadır.

(4) Geven sahalarından faydalanırken, gevenin toprak erozyonunu önleyici fonksiyonu yanında arıcılıkta tercih edilen ballı bitki oluşu da göz önünde bulundurulmalıdır. Meyil gurubunun çok düşük olduğu, su ve rüzgar erozyonunun olmadığı alanlardan faydalanma yoluna gidilmelidir.

(5) Kitre zamkı üretim metotları;

a) Üretim sırasında diri örtü bakımı yapılacaktır. Uygun el aletleri ile toprak 10-12 cm. derinliğe kadar kazılarak yaralama yapılacak, kökler dışarı çıkarılacaktır. Kök üzerinde taş, toprak gibi örtüler temizlenecektir. Yaralama sonucu yaralardan akacak kitrenin toprağa dökülmemesi için yaralama yapılacak kökün altına naylon serilecektir.

b) Üretime hazırlanan kök ve gövde üzerine eğik olarak 1-2 cm derinliğinde ve üçer gün arayla üç çizgi çekilecektir. Çizgi çekilmesinden yaklaşık 10 gün sonra dışarıya sızan kitre, havanın tesiriyle sertleşir. Kuruyan kitreler torbalarda toplanır, üretime Temmuz ayında başlanacak ve Kasım ayına kadar sürdürülecektir.

c) Toplanan kitreler içinde iyice kurumamış kısımlar bulunacağından açık havada 1-2 gün daha kurutulur. Depolamaya hazır hale gelen kitreler soğuk, rutubetsiz ve havalandırılabilen depolarda muhafaza edilir.

d) Aynı köklerden 1 yıl ara vermek şartıyla tekrar üretim yapılabilir.

Meyan kökü ve üretimine ait genel bilgiler

MADDE 58 – (1) Meyan kökü bitkisi Leguminosae (Baklagiller) familyasının bir ferdi olan Glycyrrhiza glabra L. türünün toprak altı kuru kök ve rizomlarıdır. Bitki 90-120 cm boylanabilen, çok yıllık ve otsu yapıdadır. Bitki kökleri ilaç, gıda, boya, meşrubat ve şekerleme yapımında kullanılır.

(2) Meyan kökü üretim metotları;

a) Üç yıllık bitkinin toprak üzeri kısımlarının kurumaya başlaması ile toprak altında bulunan kök ve rizomları, insan gücü veya ripperli güçlü traktörlerden yararlanılarak topraktan çıkarılır. Toplama sırasında toprakta belli aralıklarla bitki kökleri ve rizomları toplanmadan bırakılarak, kalanlarla aynı sahada bitkinin yeniden üremesi sağlanacaktır.

b) Üretim sonbahar (Ekim-Kasım) aylarında yapılacaktır.

c) Toplanan meyan kökleri 30 cm uzunlukta bağetler haline getirilip, açık havada ve gölgelik yerlerde 5-6 gün süreyle kurutulmalıdır. Kurutulan meyan kökleri güneş görmeyen ve havadar depolarda depolanır.

Ağaç, Ağaççık ve Çalı Formundaki Bazı Türlerin Toplama ve Üretiminde Uygulanacak Özet Bilgi Tablosu

MADDE 59 – (1) Ağaç Ağaççık ve Çalı formunda bulunan bazı türlerin kullanılan kısım, toplama zamanı, toplama şekli, temizleme ve kurutma prensiplerini gösterir özet bilgi tablosu;

1	2	3	4	5	6
Bitkinin Adı	Kullanılan Kısım	Toplama Zamanı	Toplama Şekli	Temizleme	Kurutma
Andız kozalağı <i>Juniperus drupaceae</i> Lab.	Kozalakları	Yaz ayları	El ile	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze halde / güneşte kurutularak toz halde
Cehri <i>Rahamnus petiolaris</i> Boiss.	Meyveleri	Meyveler olgunlaştığında	El ile	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Yarı gölgede karıştırılarak
Frenk üzümü (Bektaşî üzümü.) <i>Ribes nigrum</i> L.	Olgun meyveleri	Meyve rengi siyaha dönünce	El ile	Çürük meyve ve yapraklar ayrılır	Taze kullanılır.
Funda <i>Calluna vulgaris</i> L. <i>Erica</i> sp.	Çiçekli dalları	İlkbahar sonbahar arası	Çapa vb. aletlerle kökleri topraktan çıkarılır.	Topraklar ve ince kökçükler	Taze veya kurutulularak
Gilaboru-Kartopu <i>Viburnum opulus</i> L.	Meyveleri	Sonbahar ayları	El ile	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze veya kurutulularak
Karamuk, kadın tuzluğu, sarı ağaç <i>Berberis craetegine</i> DC.	Meyveleri	Sonbahar ayları Mey. Siyahlaşınca	El ile, veya meyveli dallar kesilerek	Çürük, kuru yapraklar ayrılır	Taze veya yarı gölgede
	Kökleri	Haziran-Ekim	Çapa vb. ile topraktan çıkarılır	Toprakları vb. temizlenir	Güneşte
	Yaprakları	Bahar ayları	El ile	Çürük yapraklar vb. ayrılır.	Taze veya yarı gölgede
Kapari <i>Capparis spinosa</i> L.	Tomurcukları	Tomurcuk verdikten sonra	Tomurcuklar keskin bıçakla kesilir	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze kullanılır.
Keçiboynuzu <i>Cerantonia siliqua</i> L.	Meyveleri	Yaz-sonbahar ayları	El ile	Çürük yapraklar, meyveler vb. ayrılır.	Taze veya yarı gölgede
Kızılçık <i>Cornus mas</i> L.	Meyveleri	Yaz sonu	Elle ağaca zarar vermeden çırpılarak	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze veya yarı gölgede
Kestane <i>Castanea sativa</i> L.	Meyveleri	Sonbahar ayları	Elle ağaca zarar vermeden çırpılarak	Yabancı mad. ve meyve kabukları uzaklaştırılır	Taze veya yarı gölgede
Meyan kökü <i>Glycyrrhiza glabra</i> L.	Kökleri	Yaz sonu- Sonbahar başı	Çapa vb. ile topraktan çıkarılır	Toprakları vb. temizlenir	Havadar gölgeliklerde
Porsuk ağacı (Z) <i>Taxus baccata</i> L. (Zehirli dir)	Yaprakları	Yaz ve sonbahar ayları	Yapraklar elle koparılarak,	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak
	Gövde kabukları		Kabuklar gövdeye zarar vermeden soyularak.		
Taflan (Karayemiş) <i>Laucerasus officinale</i> .	Taze yaprakları	Nisan-Haziran	Yapraklar kesilmeden elle toplanır	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze kullanılır
Tavşanmemesi <i>Ruscus aculeatus</i> . L.	Yaprakları	Yıl boyunca	Biçilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede
	Meyveleri	Temmuz-Ağustos	El ile toplanır.	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Güneşte
	Kökleri	Sonbahar	Çapa vb. ile topraktan çıkarılır	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Güneşte
Sandal <i>Arbutus (unedo, andrachne)</i>	Yaprakları ve sürgünleri	Yaz ve sonbahar	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze olarak kullanılır, gölgede

1	2	3	4	5	6
Bitkinin Adı	Kullanılan Kısım	Toplama Zamanı	Toplama Şekli	Temizleme	Kurutma
Sumak Derici sumağı <i>Rhus coriaria</i> L.	Yaprakları	Yaz ayları	Uygun bir kesici ile kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze olarak, gerektiğinde güneşte karıştırılarak
	Meyveleri	Meyveler olgunlaştığında	Meyvelerin bulunduğu dallar kesilerek meyveler toplanır.	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Güneşte karıştırılarak
Boyacı sumağı <i>Rhus cotinus</i> L.	Yaprakları	Yaz ayları	Uygun bir kesici ile kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Güneşte karıştırılarak
	Odunu	Bakım kesimi vb. yapıldığında	Dal vb. üretim artıkları, kök kütükleri alınır	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze olarak, gerektiğinde güneşte karıştırılarak
Yaban Mersini (ayı üzümü) <i>Vaccinium myrtillus</i> L.	Olgun meyveleri	Ağustos-Eylül	Meyveli dal. bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze yada yarı gölgede karıştırılarak
	Yaprakları	Bahar ayları			

ONUNCU BÖLÜM

YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMAYAN OTSU BİTKİSEL ÜRÜNLERDE YAPILACAK İŞ VE İŞLEMLER

Otsu Bitkisel Ürünlerin Üretimi İle İlgili Genel Bilgiler

MADDE 60 – (1) Adaçayı, kekik, kuşdili, lavanta, mayıs papatyası, mercan köşk vs. gibi yüzlerce bitki türü bu gruba girmektedir. Bu bitkiler ülkemizde geniş bir kullanım alanına sahip olup, çeşitli sanayi kollarında yaygın olarak kullanılmakta, büyük miktarda ihraç potansiyeli de bulunmaktadır.

(2) Bu grupta olan bitkiler için mutlaka envantere dayalı planlar yapılacak olup, bitki neslinin devamını sağlamak açısından tüm sahadan toplanması yerine ocaklar halinde rotasyonla toplanması veya toplatılması sağlanacaktır. Toplama için kullanılan alet ve edevat kullanılabilir olmalı ve verim kaybına sebep olmamalıdır.

(3) Otsu bitkilerin üretimine ait temel prensipler tablosunda bulunan, toplama zamanı ve toplama şekline göre üretimi gerçekleştirilecek, üretim sonucu kurutma ve depolama şartları temin edilerek ekonomik kayıp oluşturulmayacaktır.

(4) Otsu bitkilerin üretimine ait temel prensipler tablosu;

1	2	3	4	5	6
Bitkinin Adı	Kullanılan Kısım	Toplama Zamanı	Toplama Şekli	Temizleme	Kurutma
Adaçayı <i>Salvia</i> sp.	Toprak üstü kısmı	Mayıs-Haziran Eylül-Ekim	Toprak seviyesinin 3-4 cm. üzerinden kesilerek.	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak
Altın otu (Ölmez çiç, dalakotu) <i>Ceterach officinarum</i> L.	Toprak üstü kısmı	Temmuz-Eylül	Toprak seviyesinin 3-4 cm. üzerinden kesilerek.	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak
Aslan pençesi <i>Alchemilla</i> sp.	Toprak üstü kısmı	Haziran- Eylül	Toprak seviyesinin 3-4 cm. üzerinden kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak
Amberparis <i>Berberis vulgaris</i> L.	Kökü ve kök kabuğu	Haziran-Ekim	Çapa vb. aletlerle kökleri topraktan çıkarılır.	Topraklar ince kökçükler ve pulları temizlenir	Topraklar ince kökçükler ve pulları temizlenir

1	2	3	4	5	6
Bitkinin Adı	Kullanılan Kısım	Toplama Zamanı	Toplama Şekli	Temizleme	Kurutma
Civan prçemi <i>Achillea millefolium L.</i>	Toprak üstü kısmı	Temmuz-Eylül Güneşli havada	Toprak seviyesinin 3-4 cm. üzerinden kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak
Çiriş otu <i>Eremurus spectabilis</i> Bieb.	Kökleri	Yaprakları sarardıktan sonra	Çapa vb. aletlerle kökleri topraktan çıkarılır.	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Kızgın güneşte karıştırılarak
Çöpleme <i>Veratrum albüm L.</i>	Rizomları ve Kökleri	Sonbahar ayları	Çapa vb. aletlerle kökleri topraktan çıkarılır.	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Kızgın güneşte karıştırılarak
Çöven <i>Gypsophilla sp.</i>	Odunsu kökleri	Mayıs- Temmuz	Çapa vb. aletlerle kökleri topraktan çıkarılır.	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Güneşte, karıştırılarak
Çuha çiçeği <i>Primula sp.</i>	Çiçekleri, yaprakları ve kökleri (Bütün bitki)	Çiçeklenme döneminde	Çapa vb. aletlerle topraktan çıkarılır.	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze/ koyu gölgede karıştırılarak
Dağ çayı <i>Sideritis sp.</i>	Toprak üstü kısmı	Haziran- Ağustos	Toprak seviyesinin 3-4 cm. üzerinden kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak
Duvar sarmaşığı <i>Hedera helix L.</i>	Çiçekli ve yapraklı dalları	Çiçeklenme sonrası	Kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze halde / yarı güneşte kurutularak
Eğreltiotu <i>Dryopteris filix mas L.</i> Schot	Kökle /rizomları	Haziran-eylül	Çapa vb. aletlerle kökleri topraktan çıkarılır.	Topraklar ince kökçükler ve pulları temizlenir	Topraklar ince kökçükler ve pulları temizlenir
Erkeç sakalı (çayır meliklesi) <i>Flipendula ulmaria L.</i>	Toprak üstü kısmı	Yaz ayları (Haziran- Ağustos)	Toprak seviyesinin 3-4 cm. üzerinden kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Havadar yerde gölgede kurutulur
Güvey feneri (yer kirazı) <i>Physalis alkekengi L.</i>	Olgun meyveleri	Eylül-kasım	El ile	Çürük meyve ve meyve zarfı ve yapraklar ayrılır.	Yarı gölgede kurutulur.
**Güzel avratotu <i>Atropa belladona L.</i>	Yaprakları	Mayıs-Eylül	Saplarla, bıçakla kesilerek	Çürük yapraklar vb. ayrılır.	Gölgede karıştırılarak
	2-3 yaşındaki Kökleri, kök sapları	Ağustos-Eylül	Çapa vb. ile kökleri topraktan çıkarılır.	Çürük yapraklar vb. ayrılır.	Güneşte karıştırılarak
	Meyveleri	Ekim-Kasım	El ile	Çürük, ezik meyveler ayrılı	Güneşte karıştırılarak
Geven <i>Astragalus sp.</i> Bazı türleri	Kök ve dallardan elde edilen zambak (Kitre)	Yaz ve sonbahar ayları	Kök ve dallara bıçakla belli aralıklarla çizgi çekilerek	Toprak ve yabancı maddeler uzaklaştırılır	Güneşte karıştırılarak
Hayıt <i>Vitex agnus-castus L.</i>	Çiçekleri	Haziran-Ağustos	İnce dalları bıçakla kesilerek	Çürük, kuru çiçekleri ayrılır.	Yarı gölgede karıştırılarak
	Meyveleri	Ağustos-Eylül	İnce dalları bıçakla kesilerek	Çürük, kuru meyveler ayrılır.	Yarı gölgede karıştırılarak
Hava civa <i>Alkanna tictoria (L.)</i> Tausch.	Kökleri	Temmuz-Eylül	Çapa vb. ile topraktan çıkarılır	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Güneşte karıştırılarak
Hodan, sıgırdili <i>Boraga officinalis L.</i>	Çiçekli dal ve yaprakları	Haziran-Eylül	Toprak seviyesinin 3-4 cm. üzerinden kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Güneşte karıştırılarak
	Kökleri	Haziran-Eylül	Çapa vb. ile topraktan çıkarılır	Toprakları vb. temizlenir	Güneşte karıştırılarak

1	2	3	4	5	6	
Bitkinin Adı	Kullanılan Kısım	Toplama Zamanı	Toplama Şekli	Temizleme	Kurutma	
Horoz ibiği, Gül hatmi <i>Althea officinalis</i> L.	Yaprakları	Mayıs-Haziran	Bıçakla kesilerek	Çürük, kuru yapraklar ayrılır.	Gölgede karıştırılarak	
	Çiçekleri	Temmuz-Eylül	Bıçakla kesilerek	Kuru, bozuk yaprak. ayrılır.	Gölgede karıştırılarak	
	Kökleri	Eylül-Kasım başı	Çapa vb. ile topraktan çıkarılır	Çürük yapraklar vb. ayrılır.	Güneşte karıştırılarak	
Kantaron, Binbirdelikotu <i>Hypericum perforatum</i> L.	Toprak üstü kısmı	Temmuz-Eylül	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak	
Kediotu <i>Valeriana officinalis</i> L.	2 yaşındaki bitkinin kökleri	Eylül-Kasım	Çapa vb. ile topraktan çıkarılır	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Kırılğan hale gelene kadar güneşte kurutulur.	
Kekik	<i>Thyumus</i> sp.	Toprak üstü kısmı	Mayıs-Ekim	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Yarı gölgede karıştırılarak
	<i>Timbra</i> sp.	Toprak üstü kısmı	Mayıs-Ekim	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak
Kırlangıç otu <i>Chelidonium majus</i> L.	Yaprakları	Haziran-Ağustos	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak	
	Sütü (Kök, Dallar)	Haziran-ekim	Kök ve dallar ezilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Şişelenerek, gölgede.	
Laden <i>Cistus</i> sp.	Yapraklı ve çiçekli genç dalları	İlkbahar ve yaz ayları	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak	
Lavanta <i>Lavandula</i> sp.	Çiçekli dal uçları	Haziran-Temmuz	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak	
Mayıs papatyası <i>Matricaria camomilla</i> L.	Tam açmamış çiç. Tep. sabah erk	Haziran-Temmuz	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak	
Mercanköşk <i>Origanum</i> sp.	Yapraklı ve çiçekli genç dalları	Mayıs- Eylül	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak	
Nane <i>Mentha</i> sp.	Toprak üstü kısmı	Bahar- yaz ayları	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak	
Oğulotu <i>Melissa officinalis</i> L.	Toprak üstü kısmı	Haziran- Eylül	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak	
Pelinotu (miskotu) <i>Artemisia vulgaris</i> L.	Toprak üstü kısmı	Haziran- Eylül	Toprak seviyesinin 3-4 cm. üzerinden kesilerek.	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak	
Peygamber çiçeği <i>Centaurea</i> sp.	Toprak üstü kısmı	Haziran- Eylül	Toprak seviyesinin 3-4 cm. üzerinden kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak	
Rezene <i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	Meyveleri	Haziran-Eylül	Toprak seviyesinin 3-4 cm. üzerinden kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak	
	Tohumları	Ağustos-Ekim				
	2 yıllık kökleri	Ekim-kasım	Çapa vb. ile topraktan çıkarılır			
Şahtere sarılık otu, tilki kişnişi <i>Fumaria officinalis</i> L.	Toprak üstü kısmı	Nisan-Eylül	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze olarak kullanılır, gerektiğinde gölgede	

1	2	3	4	5	6
Bitkinin Adı	Kullanılan Kısmı	Toplama Zamanı	Toplama Şekli	Temizleme	Kurutma
Şakayık <i>Paeonia pregrina M.</i>	Meyveleri	Haziran-Ağustos	Toprak üstü kısmı bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Yarı gölgede karıştırılarak
	Tohumları	Ağustos- Eylül		Yabancı mad. uzaklaştırılır	Yarı gölgede karıştırılarak
	Kökleri	Eylül-Kasım	Çapa vb. ile toprakтан çıkarılır	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Güneşte karıştırılarak
Şerbetçiotu (bira çiçeği) <i>Humulus lupulus L.</i>	Kozalak şeklini almış dişi çiçekleri	Ağustos-Eylül	Çiçekleri bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak
Yarpuz (filiskın, tüylü nane) <i>Mentha pulegium L.</i>	Toprak üstü kısmı	Haziran-Eylül	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Taze yada yarı gölgede karıştırılarak
Yüksükotu <i>Digitalis sp.</i>	Toprak üstü kısmı	Temmuz- Ağustos tercihen akşam	Bıçakla kesilerek	Yabancı mad. uzaklaştırılır	Gölgede karıştırılarak tercihen kurutma tesislerinde hemen

ONBİRİNCİ BÖLÜM

YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMAYAN SOĞANLI (Rizomlu-Yumrulu) BİTKİLERİN ÜRETİM İŞLERİNDE YAPILACAK İŞ VE İŞLEMLER

Soğanlı (rizomlu –yumrulu) bitkilerle ilgili genel bilgi

MADDE 61 – (1) Rizomlu ve yumrulu bitkiler ülkemizin tabiatından uzun yıllardan beri toplanarak ticarete konu edilmektedir. Tarım, orman ve mera alanlarında yayılış gösteren soğanlı bitkilerin önemli bir bölümü orman ve orman içi açıklıklarda bulunmaktadır. Söz konusu soğanlı bitkiler süs bitkisi eldesinde kullanılmakla birlikte, ilaç ve kozmetik sanayide de değerlendirilmektedir. Günümüzde, özellikle dış talebin artarak devam ediyor olması nedeniyle ihraç çapına gelmemiş ürünlerin toplanmamasına özen gösterilmelidir.

(2) Bu bitkilerin büyük çoğunluğu doğa kaynaklı ve Devlet ormanlarında bulunmaktadır. Ülke tabiatının tahribatının önlenmesi ve bu soğanlardan faydalanmanın disipline edilebilmesi amacıyla bu çiçek soğanlarının sökülmesi ve ihracatı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca yürürlüğe konulan “Doğal Çiçek Soğanlarının Üretimi, Doğadan Toplanması ve İhracatına İlişkin Yönetmelik” kapsamında yapılmaktadır. Bu yönetmelikte; çeşitli Bakanlık ve Üniversiteler ile Çevre kuruluşlarının iştirakinin sağlandığı Teknik Komite vasıtasıyla yasak türleri ve kontenjan miktarlarını belirlemektedir. Firmalar bazında belirtilen kontenjanların sökülmesi yerleri ilgili firmalarca kurumlara bildirilmektedir. Söküm ve ihracat gerçekleştirmeleri kontenjanlara bağlanarak rekabetin yarattığı tahribatlar önlenmeye çalışılmaktadır. Kotayla sınırlandırılan doğal çiçek soğanları için, Teknik Komitenin onayladığı kontenjan ve toplama takvimine göre, firmalar toplama planı hazırlar. İlgili yönetmeliğin 14. maddesinde “Toplama planları hazırlanırken Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü verileri de dikkate alınır” hükmü bulunmaktadır.

(3) İhraç amaçlı çiçek soğanlarının Devlet ormanlarından sökülmesi tarife bedeli karşılığı orman köylülerince gerçekleştirilmekte, idarece nakliye bağlanmakta, Doğal Çiçek Soğanları Söküm Yönetmeliği gereği ihracatın sağlanabilmesi için mahalli orman idaresince her tür için örneği (Ek-11) de bulunan “Menşe-i Sağlık Belgesi” tanzim olunmaktadır.

(4) Çiçek soğanları sökülmesi müsaadesi verilmeden önce her yıl gönderilen yasak serbest ve kontenjanla sınırlı bitkiler listesi teşkilatımıza, sökülmesi yapılacak bölgelerdeki sökülmesi miktarları da ilgili Bölge Müdürlüklerine bildirilecektir. Plânlanandan fazla sökülmesine engel olmak amacıyla, köylüler ve fertlerce sökülecek miktarlar mahallin işletme Şefliklerince belirlenecek, kontenjan fazlası sökülmesi kesinlikle müsaade olunmayacaktır.

- (5) Her yıl ihraç amaçlı sökümü yapılan çiçek soğanlarının cinslerine göre miktarları, yılsonunda Merkeze bildirilecektir.
- (6) Sökümü yapılacak çiçek soğanlarında uygulanacak kriterler Madde 63'de ki tabloda gösterilmiştir. Bu listede gösterilen zaman ve çevre çapları ile söküm tekniklerine uyulması sağlanacaktır. Bu hükümlere uymayanların söküm izinleri o yıl için iptal edilecektir. Ertesi yıl bu hükümlere yine uyulmaması halinde durum tespit ve tevsik edilerek bu kişilere bir daha söküm izni verilmeyecektir.
- (7) Söküm yapılmaması ve dinlendirilmesi gerektiğine inanılan sahalar merkeze bildirilecek, gelecek yıllarda bu mahalden söküm plânı yapılmaması merkezce sağlanacaktır.

Soğanlı (Rizomlu –Yumrulu) Bitkilerle İlgili Üretim Tekniği

MADDE 62 – (1) Ekli listede bildirilen söküm takviminden önce, söküm yapılmayacaktır.

- (2) İhraç çapından küçük soğanların sökümüne izin verilmeyecektir,
- (3) Söküm sahasında; öbek toplama yapılmayan saha bırakılacaktır.
- (4) Sökümler el ile ve çapa yardımıyla yapılacak, sürümle söküm yapılmayacaktır. Sürümle söküm bitkinin doğal yetiştirme ortamını tahrip edeceğinden buna müsaade edilmeyecektir.
- (5) Söküm esnasında soğana bağlı olarak ihraç çapından küçük soğanlar çıktığında, hemen toprağa dikimi sökücü tarafından yapılacaktır. İhraç çapında küçük soğanlar toplanmayacak ve satışı da yapılmayacaktır.
- (6) 2 yıl üst üste söküm yapılan saha üçüncü yılında dinlendirilecek ve söküm yaptırılmayacaktır.
- (7) Sökülen soğanlar torbalarda ve güneş altında bekletilmeleri halinde kızılaşmaya ve mantarlaşmaya sebep olacağından, sökülen soğanlar kısa sürede rutubetsiz ve havadar alanlara taşınacak ve ön depoya nakli sağlanacaktır. Nakillerde havalanabilen kanaviçe torbalar kullanılacaktır.

Soğanlı (Rizomlu –Yumrulu) Bitkiler Toplanırken Uyulması Gereken Temel Hususlar Tablosu

MADDE 63 – (1) Soğanlı bitkilerin çiçeklenme, en erken söküm zamanı ve sökülen soğanın çevre genişliğini gösterir tablo;

SOĞANLI BİTKİLERİN TOPLANMASINA AİT TALİMAT

1		2	3	4
Bitki Türü		Çiçeklenme Zamanı	En Erken Söküm Zamanı	Sökülecek Soğanın Çevre Genişliği
Kardelen	<i>Galanthus elwessi</i>	Ekim-Kasım	En erken 15 Mayıs	4 cm.
	<i>Galanthus ikariae</i>	Ocak-Şubat		
Sarıkokulu Karçiçeği <i>Eranthis hyemalis</i> L.		Nisan-Mayıs	En erken 15 Mayıs	4 cm.
Anemone Yoğurt Çiçeği <i>Anemone blanda</i>		Mart-Nisan	30 Mayıs	5 cm.
Göl Soğanı <i>Leucojum aestivum</i> L		Mart-Haziran	15 Mayıs	7,5 cm.
Sıklamen	<i>Cyclamen hederifolium</i>	Eylül-Kasım	15 Nisan	10 cm
	<i>Cyclamen cilicicum</i>	Eylül-Kasım	15 Nisan	
	<i>Cyclamen Mirabile</i>	Şubat-Mayıs	15 Mayıs	
	<i>Cyclamen Coum</i>	Şubat-Mayıs	15 Mayıs	
Ağlayan Gelin <i>Fritillaria imperialis</i> L.		Mart-Mayıs	15 Mayıs	16 cm
Adıyaman Lalesi <i>Fritillaria persica</i> L.		Nisan-Mayıs	15 Mayıs	16 cm
Varget Gülü	<i>Stenbergia colchicifolia</i>	Eylül-Kasım	15 Mayıs	6 cm
	<i>Stenbergia schubertii</i>	Ekim		
Beyaz Zambak <i>Lilium candidum</i>		Mayıs	15 Haziran	16 cm
Kırmızı Zambak <i>Lilium martagon</i> L.		Haziran-Temmuz	1 Ağustos	18 cm
Çoban Lalesi <i>Tulipa humulus</i>		Nisan-Haziran	15 Mayıs	6 cm
Dana Yağı	<i>Arum italicum</i>	Mart-Haziran	15 Haziran	6 cm
	<i>Arum maculatum</i>	Nisan-Mayıs		

Yılan Yastığı <i>Dracunculus vulgaris</i>		Nisan-Haziran	15 Haziran	10 cm
Deve Tabanı <i>Geranium tuberosum L.</i>		Nisan-Haziran	15 Haziran	-
Acı Çiğdem <i>Colchicum speciosum</i>		Eylül-Ekim	30 Mayıs	13 cm
Arap Sümbül Yabani Sümbül	<i>Muscari comasum</i> Mull	Mart-Temmuz	15 Mayıs	7 cm
	<i>Muscari tenuiflorum</i>	Nisan-Temmuz		
	<i>Muscari longiges</i>	Nisan-Haziran		
	<i>Muscari neglectum</i>	Mart-Mayıs		
	<i>Muscari armeniacum</i>	Mart-Temmuz		
Akyıldız <i>Ornithogalum nutans L</i>		Mart-Mayıs	15 Mayıs	-
Sümbül <i>Scilla bifolia L.</i>		Şubat-Haziran	15 Mayıs	4 cm
Sarmısak Çiçeği <i>Allium neapolitanum Cyr.</i>		Nisan-Mayıs	15 Mayıs	4 cm
Gül Renkli Soğan <i>Allium roseum L.</i>		Nisan-Mayıs	15 Mayıs	4 cm
Glayöl <i>Gladiolus L.</i>		Şubat-Ağustos	15 Haziran	6 cm
Eski Yonca	<i>Oxalis acetosella</i>	Mart-Ağustos	15 Haziran	-
	<i>Oxalia corniculata L.</i>			
Adasoğanı <i>Urginea maritima L.</i>		Ağustos-Kasım	20 Mayıs	-
Kum Zambağı <i>Pancretium maritimum L.</i>		Haziran-Ekim	1 Eylül	12 cm
Nergis	<i>Nascissus serotinus L.</i>	Eylül-Kasım	5 Mayıs	8 cm Muğla ve İçel'de sökümü yasak
	<i>Nascissus taretta L.</i>	Mart-Mayıs	15 Mayıs	

Sökümü Yasak Soğanlı (Rizomlu –Yumrulu) Bitkiler listesi
MADDE 64- (1)Sökümü yasak soğanlı bitkiler;

1	2	3
Doğadan Toplanmak Suretiyle İhraç Edilmesi Yasak Olan Çiçek Soğanları	İhracatı Kotaya Tabi Olan Çiçek Soğanları	İhracatı Üretimden Serbest Olan Çiçek Soğanları
Tür İsmi	Tür İsmi	Tür İsmi
1. <i>Allium sp.</i> (türlerinin hepsi) Yabani soğan	1. <i>Anemone blanda</i> (Yoğurt çiçeği)	1. <i>Lilium candidum</i> Mis zambağı
2. <i>Crocus sp.</i> (türlerinin hepsi) Çiğdem	2. <i>Arum italicum</i> (Yılan yastığı) <i>Arum dioscorides</i>	2. <i>Sternbergia lutea</i> Karaçiğdem
3. <i>Fritillaria sp.</i> türleri (<i>F. persica</i> , <i>F. imperialis</i> hariç diğerleri) Ağlayan gelin vb.	3. <i>Cyclamen cilicium</i> <i>Cyclamen coum</i> (Sıklamen) <i>Cyclamen hederefolium</i> (Sıklamen)	3. <i>Iris tuberosum</i> (Süsen)*
4. <i>Lilium sp.</i> türleri. (<i>L. candidum</i> ve <i>L. martagon</i> hariç diğerleri) Zambak	4. <i>Dracunculus vulgaris</i> (Yılan bıçağı)	4. <i>Calla aethiopica</i> (Kalla)*
5. <i>Muscari sp.</i> türlerinin hepsi. Muskari	5. <i>Eranthis hyemalis</i> (Sarı kar çiçeği)	5. <i>Polyanthus tuberosa</i> (Sümbülteber)*
6. <i>Sternbergia sp.</i> türleri (<i>Sternbergia lutea</i> hariç) Kara çiğdem	6. <i>Galanthus elwesii</i> Toros kardeleni <i>Galanthus woronowii</i> (Karadeniz kardeleni)	6. <i>Fritillaria persica</i> (Adıyaman lalesi) (2013 yılı için)
7. <i>Tulipa</i> türlerinin hepsi Lale	7. <i>Leucojum aestivum</i> (Göl soğanı)	
8. <i>Eminium sp.</i> türlerinin hepsi	8. <i>Urginea maritima</i> (Ada soğanı)	
9. <i>Biarum sp.</i> türlerinin hepsi	9. <i>Geranium tuberosum</i> (Deve tabanı)	
10. <i>Nympheaceae sp.</i> türlerinin hepsi Nilüfer	10. <i>Fritillaria imperialis</i> (Ters lale)	
11. <i>Orchidaceae sp.</i> türlerinin hepsi Salep	11. <i>Lilium martagon</i> Türk zambağı	
12. <i>Arum sp.</i> türleri (<i>Arum italicum</i> , <i>Arum dioscorides</i> hariç) Yılan yastığı		
13. <i>Pancreatium maritimum</i> Kum zambağı		

14. <i>Hyacinthus orientalis</i> Şark sümbülü		
15. <i>Gentiana lutea</i> (Censiyan, sarı censiyan)		
16. <i>Cyclamen</i> sp.türleri <i>C. coum</i> , <i>C. Cilicium</i> ve <i>C. Hederefolium</i> hariç Sıklamen		
17. <i>Galanthus</i> sp. türleri (<i>G. elwesii</i> ve <i>G. Woronowii</i> hariç) Kardelen		
18. <i>İris</i> sp. türleri Süsen		
19. <i>Paeonia</i> sp. türleri. Şakayık		
20. Diğer yumrulu ve soğanlı türler		

ONİKİNCİ BÖLÜM

YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMAYAN MANTARLARIN ÜRETİM İŞLERİNDE YAPILACAK İŞ VE İŞLEMLER

Mantarlarla ve üretimle ilgili genel bilgiler

MADDE 65 – (1) Mantarlar klorofili olmayan, hem eşeyli hem de eşeysiz olarak sporlar oluşturarak üreyen canlılardır. Klorofil ihtiva etmediklerinden bağımsız olarak organik madde oluşturma kabiliyetinde olmayıp diğer canlılardan ve ölü artıklardan besinlerini alırlar.
(2) Belirli bir rutubet, ışık, sıcaklık ve toprak-odun asitliği talep ederek, bu şartların bir araya gelmesiyle mantar oluşur. Hayatıyet süreleri çok kısadır.

Mantarların üretim tekniği

MADDE 66 – (1) Toplanan mantarlar çok küçük olmamalı, gelişimini tamamlamış ve tüm özelliklerini yansıtır olmalıdır.
(2) Bulunduğu ortamdan kesilerek veya dikkatli kazılarak alınmalıdır.
(3) Mantarların zarara uğramaması için toplamada örme sepet veya kutular kullanılmalıdır.
(4) Mantar toplandığı zaman hiç olmazsa sapı hemen temizlenmelidir. Tam olarak bilinen mantarlar toplanmalı, henüz bilinmeyen türler ayrı bir sepette toplanmalı ve tanındıktan sonra işlem görmelidir. Mantarın kurutulması halinde çok dikkatli olunmalı ve devamlı kuru olarak muhafaza edilmelidir.
(5) Mantarlar yağ, şarap, domates püresi, tuz ve sirke içerisinde salamura kurarak muhafaza edilebilirler. Taze mantarlar çok kısa süre içerisinde kullanım yerlerine nakledilmelidirler.
(6) Sahadaki mantarların sadece sağlıklı ve tüketilebilir olanları toplanmalı diğerleri doğaya bırakılmalıdır. Mantarlar ocaklar halinde bulunduğundan toplama yapılan her ocakta 2- 3 adet mantar mutlaka toplanmadan bırakılmalıdır. Ülkemizde ihracat ve iç tüketim amacıyla toplanan mantarlar ve özellikleri Madde 67’de ki tabloda verilmiştir.

Mantarlar toplanırken uyulması gereken temel hususlar tablosu

MADDE 67 – (1) Mantarların üretiminde uyulması gereken temel hususları gösterir tablo;

MANTARLAR				
Mantarın Türkçe ve Latince Adı	Özellikleri	Yetiştği Yerler	Yetiştirme zamanı	Diğer Özellikleri
1	2	3	4	5
1 Bal Mantarı (Çıntar) <i>Armillaria mellea</i>	Şapka: Önceleri tümsek şeklindeki merkezi yumruludur. Tepesi daha sonra yayvanlaşıp daha sonra da ortası merkeze doğru çöker. Üzerinde gençken kırmızımsı, sarımsı, kahverengi renkte pullar bulunmaktadır. Sarımsı, bej, esmer, kum rengi gibi çok farklı renklerde dir.	Yaşlı ağaçların altında, kütüklerin kaidesinde ve yakınında, toprağa gömülü halde olan odun materyaline bağlı olarak küçük kümeler halinde bulunur.	Eylül ayı yetiştirme zamanıdır.	Bu mantar nerede konukçu olarak yaşıyorsa bu birlikte yaşadığı konukçunun hasta olduğunu ifade eder. Orman ağaçlarına olduğu kadar meyve ağaçlarına da zarar verir. Acımsı bir tadı vardır. Sirke ile salamura edilebilir.
	Etili kısım: Sünger gibi sarımsı beyazdır.			
	Sap: 7-15 cm uzunluğunda sert ve az oluklu çizgilidir. Lifli ve sert sünger kıvamındadır.			
2 Çörek Mantarı <i>Boletus edulis</i>	Şapka: Yarım küre şeklinde hafif basıktır. Islakken yapışkan yapıda ve parlak görünümlüdür. Rengi kahverengi tonlarındadır.	Asidik topraklar. Kayın ve Ladin meşçerelerinde çürüyen yaprakların arasında.	Yaz ayları (Haziran-Ağustos)	Fındık gibi hoş kokulu ve sevilerek yenen bir mantardır. Güneşte kurutulabilir ya da yağ içinde salamura yapılabilir.
	Etili kısım: Genç fertler beyazımsı olgunluğa erişenlerde sarımsı krem renktedir.			
	Sap: Toprağa yakın kısmı bazılarında ortaya doğru şişkince üstte şapka ile birleştiği yere kadar ince beyazımsı soluk renkli, damarlı silindirik yapıdadır.			
3 Doru renkli (Şişkin) Mantar <i>Boletus badius</i>	Şapka: Yarım küre şeklinde, basık ve kenarları içe doğru kıvrıktır. Kızıl kahverengi olup nemli havada yapışkandır.	Çam ormanlarında çam ağaçlarının altında, çürümüş kütüklerinde, ladin kozalaklarının üzerinde, dökülmüş iğne yapraklar üzerinde bulunur. Kireçli topraklar-da, yetişir	Temmuz-Kasım	Toprak kokusu vardır. Aranılan ve faydalanılan bir mantardır. Böcek vb. zararlılar tarafından nadiren tahrip edilir.
	Etili kısım: Doğal rengi soluk sarı olduğu halde kesildiğinde ya da ezildiğinde önce hava ile temas ettiğinde mavimsi yeşil renk alır ancak rengi sonra tekrar kirlili sarıya döner.			
	Sap: Dip kısmında incelen kavisli silindir şeklinde ve soluk kahverengidir.			
4 İmparator (Altın yumurta) Mantarı <i>Amanita caesarea</i>	Şapka: Önceleri yumurta şeklinde beyaz örtü ile kaplı, daha sonra kırmızımsı tümsek ve olgunlukta yavan ve üzeri hafif tümseklidir. Nadiren üzerinde beyaz örtü kalıntıları vardır. Rutubetli ortamlarda yapışkandır.	Meşe başta olmak üzere kestane ve ceviz ile nadiren de iğne yapraklı ağaçların altında yetişir.	Ağustos-Kasım	Hoş bir kokusu ve tadı vardır. Çok lezzetli bir mantar olduğundan çiğ olarak da yenilebilir. Yağda bekletilerek yada kurutulularak saklanabilir. <i>Amanita muscaria</i> adı verilen kendisine benzeyen ancak çok zehirli bir
	Etili kısım: Katı ve beyazdır. Şapkanın altında olan kısım sarımsı renktedir.			

		Sap: Koyu sarı renkte, silindirik yapıda, beyaz bir kapçık tarafından çevrelenmiş dip kısmı şişkin yapıdadır. Yukarı kısmında ise sarı renkte, aşağıya doğru sarkık ve çizgili yüksük bulunur.			<i>türle karıştırılmamak için toplam sırasında çok dikkat edilmelidir.</i>
5	Kaypak Mantarı <i>Boletus luteus</i>	Şapka: Konik yarım küre şeklin-de. Islakken yapışkan yapıda ve parlak görünümlüdür. Kestane , morumsu kahverengidir. Şapka sapa bir zarla bağlanmaktadır. Bu zar erişkin mantarın şapkasıyla aynı renkte bir yüzük şeklinde sapa üzerinde yer alır Etli kısım: Meyve kokulu, yumuşaktır. Sap: Toprağa yakın kısmı genç mantarlarda ince silindiriktir.	Genellikle çam meşçerelerinde ve yakınlarında, çayır, yosun ve eğrelti otları altında genellikle toplu halde bulunur.	Yaz ve Sonbahar ayları (Haziran-Ekim)	Genç mantarlar daha uygundur.
6	Kuzu Göbeği <i>Morchella esculenta</i>	Şapka: Yumurtamsı, bombeli, üzeri işkembe görünümünde derin, düzensiz köşelimsi oyukludur. Bej-koyu krem renklidir. Etli kısım: Hoş kokulu, lezzetli, koyu krem renğinde, hafif gevrek yapıdadır. Sap: Kirlili beyaz renkte, düzensiz boşluğu olan pürüzlü silindirik yapıda olup şapka ile bariz bir kavis yaparak birleşir.	Zengin topraklar, orman içleri ve açıklıkları, fındık kayın gibi yapraklı ormanları, rutubetli yerler.	İlkbahar ayları Mart-Mayıs	Halk arasında iyi bilinir ve yenir. Taze yenildiği gibi ipe dizip güneş altında kurutulur. Bir kerede çok yenilmemelidir.
7	Kuzu Mantarı <i>Morchella conica</i>	Şapka: Sivrice konik yapıda, üzeri işkembe görünümünde ancak diğer türe göre daha düzenli oyuklara sahiptir. Oyuklar belirgin ve boyuna paralel yapıda olup aralarında enine damarlar vardır. Koyu krem-kahverengimsi renklidir. Etli kısım: Hoş kokulu, lezzetli, yumuşak ve ince yapılıdır. Sap: Beyazımsı, esmerimsi renkte, içi boş silindirik yapıda olup şapka ile dik olarak birleşir.	Genellikle çam meşçerelerinde ve yakınlarında, derin kireçli topraklarda, çayırılık alanlar.	İlk bahar ayları Nisan-Mayıs	Diğer tür olan kuzugöbeği kadar yaygın değildir.
8	Kanlıca Mantarı <i>Lactarius deliciosus</i>	Şapka: Yayvan ve çukurlaşmış huni şeklindedir. Kırmızımsı-turuncumsudur. Yaşlı mantarlarda bu renk yeşilimsi lekeli. Etli Kısım: Gençlikte yumuşak, olgunlukta gevrek ezildiğinde kırmızımsı bir sıvı çıkar. Pembemsi kayısı renğinde, gençken yumuşak ileri yaşlarda gevşek yapılıdır. Yaşlı fertlerin rengi yeşile döner. Sap: Gençken içi dolgulu, yaşlılıkta ise boş silindirik yapıda dokunulduğunda yeşilimsi lekeli	Çam meşçerelerinde ve yosunlu yerlerde.	Ağustos -	Kokusu hoş tadı hafif keskindir. Yemek için genç fertler toplanmalıdır. Çünkü böcekler yaşlıları istila eder. Tuzlanıp, sirkeye yatırılarak saklanır. Zehirli olan <i>L. Torminosus</i> türü ile karıştırılmamalıdır. Ezilince beyaz bir sıvı çıkar ve renk değişmez. Ayırıcı en önemli özelliğidir

9	Kanlıca Mantarı <i>Lactarius salmonicolor</i>	Şapka: Önceleri 10-12 cm. çapında yarım küre şeklinde, ileriki zamanlarda Yayvan, ortası çukur, yarım küre şeklindedir. Rengi turuncudur. Bu türde yeşil renge dönme olmaz.	Çam ormanları ve açıklıklarında	İlkbahar ve sonbahar aylarında yağmurlardan sonra.	Meyve kokuludur. Hafif acımsı lezzette olsa da gıda olarak tüketilebilir.
		Etili kısım: Kırmızımsı sarımsı renkte yumuşak süngerimsidir.			
		Sap: 6 cm. kadar silindirik, üzeri hafif çukurlukları olan, şapka ile aynı renktedir. İleri yaşlarda dokunma halinde yeşil renk alır.			
10	Melez Mantarı <i>Boletus elegans</i>	Şapka: Sonradan basıklaşan çan şeklinde, beyaz zarla sapa bağlı olup bu zar daha sonra sap üzerinde toplanır. Rutubetli havada yapışkandır.	Vadiler ve yamaçlarda, yapraklı ağaç meşcerelerinde seyrek olarak	Yaz ve Sonbahar ayları (Haziran-Kasım)	Hoş bir kokusu olup Çorba ve salça hazırlanırken kullanılır. Yemek için şapkanın üst derisi soyulmalıdır. Yumurta ile pişirilebilir. Salamura yapmaya uygundur.
		Etili kısım: Koyu sarı renkte, sert yapılıdır. Bu yapı daha sonra süngerimsi hale gelir ve sulanır. Dokunulduğunda rengi kızıl kahveye döner.			
		Sap: Dolgun yapılı, uzun, üstte krem renkli yüksük vardır.			
11	Öküz mantarı <i>Boletus bovinus</i>	Şapka: Üstü tümsek şeklinde, daha sonra yayvan basık yapıdadır. Kösele gibi sert yapıdaki kırmızımsı renkteki yüzeyi düz ve yapışkandır. Geniş ve köşeli delikcikler vardır.	İğne yapraklı meşcerelerde özellikle çam ağaçlarının altında bulunur.	Sonbahar ayları.	Gençken toplanır toplanmaz yenmelidir. Aksi halde hemen böcek ve kurtlanır.
		Etili kısım: Hoş ve bariz kokulu, lezzetli, yumuşak ve ince yapılıdır. Pembe - kırmızımsı renklerdedir.			
		Sap: İnce, düzgün, soluk, esmer.			
12	Tirmit (Koç) mantarı <i>Lactarius volemus</i>	Şapka: Önceleri tümsek şeklinde olan olgunlaştığında açılarak huni şeklini alan şapka kuru ve etsi yapılıdır. Gençken sarımsı olan rengi kırmızımsı kahverengiye döner.	İğne yapraklı meşcereler ve kayın ormanlarında yosunlar arasında yetişir.	Temmuz-Eylül	Kolay teşhis edilebilir, kesildiğinde beyaz renkli bir sıvı akar. Çokça yenilen bir mantardır. Balık kokusunda ve badem tadındadır.
		Etili Kısım: Gençken yumuşak ve beyaz renkte iken olgunlaştığında süngerimsi katı yapılı ve açık sarı renktedir. Daha sonra kahverengimsi bir renk alır.			
		Sap: 10-12cm. uzunluğunda kalın ve sağlam yapılıdır. Şapka ile aynı renktedir.			
13	Geyik Mantarı Çam Kabara mantarı <i>Chrooghomus rutilus</i>	Şapka: Gençken koni şeklindedir. Bu yapıyı koruyarak açılır. Morumsu renktedir. Üzeri yağlımsı olup kurduğunda parlak	Çam ormanlarına ve açıklıklarda	Temmuz-Kasım	Hafif kokuludur.
		Etili Kısım: Lifli, esnek ve			

		kırmızımsıdır			
		Sap: Soluk şarap rengine, yu-karıya doğru incelen, dip kısmı sivrice, toprak altında beyaz miselleri var.			
14	Kayın Mantarı <i>Pleurotus</i> <i>connucopiae</i>	Şapka: Başta tümsek sonra koni şeklindedir. Çukur kısmı yeşilimsi kahverengidir. Etili Kısım: Gençken ince yaşlı fertlerde kalındır. Sap: Şapkayla yandan birleşir. Birden fazla sap çıkabilir.	Yapraklı ağaçların yaşlı ve devrik köklerinde.	Haziran-Kasım	Toplamadan çok kısa süre sonra kullanılmalıdır. Hemen kurtlanır.
15	İstiridye Mantarı Kayın Mantarı Kaya Mantarı <i>Pleurotus ostreatus</i>	Şapka: Yel pazemsi midye kabuğu görünüşünde yayvan kavşaklı, kenarları içe doğru kıvrıktır. Olgunlukta açık kahverengi olur ancak yeşilimsi renkte de olur. Plakalar halinde üst üste dururlar. Etili Kısım: Gençken yumuşak, yaşlanınca ve kurutulduğunda serttir. Sap: Kalın, yok denecek kadar kısadır. Sarımsı beyazdır.	Yapraklı ağaçların yaşlı ve devrik köklerinde yaralı kısımlarında, budaklarında	Her zaman bulunabilir.	Genç mantarlar yenilebilir.
16	Borazan Mantarı <i>Craterellus</i> <i>cornucopoides</i>	Şapka: Borazan şeklinde, içi boş bir sapa bağlanmıştır, kirli siyah renkte, kenarları geriye kıvrık ve yapışkandır. Etili kısım: Kahverengimsi, ince deri gibidir. Sap: Şapkanın uzantısı halinde, içi boş ve siyahımsı renktedir.	Yapraklı ve kayın ormanlarında, Kalkerli, killi topraklarda ve fındık bahçelerinde.	Ağustos-Kasım	Baharatlımsı meyve kokusundadır.
17	Biftek Mantarı Öküz dili Mantarı Çiğer Mantarı <i>Fistulina hepatica</i>	Şapka: Dil, çiğer gibi yatay yetişir. Üstü, pürüzlü, çiğer ren-ginde jelatin gibi yapışkandır. Etili Kısım: Kesildiğinde şarap kırmızısı renkte bir sıvı akar. Sap: Yok denilecek kadar kısadır	Yapraklı ağaçlar, özellikle kestane ve meşelerin üzerinde, bu türlere ait canlı kütükler üzerinde.	Ağustos-Kasım	Meyve kokulu ve ekşi lezzettedir. Renkli sıvı tannik asit ihtiva eder. Ekşi tadı bu verir. Uzaklaştırılırsa bu ekşilik giderilebilir.
18	Domalan Mantarı <i>Rhizopogon</i> <i>rubescens</i>	Toprağa tamamen gömülü bir mantardır. Küre şeklinde ancak düzensiz yapılıdır. Genç domalanlar beyaz renkte üzeri zeytuni yeşilimsi lekeli ve sarımsıdır. Yaşlandığında rengi kahverengi olur. Beyaz renkteki iç kısmı bastırılıp ezildiğinde pembe renk alır. Katı ve dayanıklıdır.	Çam, sedir ve meşelerin altında yakınında derin toprağın üstündeki ölü toprak taba-kasının altında gelişir. Büyüdükçe yüzeyindeki yük-seltiden fark edilir	Sonbahar ve kış ayları	Çürümekte olan mantarlarda böcekler vardır. Çok kıymetli mantarlardan biridir.
19	Sütsüz mantar <i>Russula delica</i>	Şapka: Toprağa çok yakın bir türdür. Ortası çukur huni şeklindeki şapkanın üzerinde toprak, çim parçaları ve yosun bulunabilir. Etili kısım: Sert, beyaz ve gevrek Sap: Açık yeşil lekeleri taşır, kısa dip kısmında incedir.	Ormanlık alanlarda bulunur.	Temmuz - Ocak	Balık kokusu vardır.

20	Üstü Kızıl <i>Russula xerampelina</i>	Şapka: Ortası çukur yarım küre şeklinde kenarları parlak kırmızı renktedir.	Nemli, kalkerli topraklar.	Ağustos-Kasım	Tadı hafiftir.
21	Kayışkıran Mantarı <i>Russula chloroides</i>	Şapka: Açık kahverengi, huni şeklinde, kenarları kıvrık. Etili kısım: Süngerimsi, kurudur. Sap: Mavimsi gri, içi süngerimsidir.	Az nemli çam ormanlarında iğne yapraklar arasında	Sonbahar	Çiğ olarak yenilebilir.
22	Dilburan Mantarı <i>Lactarius blennius</i>	Şapka: Gelişmiş fertlerde rengi grimsi yeşilden yeşile kadar değişir. Kenarlarda sarımsı kahverengi lekeler vardır. Etili kısım: Süngerimsi, kurudur Sap: Şapkaya göre daha açık renkte, silindirik yapıdadır.	Nemli kalkerli topraklar. Kayın ormanları altında.	Ağustos-Kasım	Tuzda bekletilerek yenilmelidir.
23	Mavi cincile Mantarı <i>Lepista nuda</i>	Şapka: Kenarları hafif dalgalı, yarım küre şeklindedir. Etili kısım: Yumuşak, biraz sulum-su, menekşe renklidir. Sap: Toprak altı kısmında mor renkli miseller bulunmakta olup damarlı ve silindirik yapıdadır.	Çam ve kayın ağaçlarının altında, nemli ve humuslu topraklarda, yağmurlardan hemen sonra çıkarlar.	Sonbahar ve kış aylarının başında	Sirke ile salamurası yapılabilir. (Zehirli Cortinarius traganum türü ile karıştırılmaktadır.)
24	Kara Kulak Mantarı <i>Panus rudis</i>	Şapka: Büyük midye kabuğu veya yelpaze gibi tipik sarımsı beyaz tüyleri vardır. Et renginden açık sarı renge kadar renk değişimi gösterir. Etili kısım: İnce yapılıdır.	Yapraklı ağaçların dip kütüklerinde.	İlkbahar, Sonbahar	Genel olarak yenmeyen bir tür olmakla birlikte köylü bu türü tanır ve gıda olarak tüketir.
25	Keditürmüğü Mantarı <i>Gopetalum carbonarium</i>	Şapka: Parçalı kenarlı huni şeklinde kahverengi-siyahımsı renkte. Etili kısım: Elastiki ve liflidir. Sap: Eğri içi dolu içi kirli beyaz.	Orman içi açıklıklarda mera alanlarında, yangın görmüş alanlarda	Sonbahar	Tadı hoştur.
26	Tellice Mantarı Kedi turnağı Gelin teli <i>Ramaria condensata</i>	Çatallanarak uzayan uçları, sivri elastiki dallanma yapan, beyazımsı renkte, lifli sarımsı renktedir. Toprak içinde sivri tavuk yumurtası büyüklüğünde.	Çam ve kayın ağaçları altında	Sonbahar	Gevrek ve hoş kokuludur.
27	Çayır mantarı <i>Agaricus campestris</i>	Şapka: Olgunlukta krem beyaz renkte merkezinde çizgili kahverengimsi yapılar olup, yayvandır. Kenarda yüksük parçası vardır. Etili kısım: Kalın ve beyaz renkte. Sap: Aşağı doğru sivrileşen silindirik yapıda beyaz renktedir. İnce beyaz renkte yüksüğü vardır.	Çayırılık çimenlik ve tarlalarda	Temmuz-Kasım	Değerli bol bulunan bir mantardır. Zehirli bazı türlerle karıştırılmamasına dikkat edilmelidir.
28	Karakız mantarı <i>Tricholoma terrum</i>	Şapka: Merkezi küt çıkıntılı, yayvan koni şeklindedir. Olgunlukta kenar-dan yırtılır. Lifli ve dağınık pulludur. Etili kısım: Beyaz ince yumuşak ve suludur. Sap: Dolgulu, beyazımsı silindir	Yol kenarları ve çignenmiş çayırılık alanlar, parklar. Kalkerli topraklar.	Mayıs – eylül, ekim	Sık sık faydalanılan yemeklik bir mantardır. Patatese benzer kokusu vardır. Zehirli diğer türlerle karıştırılmamalıdır.

		şeklindedir. Etrafı etlimsidir.			
30	Şemsiye mantarı <i>Lepiota procera</i>	Şapka: Olgunlukta şemsiye gibi açılır. Merkezinde yuvarlak gibi bir kabarıklık vardır. Açık kahverengi pullarla kaplıdır. Etli kısım: Beyaz kuru ve incedir. Sap: Uzun, düz, içi boş, dip kısmı şişkince, beyaz yüksüğü olup, yüzeyi lekeli	Yapraklı ağaç altlarında, kumlu araziler ve çayırıklarda yağmur sonrası	Temmuz-Eylül	Lezzetli bir mantardır. Şapkaları yarı açık ya da kapalı olanlar en lezzetli olanlardır.
31	Posteki mantarı <i>Coprinus comatus</i>	Şapka: Silindirik şekilde aşağıdan yukarıya doğru kabuk sıyrılarak dönerek soyulur. Tepesi düz ve açık kahverengidir. Beyaz tüy gibi birbirinin üzerine gelerek geriye doğru kıvrılan kaba tüylü pullara sahiptir. Etli kısım: Beyaz, ince, yumuşak ve suludur. Sap: Uzun dip, kısmında şişkincedir. İnce, içi boş, lifli, beyaz ince ve parlak bir yüksüğü vardır.	Humuslu, zengin topraklar, yol ve patika kenarlarında, yağmurlardan sonra görülür.	Mayıs-Kasım	Kokusu ve tadı güzeldir. iyice olgunlaşıp, sulanıp, siyah rengi almadan toplanmalıdır. Yeni gübrelenmiş alanlardan toplanmamalıdır.
32	Karnabahar mantarı Kıvrıcık mantarı <i>Sparassis crispa</i>	Şapka(Toprak üstü): Ağırlığı 4 kg' a kadar olabilen karnabahar görünümünde, kökten çıkan yassı kurdele gibi kıvrık dalcıkları vardır. Bu dalcıklar krem renkli, birbirine sarılmış vaziyettedir. Etli kısmı: Beyaz ince yumuşak ve suludur. Sap (kök): Kalın ve kısadır.	Ladin, sedir ve yaşlı çam ve ladinlerde yaşlı ağaç gövdeleri ve kök kütüklerinde, rutubetli yerlerde bulunur.	Mayıs-Kasım	Kokusu ve tadı güzeldir. Başka mantarlara benzemez. İyi bir gıda kaynağıdır. Dalcıkların arasına giren toprak ve benzeri yabancı maddelerinden temizlenmelidir.
33	Kükürt mantarı <i>Polyporus sulphureus</i>	Şapka: Midye kabuğu, dil ve yelpaze şeklindedir. Çıktığı yerde geniş tabanlıdır. Üstü kırmızımtrak, sarı ve kenarı dalgalıdır. Etli kısmı: Gençken yumuşak daha sonra esnek ve kırılmandır. Kırılınca sarı renkli bir sıvı akar. Sap: Çok kısadır.	Canlı ağaçların budanma yerleri, ölmüş ağaçlar, yaşlı meşeler ile porsuk, çam, kiraz, yalancı akasya ve kayında da oluşur.	Haziran-Ekim	Genç mantarların yenmesi gerekir. Keskin ve hoş kokuludur. Üzerinde yaşadığı konukçusunda öz odunu çürüklüğüne sebep olur.
34	Peri semeri mantarı Pullu mantar <i>Polyporus squamosus</i>	Şapka: Yelpazemsi böbrek şeklinde, yatay ve yassı konumda ve saman rengindedir. Etli kısmı: Önceleri yumuşak ancak daha sonra deri gibi serttir. Sap: Uç kısmı beyaz, orta kısmı bej rengi tonlarında olup şapka yandan birleşik vaziyettedir.	Bir yara parazitidir. Öz odunda beyaz renkli çürüklüğe sebep olarak konukçuyu kurutabilir. Kayın, söğüt, ceviz, kavak, ihlamur, karaağaç, çınar, at kestanesi ve meyve ağaçlarının canlı gövdelerinde, kesilmiş yada devrilmiş kütüklerde kat kat sıralanmış şekildedir. Ağaçların yüksek dal budaklarında gelişir.	Mayıs-Eylül	Kabak gibi kokmakta olup genç mantarlar yenilmelidir! Yıllık ömrü bulunmaktadır. Yağmurdan sonra çabuk büyüdüğü gibi 1-2 kg. ağırlığa ulaşır. 1 yıllık ömrü vardır.

35	Sığirdili mantarı <i>Hydnum repandum</i>	Şapka: Basık kubbeli, yayvan düzensiz dalgalı ve etli yapıdadır. Yüzeyi düz ve parlak yapıda, beyazımsı pembemsi renktedir. Şapkanın alt kısmında çok sayıda farklı uzunlukta dikencikler bulunur	Karışık ormanlarda; kayın, göknar, çam, ladin meşçerelerinde bulunur. Yapraklar arasında çok sayıda fertten meydana gelmiş kümeler halinde bulunur.	Temmuz-Kasım	Hoş kokuludur. Genç fertler yemek için uygun olup, toplandıktan sonra tazeliğini uzun süre muhafaza eder. Yaşlı olanların tadındaki acılık ön kaynatma ile giderilir. Kurutulmuş saklamaya uygundur.
		Etili kısmı: Beyaz, kalın ve gevrekli.			
		Sap: Dip tarafı eğik ve şişkince olup yandan şapka ile birleşir ve kısa, sert ve içi dolguludur.			
36	Dede sakalı mantarı <i>Hydnum coralbides</i>	Şapka: Odun üzerinden kalın ve kuvvetli dallara ayrılmış bir gövde olarak çıkar. Dallarda çok sayıda kısa, karışık ve yatay konumdaki dalcıklara ayrılır. Bu dalcıkların uç kısmında ise sivri dikencikler bulunmaktadır. Yaşlı fertlerde bu dikencikler dökülür. Soluk sarı renkte esnek bir yapıdadır.	Kayın, dişbudak, meşe, kayın ve göknar ormanlarında çürümekte olan dip kütükleri ve devrik gövdelerinde bulunur.	Ağustos-Kasım	Hoş kokulu, ekşimsi mayhoş tadı vardır. Benzer mantarlar arasında zehirli olan yoktur. Bu sebeple güvenle yenilebilir.
		Etili kısmı: Beyaz, yumuşak ve lifli yapıdadır. gevrekli.			
		Sap: Yoktur.			
37	Trüf mantarı <i>Tuber aestivum</i>	3-10 cm çapında patates yumrusu büyüklüğünde, Dış yüzeyi kahverengi ya da siyah renkte olup, piramidim siğillere sahiptir. Olgunlaştığında iç yüzeyi koyu kahverengi olup beyaz damarlara sahiptir.	Kireçli topraklarda, Kızılçam, karaçam, fıstık çamı, sedir, meşe ve fındık kökü ile ortak yaşar. Toprak yüzeyinin 5-20 cm altında bulunurlar	Mayıs-Ağustos	Yazlık siyah trüf olarak tanınmaktadır. Yoğun bir aromaya sahiptir. İhraç potansiyeli en yüksek olan mantardır.
38	Keme mantarı <i>Terfezia boudieri</i>	5-15 cm çapında patates yumrusu büyüklüğünde olup dış yüzeyi hafif kırmızımsıdır. İç kısmı beyazdır.	Helianthemum cinsine ait otsu bitkilerin köküne bağlı olarak boş tarlalarda yetişir. Toprak yüzeyinin 5-20 cm altında bulunurlar	Nisan-Mayıs aylarında görülür.	Ticari değeri yüksek mantarlardandır.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜRETİM ARTIKLARININ TOPLANMASINDA UYGULANACAK ESASLAR

Temel esaslar

MADDE 68 – (1) 6831 sayılı Orman Kanununun 37. maddesinin 1. fıkrasında, artıklarında, "Orman Kanunu'nun 40. maddesinde belirtilen Kooperatif ve köylülere ormandan toplayıp çıkarmaları için tarife bedeli ödemeleri şartıyla izin verilir," hükmüne istinaden kesim alanlarından yıllık iş programında bulunan endüstriyel odun ve yakacak odun ile odun dışı ürünler alındıktan sonra geri kalan çalı çırpı niteliğindeki ince materyal ve kabuk, kök, yonga, kozalak gibi üretim artıkları aşağıda gösterildiği şekilde toplanıp kıymetlendirilecektir.

(2) Yangın veya böcek tahribatı tehlikesi göstermiyor, orman köylerini kalkındırma kooperatifleri veya iş yerindeki yada civarındaki köylüler artıkları toplamak istemiyorlarsa bu artıklar terkedilecektir. Üretim sahalarından endüstriye odun ve yakacak odunun tamamı temizlendikten sonra (**Ek-12**)'deki "iş yeri muayene tutanağı" düzenlenecektir. Muayene sonunda iş yerinde değerlendirilebilecek ürün kaldığı gözükürse bu sahalarda artık toplanmasına izin verilmeyecektir.

(3) İstekli Kooperatif ise Kooperatifi temsile yetkili kişilerin, köylüler ise ilgili köy muhtarı ve ihtiyar heyetinin artık toplayacakların isimleri yazılı listeye beraber müracaatları halinde **(Ek-9)**'da ki izin şartnamesi ile iş yeri teslim tesellüm tutanaklarının imzalatılmasını müteakip şartnamesinde belirtilen süre dahilinde teslim edilen bölmelerdeki artıkların toplama işinin nasıl yapılacağı ayrıca izah edilerek şartname esaslarına göre iş yaptırılacaktır. Şartname esaslarına ve iş takvimine uyulmaması halinde, iş sahiplerine üretim izinlerinin iptal edileceği bildirilecektir.

(4) Üretim artıklarının değerlendirilmesinde kooperatif ve köylülerin istekli olmamaları halinde durumun belgelendirilmesiyle, toplama ve ormandan çıkarma işi diğer isteklilere verilebilir. Bu artıklara diğer isteklilerinde rağbet göstermemesi halinde Döner Sermaye Yönetmeliğinin 16. maddesi gereğince hesaplanan muhammen bedel üzerinden alivre vadeli açık artırma olarak satışa çıkarılacaktır. Alıcı, ihaleden aldığı artıkları toplama ve taşıma işini idarenin belirlediği bedellerle ve **(Ek-10)**'deki "Alivre vadeli açık artırma suretiyle yapılacak yıllık üretim programı haricindeki odun dışı ürün ve artıkların toplanmasına ve satışına ait şartname" esaslarına göre yapacaktır

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TABİİ AFETLER SONUCU AKARSU KENARLARINDA BULUNAN ARTIKLAR İLE ÇALI ÇIRPI NİTELİĞİNDEKİ ARTIKLARIN TOPLANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Temel esaslar

MADDE 69 –(1) Tabii ve suni tensil sahaları ile ağaçlandırma sahalarındaki arazi hazırlığı sırasında köklenerek elde edilen ince materyal ile koru ormanlarında sıklık ve baltalık sahalardaki ocaklarda tekleme suretiyle yapılan silvikültür bakım müdahaleleriyle çıkan çalı çırpı niteliğindeki artıkların toplanıp orman dışına çıkarılması on ikinci bölümde belirtildiği, şekilde yapılacaktır.

(2) Tabii afet meydana gelir gelmez ilgili İşletme Müdürlüğü civar Bölge ve İşletme Müdürlüklerine tabii afet olduğunu, mıntıklarına sel sularının etkisiyle ürünler gelebileceğini belirtir resmi duyuruyu sağlayacaktır. Duyuruyu alan ilgili İşletme Müdürü bir heyet görevlendirerek ilk önce başka işletmelerin stok yerlerinden deniz veya akarsu kenarlarına gelen üretilmiş ürünleri bir tutanakla tespit edip işletmesine bildirecek, kendi mıntığından gelen ürünleri ise toplayıp en yakın istif yerine çektirecektir.

(3) Hangi işletmenin ormanına ait olduğuna bakılmaksızın sel sularının deniz ve akarsu kenarlarına sürüklediği ağaçlar ilgili İşletme Müdürlüğü tarafından üretim yaptırılarak elde edilecek yapacak ve yakacak ürünleri bir tutanakla tespit ettirilip en yakın istif yerine taşıttırılarak yapılan üretim masrafları karşılığında o istif yeri stokuna intikal ettirilecektir.

(4) Bu şekilde akarsu mecrasından ve deniz kenarlarından yukarıda bahsedilen yapacak ve yakacak ürünler temizlendikten sonra, geri kalan üretim artıklarını suyun normal akışını sağlamak amacıyla toplayıp çıkarma işleri Orman Kanununun 40. maddesinde belirtildiği gibi Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerine tebligatla, orman içi ve civarındaki köylülere ilanla duyurulmak suretiyle, bunların istekli olmamalarının tespit ve tevsiki halinde ise diğer isteklilere tarife bedeli karşılığında yaptırılacaktır.

(5) Şehir ve kasaba merkezlerinde belediye hudutları dahilindeki akarsu mecrası ve deniz kenarlarında kalan çalı çırpı niteliğindeki artıkların temizlenmesi için ilgili İşletme Müdürlüğüne “..... Akarsu mecrasında veya deniz kenarında bulunan artıkları temizleyenlere tarife bedeli karşılığı ölçülüp verileceği ” şeklinde Belediyeye ilân verdirilerek, görevlendirilecek memurlar nezaretinde herkesin topladığı artıklar ayrı yerde istiflenerek ölçülecek, ölçülen artıkların miktarlarıyla sahiplerinin isimlerini ve alınacak tarife

bedeli tutarını belirtir tutanak tanzimini müteakip, tarife tutarı tahsil edildikten sonra gideceği yere nakliyeleri kesilecektir.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

ORMANA ZARARLI AĞAÇÇIK, KÖK ve DİĞER ZARARLILARI ORMANDAN TOPLAYIP ÇIKARMA ESASLARI

Temel esaslar

MADDE 70 – (1) 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 37. maddesinin 3. fıkrasına göre "Orman Genel Müdürlüğünce belirlenecek ormana zararlı ağaççıklar ve kökler ile diğer orman zararlılarının, Orman İdaresince tespit edilecek şartlarla kesilerek, köklenerik, sökülerek veya toplanarak ormandan çıkarılması için isteklilere izin verilebilir. Bunları kesen, kökleyen, söken veya toplayan kişilerden para alınmaz" hükmüne dayanılarak bunların ormana zarar vermeden şartname esaslarına göre belirlenen sürede ormandan çıkarılması gerekmektedir.

(2) Tabi gençleştirme sahalarında temizlenmiş şeritlere zamanla gelen dikenli ot gibi gençliği boğan bitkilerle, ağaçlandırma sahalarında bakımın 3. yılından itibaren gençliği baskı altında bulunduran yabancı türlere ait yapraklı sürgünlerin kesilerek sahadan çıkarılması ve zararlı otların temizlenmesi işi için istekliye herhangi bir bedel alınmadan izin verilebilecektir.

(3) Ancak; gençliğe zarar vermeden zararlı bitkilerin sökülerek veya kesilerek uzaklaştırılması teknik bir müdahale olduğu için, gençleştirme sahalarına sokulmadan önce isteklilerin eğitilmesi gerekmektedir. İşletme Müdürlüğü uygun deneme alanı seçerek görevlendireceği ilgili İşletme Şefleri veya teknik elemanlar ve memurlarla isteklileri bu hususta eğittikten sonra müracaat sahiplerinden alınacak örneği (**Ek-13**)'de ekli beyannameye istinaden hudutları belirtilmiş gençleştirme alanlarında (**Ek-14**)'deki izin şartname esaslarına göre (**Ek-15**)'deki izin belgesini alarak kesme, sökme veya sahadan çıkarma, işçilikleri kendilerine ait olmak üzere izin verilecektir.

(4) Bu işler memurların kontrolünde yapılacak elde edilen bitkiler ile yapraklı sürgünler uygun yerlere toplattırılıp ölçülmesini müteakip miktarı ile sahiplerinin isimlerini belirtir tutanağa bağlanacaktır. Bu tutanaklara dayanılarak zararlı bitki ve kökleri kendi ihtiyaçlarında kullanacaklarsa sevk pusulası keserek doğrudan doğruya köylerine götürülmesine izin verilecek, satacaklara ise nakledileceği yer için nakliye kesilecektir. Bu iş için kesilecek odun dışı ürünler taşıma tezkeresinin satış kararı sütununun karşısına "Bedelsizdir" ibaresi yazılacak, mevcut tezkere üzerindeki (makbuzun) sütununun yerine "Tutanağın" ibaresi yazılarak karşısına tarih ve numarası konacaktır.

ONALTINCI BÖLÜM

TEBLİĞ EKLERİ

(EK-1)

YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMAYAN ODUN DIŞI ÜRÜNLERİN ORMAN KANUNU EK-12. MADDESİ KAPSAMINDA ÜRETİMİNE AİT ÜRETİM SÖZLEŞMESİ

1. 6831 Sayılı Kanunun, 6111 Sayılı Kanunla eklenen Ek-12 maddesi gereği ....Bölge Müdürlüğü.....İşletme Müdürlüğü.....İşletme Şefliği.....Nolu bölme /bölmelerinde ODÜH yönetim planı mevcut ve bu planın öngördüğü miktarlardaki odun dışı ürün/ürünler kanunda sayılı öncelik sırasına göre ..... Köy Tüzel kişiliği / Tar. Kal. Kooperatifi/Üretici Birliği mensuplarına ve/veya yöre halkına sahaların bakımını yapmaları ve tarife bedelini yatırmaları koşulu ile satışının yapılacağı İşletme Müdürlüğünce tebliğen duyurulacaktır.

2. Odun Dışı orman ürünlerinden faydalanma maksatlı olarak üretime verilen sahaların paylaşımı; Köy tüzel kişiliğinde, Köy Muhtarlığınca; Kooperatiflerde, Kooperatif Başkanlığınca; Birliklerde, Birlik Başkanlığınca yapılır, dağıtım sonucunda iç taksimat listeleri düzenlenir. Düzenlenen kişi listeleri en geç 7 gün içinde ilgili işletme şefliğine teslim edilecektir.
3. Eğer üretim yöre halkına verilir ise bu durumda bölme yada bölmeciklerin iç taksimatları İlgili işletme Şefliğince yapılarak kişi listesi tutanağı düzenlenecektir.
4. Köy tüzel kişilikleri, Orman Köylerini Kalkındırma kooperatifleri ve Üretici birliklerince yapılacak tevziat listelerinin ekinde, listedeki kişilerin ilgili köy nüfusu, kooperatif ve üretici birliğine kayıtlı olduğunu gösterir belge bulunacaktır. Kayıtlı olmayanlar kanuni hakkın kullanımından men edilecektir.
5. Köy tüzel kişiliği, kooperatif, birlik ya da kişilerin, Üretim Sözleşmesi ile Bakım Şartnamesini imzalamaları ve öngörülen hasılat miktarları üzerinden tarife bedeli yatırmaları koşulu ile bölme ya da bölmecik üretime verilecektir.
6. İlgili köy tüzel kişiliği, Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ve üretici birliğinin imzaya yetkili mensupları ile şayet üretim yöre halkından şahıslara verildi ise hak sahibi kişiler İşletme Şefi ve ilgili memurlarla beraber saha gezecektir. Hali hazır durum ve hudutlar tespit edildikten sonra işyeri teslim tesellüm tutanağı tanzim edilecektir.
7. İş yeri teslim tesellüm tutanağı sözleşme ve şartname hükümleri okunup imzalandıktan sonra bu sözleşmenin ..... maddesinde yazılı tarihten sonra hak sahipliği başlayacaktır.
8. Üretime verilen yerlerdeki faydalanmaya dair hak sahipliği süresi, en fazla ODÜH yönetim planı süresi kadar olacaktır. İşin süresinin tayininde İşletme Müdürlüğü tam yetkili olacaktır.
9. Faydalanma hakkı verilen sahaların bakım şartnamesi esaslarına göre bakımlarının yapılması esastır. Bakım şartnamesinin öngördüğü şekilde tekrarlanacaktır.
10. Üretim Sözleşmesi ve Bakım Şartnamesi hükümlerinin yerine getirilmediğinin tespiti halinde üretim sözleşmesi İşletme Müdürlüğünce fesh edilecektir.
11. Üretilen ürünün yıllık üretim planına alınması durumunda işletme müdürlüğü sözleşmeyi tek taraflı olarak fesh etmeye tam yetkilidir.
12. Her üretim sezonundan önce Sözleşme ve Şartname hükümlerinin yerine getirilip getirilmediğinin kontrolü İşletme Müdürlüğünce yapılacağından hak sahiplerinin nezaret etmesi zorunlu olacaktır.
13. Tarife bedeli her üretim sezonundan önce ilgili İşletme Müdürlüğü saymanlığına yatırılacaktır. Aksi halde üretim sözleşmesi fesh edilecektir,
14. Hak sahipleri en geç bir yıl önceden bir dilekçe ile bildirilmek kaydı ile hak sahipliğinden vazgeçebileceklerdir.
15. Bakım çalışmaları, Ağaçlandırma ve Silvikültür Daire Başkanlıklarının çıkaracağı bakım şartnamesine göre yapılacak ve şartnamenin öngördüğü çerçevede her yıl tekrarlanacaktır.
16. Ek-12. madde kapsamında tarafına odun dışı orman ürünü satışı yapılan kuruluş yada kişiler üretim işini başkalarına devredemezler. Kişilerin ölümü halinde hak sahipliği yasal varislerine devir edilir.
17. Sahanın tesliminden sonra vukua gelecek usulsüzlüklerden, hak sahibi köy tüzel kişiliği, kooperatif, üretici birliği veya yöre halkından şahıslar müştereken sorumlu olacaklardır.
18. Hak sahibi kuruluş yada şahıslar orman yangınları ile mücadele konusunda, gerek Orman Kanununda belirtilen gerekse de idarece ek olarak öngörülen yasak ve tedbirlere aynen uymak ve mıntıkada çıkan yangınların söndürülmesinde idare ile

işbirliği yapmak zorundadır. Damgasız ve usulsüz ağaç kesildiği takdirde 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanır.

19. Orman Kanunu Ek-12 maddesinin kapsamında faydalanma izini alan iş sahipleri aldıkları işin işverenidir. Alıcı; bu alım satımdan doğan "5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu", "4857 sayılı İş Kanunu" ve "6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun" getirdiği yükümlülükler ile her türlü iş kazası ve vergi mevzuatından yükümlüdür. Orman idaresi bu hususta sorumlu olmayacaktır.
20. İşletme Müdürlüğü tarife bedelinin tahsilinin ardından 15 gün içerisinde satışın konusu yeri ve mahiyeti hakkında SGK ya bildirimde bulunmakla yükümlüdür. Ancak Tarımsal kalkınma kooperatifleri toplama ve ormandan çıkarma işlemini üyelerine yaptıracaklarını yazılı olarak beyan edecek olurlarsa sigorta mevzuatı açısından sorumluluk kooperatifte olmak üzere bildirimde bulunulmayacaktır.
21. Orman içinde ateş yakmak, sönmemiş sigara ve kibrit çakmak yasaktır. İzin sahipleri ormanda yangın çıkmaması için gerekli tedbirleri almaya ve gerek çalışılan ormanda ve gerekse civarında yangın çıktığı takdirde işlerini bırakıp yangını söndürmekle mükelleftirler.
22. Toplanan ürünler ilgili işletme şefliği görevlilerince ölçüldükten ve yatırılan tarife bedeli tutarı ile karşılaştırıldıktan sonra nakliye tezkeresine bağlanarak taşınacaktır.
23. İzin sahipleri toplama ve bölmeden çıkarma işiyle ilgili İşletme Şefi veya görevli memurların verecekleri direktiflere uymaya mecburdurlar.
24. İdarenin ikazlarına rağmen şartname hükümlerine riayet etmeyenler ve tekniğine uygun ..... odun dışı ürün toplama ve bölmeden çıkarma işini yapmamakta ısrar edenler ile ormanda usulsüz iş yapanların izinleri iptal olunur.
25. Faydalanmaya konu..... adlı odun dışı ürünün Biyolojik, fiziksel, kimyasal özellikleri ve teknolojik vasıflarına göre aşağıdaki toplama teknikleri uygulanacaktır.
  - a)
  - b)
  - c)
  - d)
26. .... odun dışı ürün/artıklar toplama ve bölmeden çıkarma işine .../.../..... tarihinde başlanacak ve .../.../..... tarihinde son verilecektir. Bu müddet sonunda izinler iptal edilmiş olacaktır.
27. İş sahibinin kanuni ikametgâhına yapılan her türlü tebligat şahsına yapılmış olur.
28. Bu şartnameden doğan her türlü hukuki ihtilaflar için ..... yer mahkemesi yetkilidir.

ÖZEL ŞARTLAR:

29. İş sahibi, mıntıkanın özelliğinin icabı olarak uygulamadan doğan aşağıdaki gösterilen şartlara uymak zorundadır.
  - a-
  - b-
  - c-
  - d-
30. Yukarıda yazılı 29 madde halinde hazırlanan " yıllık üretim programına alınmayan odun dışı ürünlerin orman kanunu ek-12. maddesi kapsamında üretimine ait üretim sözleşmesi" esaslarına göre teknik ve idari uygulama yapacağımı kabul ve taahhüt ediyorum. .../.../...

Köy Tüzel Kişiliği/
Tarımsal Kal.Koop./
Üretici Birliği
Adına
(yetkili kişi yada kişiler)
İMZA

Orman İşletme Müdürlüğü
Adına

Muhafaza Memuru
İMZA

İşletme Şefi
İMZA

İşletme Müdürü
İMZA

..... ÜRETİMİNE AİT VAHİDİ FİYAT KARARI

1- İşletmesi :	<u>Karar</u>	
2- Bölgesi :	Tarihi	No'su
3- Serisi :		
4- Bölme No :		
5- Üretimi Yapılacak tür :		
6- Yapılacak İş :		
7- Üretilecek Miktarı :		
8- Birim Fiyatı :		
9- İşe Başlama Tarihi :		
10- İş Bitirme Tarihi :		

..... İşletmesi ..... İşletme Şefliği ..... Serisi
..... No'lu Bölmesindeki yukarıda miktarı belirtilen .....
ağaç/ağaççık/çalı/ot/mantarlardan elde edilecek odun dışı ürünler şartnamede belirtilen üretim
teknikğine ve diğer şartlara uyarak yukarıda belirtilen birim fiyattan üretim yaptırılmasına ve
bu vahidi fiyat kararının civar köylülere ve ilgili kooperatiflere duyurulmasına birlikte karar
varıldı.

İşletme Şefi

İşletme Müdürü

..... TAŞIMA İŞİNE AİT VAHİDİ FİYAT KARARI

- 1- İşletmesi : _____ Karar _____
2- Bölgesi : _____ Tarihi _____ No'su _____
3- Serisi : _____
4- Bölme No : _____
5- Taşıma Yapılacak Ürün : _____
6- Yapılacak İş : ..... bölmede mevcut aşağıda yazılı miktardaki
ürünler..... deposuna taşınacaktır. Taşınan ürün
..... istif alınacaktır.
7- Taşınacak Ürünün :

<u>Cinsi</u>	<u>Adedi</u>	<u>Miktarı (Kg)</u>
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

8- Birim Fiyatı ..... TL/Adet/Kg

9- İşe Başlama Tarihi :

10- İş Bitirme Tarihi :

..... Serisi ..... No'lu bölmesinde mevcut yukarıdaki cinsi, nevi, miktarı yazılı odun dışı orman ürünlerinin bu bölmenin ..... yerine taşıma ve istif işinin tespit edilen birim fiyattan civar köylülere ve ilgili kooperatiflere şartnamesine uygun olarak vahidi fiyatla yaptırılmasına ve bu vahidi fiyat kararının civar köylülere ilanına birlikte karar verildi.

İşletme Şefi

İşletme Müdürü

İŞ YERİ TESLİM TESELLÜM TUTANAĞI

Bölmesi :
Serisi :
Bölme Numaraları :
Parsel :
İş yerinin sınırları :
Doğusu :
Batısı :
Kuzeyi :
Güneyi :

Yukarıda sınırları belirtilen orman alanında vahidi fiyat, ihale veya pazarlık usulü ile ..... odun dışı ürünleri aşağıda isimleri yazılı iş yeri veya civarındaki köylülere, Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerine, isteklilere veya müteahhide (İş sahibine) toplattırılıp orman dışına çıkarılacağından bu saha; görevli memurlar ile birlikte gezilecek, üzerinde usulsüz kesim bulunmadığı, odun dışı ürün için plân verilerine uygun odun dışı ürün olduğu, artıklar için ise; mevcut artıklar arasında kullanıma uygun ekonomik değeri olan uygun vasıfta odun ve odun dışı orman ürünü görülmediği tespit edilerek ve eskiden tanzim edilen kesim bölmesi muayene tutanaklarıyla da teyit edilerek teslim tesellüm yapılmıştır.

Toplama ve orman dışına çıkarma işinin bitiminde saha yeniden kontrol edileceği ve kontrol sırasında rastlanacak her türlü usulsüzlüklerden bu işi yapanların sorumlu tutulacakları anlatılmış olup ilgili şartname gereği olarak en geç ..../..../..... tarihinde toplama işine başlamak üzere miktarının teslimini müteakip iş bu tutanak müştereken tanzim ve imza edilmiştir. ..../...../.....

İŞ YERİ TESLİM EDENLER

İşletme Şefi : Ölçü Kesim Memuru : Bölüm Muhafaza Memuru :
Adı Soyadı Adı Soyadı Adı Soyadı
İmza İmza İmza

İŞ YERİ TESLİM ALANLAR

Adı Soyadı : Baba Adı : Doğum Yeri ve Tarih : İş Adresi : İmzası :

**YILLIK ÜRETİM PROGRAMINA ALINMIŞ VE YILLIK ÜRETİM PROGRAMI
HARİCİNDEKİ HER NEVİ ODUN DIŞI ÜRÜN VE ARTIKLARIN VAHİDİ FİYAT
YOLU İLE TOPLANMASI VE ORMAN DIŞINA ÇIKARILMASINA
AİT ŞARTNAME**

A) İŞİN SÜRESİ VE BİRİM FİYATININ TESBİTİ

1- Devlet Orman İşletmesi ..... Müdürlüğüne bağlı ..... İşletme Şefliğinin
..... serisi ..... No'lu bölmesinde tahminen ..... Kg/ster

Odun dışı ürünü / Artıkları toplayıp orman dışına çıkarma ve satış depolarına taşıma işleri
aşağıda belirtilen şartlarda yapılacaktır.

2- a) Toplanacak beher Kg/ster

..... Odun dışı ürünün Toplama Birim Fiyatı ( ) TL/....

..... Artıkların Toplama Birim Fiyatı ( ) TL/....

b) Orman dışına çıkarılacak beher kg/ster

..... Odun dışı Ürünü ..... istif yerine taşıma birim fiyatı ( ) TL/...

..... Artıkları ..... istif yerine taşıma birim fiyatı ( ) TL/...

c) Satış deposuna taşınacak beher kg/ster

..... Odun dışı Ürünü ..... satış deposuna taşıma birim fiyatı ( ) TL/...

..... Artıkların ..... satış deposuna taşıma birim fiyatı ( ) TL/...

3-Toplama işine .../.../..... tarihinde başlanacak ve .../.../..... tarihinde bitirilecek, istif
yerine taşıma işine .../.../..... tarihinde başlanacak .../.../..... tarihinde bitirilecek ve satış,
depolama, taşıma işine ise .../.../..... tarihinde başlanacak .../.../..... tarihinde bitirilecektir.

B) İŞİN TESLİMİ

4- Toplama işi yapılacak iş yeri, işletme şefi, görevli memur ve işi yapacak iş sahipleri ile
müştereken gezilerek iş yeri teslim teslim tutanağı tanzim edilip iş sahiplerine teslim
edilecektir.

İş sahibi. Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatifi ise bölme ve iş üyelere değil, kooperatifi
temsile yetkili kişilere teslim edilecek, tutanak bu kişiler tarafından imzalanacaktır.

C) TOPLAMA VE ORMAN DIŞINA ÇIKARMA TEKNİĞİ

5- Toplanacak ..... Odun dışı ürün / Artık ile ilgili TS ..... numaralı standart
esaslarına göre aşağıda belirtilen şartlarla toplama ve orman dışına çıkarma işleri
yaptırılacaktır,

- a.
- b.
- c.
- d.

D) ÖLÇME İŞLERİ

6- Ster ölçü birimiyle ölçülen ürün ve artıklar ..... orman içi istif yerine taşınıp ince
dalları ve yaprakları temizlendikten sonra burada ster halinde istif edilecektir.

7- Ster halindeki ürün ve artıklar orman içi istif yerinde ölçülerek kesme ve alındı tutanağı
tanzim edilecektir,

8- Kg. ölçü birimiyle odun dışı ürün ve artıklar toplandıktan sonra en yakın kantara kadar
taşınacak ve burada tartılacaktır,

E- TAŞIMA İŞLERİ

- 9- Orman içi istif yerindeki motorlu araçlara yükleme işi İşletme Şefliğinin koyacağı ilkeler doğrultusunda yapılacaktır,
- 10- İş sahibine satış istif yerine veya kantarın bulunduğu yere nakledilecek ürün veya artıklar için görevlilerce her sefer için 3 nüsha sevk pusulası kesilecek satış istif yerinde nakil aracındaki ürünün sevk pusulası ile kontrolü yapılacak depo görevlisi teslim aldığı belirtilir sevki arkasına yazıp imzaladıktan sonra bir nüshasını iş sahibine verecektir, Ölçü birimi ster olan ürün ve artıklar nakil aracına yüklendikten sonra araçtaki yükün eni ve yüksekliği ölçülerek sevk pusulasının müsait bir yerine bu ölçüler yazılarak ilgililerce imzalandıktan sonra nakliyatına müsaade edilecektir. Ölçülere uymayan ürün veya artık bir yere boşaltılarak durum gerekli işlem yapılmak üzere bir tutanakla tesbit edilecektir.
- 11- Ürün veya artığın nakil aracına yükleniş şeklinin trafik kaidelerine uygun olmamasından iş sahibi ve nakliyecisi sorumludur.
- 12- Ayrıca yüklenen mal haklı bir nedene dayanmadan satış istif yerine nakledilmediği, İşletme Şefliğince verilecek resmi yazıya rağmen iş sahibinin verilen süre içerisinde bu işi yaymaması halinde sözleşmesi feshedilerek, bir başkasına naklettirilecek ve istihkak nakleden iş sahibine ödenecektir.
- 13- Kg. Ölçü birimiyle ölçülen mal yine sevk pusulasıyla kantara kadar taşınacak, kantarda tartıya girdikten sonra tartı kartındaki miktar sevk pusulasına işlenerek gerekli mutabakat sağlanacaktır,
- 14- İstif yerlerinde ster ölçü birimleriyle istif ve tasnif işleri TS-1350 No'lu standart esaslarına göre yapılacaktır.

F- İŞ SAHİPLERİNİN HAKLARI

- 15- İş sahiplerinin yaptıkları toplama, orman dışına çıkarma ve taşımaya ait istihkakları iş yeri muayenesi ve malın tesellümünü müteakip İşletme Müdürlüğü veya İşletme Şefliğince ödenecektir, İş sahibi Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatifi ise istihkak kooperatif adına (Kooperatif zikredilmek suretiyle) kooperatifi temsile yetkili kişilere kesilecektir.
- 16- İş sahiplerinin ormanda toplama işlerini rahatlıkla yapmaları için kendilerine, topluca kalabilecekleri çadır, kereste gibi barınak malzemeleri ile toplama işinde kullanılmak üzere gerekli alet ve edevat Orman İşletmesince verilebilir.
- 17- Hava muhalefeti nedeniyle işin süresi içinde bitirilmemesi halinde İşletme Şefliğince yazılı olarak ek süre tanınabilir.
- 18- İşletme Şefliği iş sahibinin sürekli hastalanması, ölümü veya askere alınması halinde işi, iş sahibinin, varisi veya vekiline devredilebileceği gibi iş sahibinin hesabını tasfiye etmekte muhtar olacaktır.
- 19- Nakliye hizmetleri ile ilgili sevk pusulaları, bu şartnameyi imzalayan iş sahibi adına düzenlenecektir. İş sahibi kooperatif ise kooperatif adına kesilecektir,

G- İŞ SAHİPLERİNİN SORUMLULUKLARI :

- 20- Orman idaresinden toplama, orman dışına çıkarma ve taşıma işini alan iş sahipleri aldıkları işin işverenidirler. Alıcı; bu alım satımdan doğan “5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”, “4857 sayılı İş Kanunu” ve “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun” getirdiği yükümlülükler ile her türlü iş kazası ve vergi mevzuatından yükümlüdür. Orman idaresi bu hususta sorumlu olmayacaktır.
- 21- İdare, işi verilen süre içinde bitirmeyen iş sahiplerinin sözleşmelerini feshedecek, kalan işi bir başkasına yaptıracak, fiyat farkı ortaya çıktığı takdirde bu farkı ilk iş sahibinin istihkakından keserek işi yapana ödeyecektir. Keza standardizasyonu gereği kusurlu görülen ve ıslah edilmesi gereken ürünlerin değerlendirilmesi ve kusurlarının düzeltilmesi, verilecek süre içinde aynı iş sahipleri tarafından yapılmaması halinde sözleşme yine feshedilerek iş

başkasına yaptırılacak ve bu işler için yapılacak masraflar ilgililerin istihkakından kesilerek işi yapanlara ödenecektir.

22- Odun dışı ürün üretilen ağaçlara, ağaççıklara veya bitki örtüsüne vurulan numara veya verilen işaretlerle orman sınırlarındaki işaret ve levhalar kaldırılmayacak, bozulmayacak, "belirsiz hale getirilmeyecek ve yerleri değiştirilmeyecektir. Aksine hareket edenler hakkında Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince işlem yapılacaktır.

23- İş sahipleri reşit olmayan çocuklarının ormanda yapacakları usulsüzlükten zarar ve ziyandan bilfiil sorumludurlar.

24- İş sahipleri gerek teslim aldıkları ormanda ve gerekse civar ormanlarda yangın çıkmaması için gerekli tedbirleri almaya ve yangın vukuunda Orman Kanununun 69 ncu maddesinde yazılı Köy ve Kasabalar halkı gibi, kendi alet ve malzemeleri ile derhal yangın mahalline giderek yangını söndürmekle yükümlüdür.

Yangın söndürülmesine gitmeyenler veya gidip çalışmayanlar hakkında Orman Kanunu'nun 105 nci maddesi gereğince işlem yapılacaktır.

Teslim aldıkları iş yerinde vuku bulacak yangının faileri tesbit edilir ise faileri, edilmezse çalışan iş sahiplerinin hakkında (yangından doğan idare zararından müştereken ve müteselsilen sorumlu sayılacak) ve Kanuni takibat yapılacaktır.

25- İş sahiplerine idarece verilen barınak malzemesi ile alet ve edevat iş sonunda aynen ve noksansız olarak iade edilecektir. Aynen teslim edilmeyen, kırılan veya kaybolan malzemenin bedeli iş sahiplerinin istihkaklarından kesilecektir.

26- İş sahibi işi, idarenin muvafakati olmadan başkasına devredemez,

27- İdarenin haberi olmadan sahada sürgü yolu yapan ve sürütme veya orman dışına çıkarma sırasında ormanı tahrip eden iş sahiplerinin yaptığı zararın tespiti yapılarak, bu zarara karşılık topladıkları ürüne ait istihkakları ödenmeyeceği gibi tutarının 2 misli İstihkaklarından resen tahsil edilecektir.

28- Ölçü birimi ster olan odun dışı ürün veya artık 14 ncü madde esasına uygun olarak orman içi istif yerlerinde istif ve tasnife tabi tutulmadığı hallerde teslim alınmayarak ve hiç bir ücret ödenmeden iş sahiplerine düzeltmeleri için süre verilecektir. Verilen süre içerisinde düzeltilmediği takdirde sözleşme feshedilerek iş bir başkasına yaptırılacak, tutar bedeli iş sahibinin istihkakından kesilecektir.

29- İş sahipleri, işin sonunda İşletme Şefi ve ilgili memurlar tarafından yapılan iş yeri muayenesinde sahada tesbit edilecek her türlü usulsüz hareket ve kesimden dolayı, doğan her türlü idare zararından zarar verenlerle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludurlar. Bunlar hakkında kanuni takibat yapılmakla beraber istihkakları mahkeme sonuna kadar emanete alınacak ve mahkeme sonunda verilecek hükme göre işlem yapılacaktır.

30- Bu şartnamenin 10 ve 11 nci maddelerine aykırı eylemleri ile idareye zarar veren iş sahiplerinin, zarar verdikleri mala ait istihkakları verilmeyeceği gibi idarece tesbit edilen zarar tutarı 2 misli olarak istihkaklarından resen tahsil edilecektir.

31- Taşıma işi verilen süre içerisinde ikmal edilmezse iş feshedilerek nakliye hizmetleri idarece yerine getirilecek veya başkalarına yaptırılacaktır.

Geriye kalan ürünlerin naklinden dolayı bir bedel farkı tahakkuk ettiğinde bu bedel tutarı işi feshedilen iş sahiplerinin, istihkaklarından müştereken ve müteselsilen tahsil edilecektir. İstihkak kafi gelmediğinde fark tutarı rızaen, olmadığı takdirde dava yoluyla tahsil edilecektir. Bu nedenle ilk iş sahibinin istihkakları taşıma işi tamamlanmadıkça ödenmeyecektir.

H- DİĞER HÜKÜMLER

32- İş sahibinin kanuni ikametgâhına yapılan her türlü tebligat şahsına yapılmış addolunur.

33- Toplama, orman dışına çıkarma ve taşıma işleri Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatifine verilmesi halinde bu şartnamedeki iş sahibi deyimi kooperatif hükmü şahsiyetini kapsar.

34- Her türlü ürün ve artığın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri farklı olduğundan şartname konusu ürün ve artığı toplama ve orman dışına çıkarmada tekniği ile ilgili standardı varsa uygulanacak, yoksa 5 nci madde de belirtilen "Toplama ve orman dışına çıkarma tekniğine uyulacaktır.

35- Ster ölçü birimiyle işlem gören mallar için orman içi istif yeri ihdas edilecek Kg. ölçü birimiyle işleri görülenler ise orman içi istif yeri ihdas edilmeden işyerinden direk kantar yerine veya satış deposuna taşınacak şekilde stok muamelesi yapılacaktır.

36- Bu şartnameden doğan her türlü hukuki ihtilaflar için ..... mahkemesi yetkilidir.

İ- ÖZEL ŞARTLAR

37-

a-

b-

c-

Yukarıda 37 madde halinde "belirtilen genel ve özel şartlarla toplama, orman dışına çıkarma ve taşıma işlerini yapmayı kabul ve taahhüt ederim. ..../..../.....

ŞARTNAME KONUSU İŞLERİNİ YÜKLENE İŞ SAHİPLERİNİN

Adı Soyadı : Baba Adı : Doğum Yeri ve Tarihi : Yapacağı İşin Mah. : İmza :

(EK-6)

ALİVRELİ VADELİ AÇIK ARTIRMA SURETİYLE YAPILACAK REÇİNE SATIŞ ŞARTNAMESİ

Madde 1-.....Devlet Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı.....İşletme Şefliği.....serisi.....bölmelerinden asit-pasta metoduyla üretilen ve ..... Deposuna nakledilecek.....parti numaralı tahminen.....kg. ham reçine, üretim tekniği gereği olarak.....yıl için geçerli olacağından .....yılında beher kg.....TL.....yılında beher kg.....TL ve .....yılında beher kg.....TL muhammen satış fiyatıyla alivrel vadede açık artırmalı satışa çıkarılmıştır.

A-İHALEYE GİRİŞ ŞARTLARI:

Madde 2- Açık artırma ..... tarihine rastlayan.....günü.....saat.....

Binasında toplanacak komisyon önünde yapılacaktır.

Madde 3- Artırmaya girebilmek için isteklilerde şu şartlar aranır.

a) Kanuni ikametgahı olması,

b) İstekli şirket olduğu takdirde;

1)İdare merkezinin bulunduğu yer mahkemesinde veya ticaret odası, sanayi odası veya ticaret ve

Sanayi odasından şirketin sicili ile kayıtlı ve halen faaliyette bulunduğu dair belgeyi göstermesi.

2)İhaleye ihracatçılarda girebilir. Bu takdirde ihracatçı birliklerinden aldığı ihracat belgesini ibraz etmeleri,

3)Şirketin sirkülerini veya şirket adına teklifte bulunabilecek kimselerin, bu şirketin vekili olduğunu belirtir noterlikten tasdikli vekâletname göstermesi,

c)İştirakçilerin artırma saatinden evvel şartnameyi okuyup tamamen kabul ettiklerine dair şartname altını imza etmiş ve 4. Maddedeki geçici teminatı işletme veznelere yatırmış olmaları,

d)Yabancı uyrukların 10 seneden beri Türkiye’de oturduklarını veya kaldıklarını ve ticaret siciline kayıtlı bulduklarını ispat etmeleri,

e)Yabancı şirketlerin de (b) ve (d) maddelerinde yazılı şartlara haiz olmaları (Türkiye’de şubesi olmayan şirketin belgesi T.C Konsolosluklarınca tasdik edilmiş olacaktır.)

f)Bu ihaleye gireceklerin üretim işlerinde 200 Tona kadar en az bir, 500 Tona kadar en az iki, 500Tondan fazla olan üretim için en az üç adet reçine üretim mntıklarında çalışmış Orman Mühendisi-çalıştıracaklarını beyan ve tevsik etmeleri,

B-GEÇİCİ VE KESİN İHALE ÖDEME ŞARTLARI

Madde 5-Geçici Teminat.....TL. Olup ipotekten gayrı, Devletçe kabul edilmiş olan kıymetler kabul olunur.

Madde 6-İştirakçilerin geçici teminatı yaptırmış olmaları muhammen satış bedelinin ve şartname hükümlerini kabul etmiş olmaları demektir. Teminat yatırıldıktan sonra artırmaya iştirak mecburidir. Aksi takdirde teminat irat kaydedilir. Yalnız sürülen yüksek pey dolayısıyla artırmadan çekilenlerin teminatları geri verilir.

Madde 7-Artırma sonunda en yüksek pey süren iştirakçi üzerine geçici ihale yapılır. İhale tasdik edilmediği takdirde geçici ihale hükümsüz addolunarak teminat geri verilir. İştirakçi bundan dolayı hiçbir talepte bulunamaz.

Madde 8-İhalenin onaylama emrinin İşletme veya Komisyon Başkanına gelinceye kadar ihale bedeline en az %10 nispetinde zam teklifleri, geçici ihale bedeline ait kati teminat yatırılması şartı ile kabul edilir. Zam tekliflerinin ihaleyi yapan komisyon başkanlığına yapılması lazımdır. Bu takdirde geçici olarak ihale edilen alıcıya da zam yapmayı kabul ettiği takdirde geçici teminatını kati teminata çıkarması şartıyla iştirakçiler arasında bir oturuma mahsus olmak üzere bir karşılaştırma günü tayin ve tebliğ olunur. Karşılaştırma günü ihale hakkındaki Bölge Müdürlüğü kararının komisyona gelişinden sonraya rastlamak, zam teklifinin yapıldığı tarihten itibaren en geç 15 gün içinde olmak kaydıyla ve şartıyla mahallin özellik ve şartlarına göre komisyon başkanlığınca tespit olunur. Karşılaştırma gününde açık artırma yapılır. En yüksek bedel teklif edene kesin olarak ihale edilir. Bundan sonra yapılacak zam teklifleri kabul olunmaz. Kesin ihale sonucu ilgili makamlara bildirilir.

Zam teklifi nedeniyle karşılaştırmayı kabul edip kati teminat yatıranların kendilerine bildirilen tarihteki karşılaştırmaya katılmamaları veya katılıp ta pey sürmemeleri halinde, ilgililere yeniden karşılaştırma günü verilmez ve emval muhammen satış bedeli üzerinden yeniden açık artırmaya çıkarılır. Yapılan bu yeni satışta teşekkül eden fiyat ilk ihale bedeline en az %10 zam yapıldığı zaman teşekkül eden bedelden daha düşük olduğu takdirde, işletme aleyhine doğan bedel farkı tutarı, ilk ihale, ilk ihale bedeline ilk defa %10 zam yapan alıcıdan mahkeme kararı ile hükmen tahsil edilir. Bölge müdürlüğü ihaleyi ret etmiş ise, karşılaştırma yapılmaz, iştirakçilerin teminatları geri verilir ve ihale tekrarlanır.

Madde 9-Bölge Müdürlüğünce onaylanan ihale kararları işletmece, üzerine ihale yapılan veya vekiline imzası alınmak suretiyle bildirilir veya iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine postalanır. Mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün kararın alıcıya tebliğ tarihi sayılır.

İşletmece yapılacak tebligatı müteakip 15 gün içinde geçici teminatı kati teminata çevirmek suretiyle tutarını işletme veznesine yatırmak zorundadır. Geçici teminatlar kati teminata çevrilmeden üretime başlanmaz. Aksi halde hiçbir mahkemeden hüküm ve karar almaya ve protesto çekilmesine gerek kalmaksızın teminat irat kaydedilir.

C-İŞİN TESLİMİ :

Üretim tekniğine göre bir veya birkaç bölme bir parti kabul edilecek ve ihale sonunda,

Madde 10-İhaleye konu olan bölme veya bölmeler iş sahibi ,işletme şefi ve ilgili memurlarla gezilip reçine üretimi yapılacak 26 cm. dahil bu çaptan yukarı kızılçam ağaçlarına sıra

numarası verildikten , halihazır durumu ve hudutları tespit edildikten ve sabit noktalara bölme numaralı yazıldıktan sonra teslim tesellüm zaptı düzenlenmek suretiyle alıcıya teslim edilecektir.

Madde 11-Üretim işi hudutları gösterilmiş ve teslim tesellüm zaptında belirtilmiş sahada yapılacak, bunun dışında yapılmayacaktır. Aksine hareket edenler hakkında şartnamenin ilgili maddesi uygulanmakla beraber ayrıca kanuni kovuşturma yapılacaktır.

Madde 12-Sahanın tesliminden sonra vukua gelecek zarar ve ziyandan alıcı sorumlu olacaktır.

Madde 13-Üretime..... ayında başlamayan, başlayıp ta işaretlenen bütün ağaçlarda üretime girmediği için belirtilen ay sonuna kadar taahhüt ettiği reçine miktarının %80 inin altında üretimi yapan alıcının teminatları ile üretime başlayıp ta yarıda bırakıp ayrılanların ayrıldığı tarihe kadar ürettikleri reçineyi almak istemedikleri takdirde satışla ilgili teminatları hiçbir mahkemeden hüküm ve karar almaya protesto çekilmesine lüzum kalmaksızın irat kaydedilecektir. Ayrıca alıcının almadığı reçine idare tarafından satışa çıkarılacak bu satışta devlet aleyhine bir fiyat farkı meydana geldiği takdirde bu farkı kapatmaya satışla ilgili teminatın yetmemesi halinde üretilen ürün idarece açık artırma ile değerlendirilerek idare zararı karşılanacaktır.

D-ÜRETİM TEKNİĞİ :

Madde 14-Üretimi asit-pasta metodu uygulanan sahalarda:

a)Madeni akıtma oluğu ile reçine toplama kabının gövdeye tespit edileceği yerdeki kabuk yontma aletiyle düzeltilecektir. Kabuğun yontularak (soyularak) düzeltilmesine sadece kabuk kaldırılacak. Odun tabakası içerisine nüfus edilmeyecek ve odun kısmı zedelenmeyecektir.

b)Kabuk yontma işlemi mart-nisan-mayıs aylarında 21 gün ara ile 4 kez haziran-temmuz-ağustos aylarında 16 gün ara ile 5-6 kez ve eylül-ekim-kasım aylarında ise 21 gün ara ile 4 kez yapılacaktır. Ancak bu süreler mahalli şartlara göre değişebilir.

c)Yara açma işlemi, bu amaçla özel olarak yapılmış bulunan kabuk yontma aleti ile yapılacaktır.

d)Yara genişliği; 26-32 cm. çapındaki ağaçlarda 10 cm.

32-38 cm. çapındaki ağaçlarda 12 cm.

38 cm. ve daha kalın çaplardaki ağaçlarda 14 cm. olacak, yukarıda belirtilen yara genişliklerinin değiştirilmesinde fayda ve zaruret bulunması halinde idarenin yazılı muvafakati alınır. Yara yüksekliği ise; her defasında 2,5-3,5 cm. arasında olacak ve üretim mevsimi sonunda bu yara yüksekliği 32,5-40 cm.ye ulaşacaktır.

e)Açılan ilk yaranın alt tarafına ve kabuklu diri odunun birleştiği yere galvanizli sacdan imal edilmiş, bir tanesi düz diğeri ise gövde yuvarlağına uyacak şekilde kıvrılmış akıtma olukları ağaca iki başlı çivilerle tespit edilecek bunun için önce düz akıtma oluğu ortasından bir çivi ile ağaca çakılacak, daha sonra sol köşeden diğeri bir çivi ile tutturulacak , bunu takiben kıvrık akıtma oluğu 30-40 derecelik bir meyille ve kısmen bir ucu düz oluk üzerine gelecek şekilde yerleştirildikten sonra ortasından bir çivi ile ağaca tespit edilecek, müteakiben her iki oluğu birden ağaca tespite yarayan 4. çivi ağaca çakılacak ve en sonra da kıvrık akıtma oluğunun sağ ucuna 5. Çivi çakılarak oluklar yerleştirilmiş olacaktır.

f)Reçine toplama kabı, düz akıtma oluğunun ağaca raptedildiği yerle toplama kabı boyu kadar aşağıda ağaç gövdesine çakılacak çivi ile o akıtma oluğu arasına yerleştirilecektir.

g)Reçine üretmek amacıyla özel olarak yapılmış, kalitesi yüksek asit-pastaları kullanılacaktır.

h)Asit pastası plastik bir kap içinde bulunacak, kabın ucundaki delikten sıkılarak yaranın üst tarafına ve ağacın kabukla odun arasındaki kısmına uygulanacaktır. Azami 13 günlük reçine akışı sağlanacak pasta kalınlığı 3 mm. olacaktır.

ı)Asit-pasta metodunun dışında ve sıvı asit püskürtülmek suretiyle reçine üretimine kesinlikle müsaade edilmeyecektir.

i)Reçinenin toplama kaplarından alınması, bidonlara konulması, taşınması, tartılması, depolanması, satışı ve teslimi bu şartnamenin (E) fıkrasındaki TAŞIMA İŞLERİ VE DEPOLAMA bölümündeki esaslara göre yapılacaktır.

E-TAŞIMA İŞLERİ VE DEPOLAMA

Madde 15-Ağaçlara takılan saksılarda toplanan reçine, taşıma kaplarına alınarak ormanda ulaşım elverişli gölgeli yerlere yerleştirilen ağzı kapalı nakil bidonlarında biriktirilecektir.

Madde 16-Bu bidonlarda biriktirilen reçine (rampa) burada tartı, teslim ve nakliyyeye bağlanamıyorsa nakil vasıtaları ile depo yerlerine getirilecektir.

Madde 17-Reçinenin türevi olan terebentinin uçmasını önlemek amacıyla depolamada ortalama 200 kg. ürün alan ağzı çift çemberle kapatılan galvanizli bidonlar kullanılacaktır.

Madde 18-Bidonlara konulmuş olan reçine alıcı tarafından ..... deposuna nakledilecek ve burada tartılarak teslim alınacaktır. Teslim alınan miktar zabıtla teşvik edilecektir. Tartısı yapılarak teslim alınan reçinenin alıcısına kati satışı yapılacaktır.

F-MAL BEDELİNİN TAHSİLİ VADE VE FAİZ ORANLARI

Madde 19-Reçine üretiminin gerçekleşmesine müteakip alıcı satış işlemini talep edebilir. Kasım ayı sonunda tüm satış işlemleri bitirilir. Her satış işleminde mal bedelinin %50si ile vergi, fonlar(%3 ağaçlandırma, %3 bakanlık) ve resimler peşin, bakiye %50 mal bedeli vadeli limit dahili süresiz banka teminat mektubu veya istendiğinde nakde çevrilebilen devlet tahvilleri, hazine bonoları ve devlet bankalarına ait tahviller karşılığı vadeli satış yapılır.

Vade faiz oranları %4 olarak uygulanacaktır.

G-ALICININ HAKLARI:

Madde 20-Alıcının ormanda üretim işlerini daha verimli bir şekilde yapması için kendilerine talepleri halinde işletmede mevcudu varsa gerekli alet ve ekipman Orman İşletmesince verilecektir.

Madde 21-Hava muhalefeti nedeniyle, işin süresi içinde bitirilmemesi halinde İşletme Müdürlüğüne yazılı olarak ek süre tanınabilir.

Madde 22-İşletme Müdürlüğü alıcının sürekli hastalanması, ölümü veya askere alınması nedeniyle işini bitirememesi halinde işi, alıcının varis veya vekiline devredebileceği gibi alıcının işini tasfiye de edebilir.

H-ALICININ SORUMLULUKLARI

Madde 23-Alıcı üretime başlamadan önce ilgili İşletme Müdürlüklerine mıntikasında çalışacak Ormancı Teknik elemanın ve reçine çavuşlarının isimlerini bir liste halinde bildirmek zorundadır.

Madde 24-Orman İdaresinden reçine üretim işini alan alıcı aldığı işin işverenidir.

Madde 25-Alıcı; bu alım satımdan doğan “5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”, “4857 sayılı İş Kanunu” ve “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” nun getirdiği yükümlülükler ile her türlü iş kazası ve vergi mevzuatından yükümlüdür. Orman İdaresi bu hususta sorumlu olmayacaktır. Bölge müdürlüğünün ihale onay **yazısının işletme müdürlüğü kaydına girdiği tarihten itibaren 15 gün içinde**, işletme müdürlüklerince satışın konusu, yeri ve mahiyeti hakkında **Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) bildirimde bulunulacaktır.**

Orman kalkındırma kooperatiflerine yapılan Alivrelı vadeli açık artırmalı satışlarda; kati teminatın ve satış bedelinin yatırılması esnasında kooperatifçe üretim işçiliğinin üyelerince yapılacağı yazılı olarak beyan edilmesi halinde sigorta mevzuatı yönünden sorumluluk kendilerine ait olmak üzere SGK' ya bildirimde bulunulmayacaktır.

Madde 26- Alıcı ormanda çalıştığı süre zarfında işçileri tarafından yapılan yolsuzluklardan sorumlu tutulacak, zarar ve ziyarı tazmin edilecektir. Ayrıca Orman Kanununun bu husustaki hükümleri tatbik olunacaktır.

Madde 27- Alıcı sözleşme süresi zarfında bu ormanda çıkacak orman yangınlarını kendisi bütün işçileri ile söndürmekle mükellef olduğu gibi bundan dolayı hiçbir tazminat talebinde bulunamaz.

Madde 28- Alıcı işe aldığı işçiye, işe girdiği tarihi işçiliğinin gündeliğini ve gündeliğinin ödendiği tarihi gösterir ve örneğine uygun bir karneye vermeye mecburdur. Gündeliklerinin miktarı ve tasfiye tarihi değişmedikçe bu karne iki tarafça geçerli sayılır. Değişiklik olursa alıcı, işçisine verdiği karneyi ona göre değiştirmek mecburiyetindedir. İşçi değişikliği kabul etmezse alıcı işçinin o güne kadar olan hesabını derhal kesecektir. İşçi gündelikleri tamamen parayla ödenecektir. Para yerine kısmen de olsa marka vermek usulü ve alıcının bakkaliyelerle paradan başka herhangi bir şeyin para yerine kullanılması kesinlikle yasaktır.

Madde 29- İşçilerden, hakları alıcı tarafından tamamen veya kısmen verilmemiş olanlar bulunduğu takdirde ; idare bu gibilerin ellerindeki karneye ve alıcının işletmeye verdiği bordrolara göre tahakkuk edecek haklarını alıcıya ödemeye , alıcı ödemezse İşletme Müdürlüğü bu alacakları sahiplerine ödeyerek alıcının teminatından kesmeye yetkilidir.

Madde 30- Alıcının, götürücü veya taşeron olarak iş verdiği kimselerin gündelikle çalıştırdığı işçi veya nakil araçları da tamamen alıcı işçisi veya aracı hükmünde olup, bunların istihkaklarının ödenmesinden doğrudan doğruya alıcı sorumludur. Alıcı bunların gündelik miktarı ile istihkakları hakkında aynen kendi işçisi gibi ve yukardaki belirtildiği şekilde işlem yapmak zorundadır.

Madde31- İşletme Müdürlüğü, alıcının iş mntıklarında götürücü ve taşeron sıfatıyla çalıştırdığı kimselerin işçilerine ait herhangi bir muamelede bulunamaz. Götürücü ve taşeronların idareye karşı hiçbir sıfat ve yetkileri olmayıp bunlarla yaptırılan işlerden özellikle ve tamamen alıcı sorumludur.

Madde 32- İdare götürücü ve taşeronlar vasıtasıyla yapılmasını sakıncalı gördüğü herhangi bir işin, bizzat alıcı tarafından yapılmasını her zaman isteyebilir.

Alıcının müstahdem ve işçileri arasında hilesi, itaatsizliği veya her ne suretle olursa olsun iş başında bulunmasını engel halleri görülenlerin işletme şefi tarafından tebliğ üzerine derhal ve itiraz edilmeden iş başından uzaklaştırılmaları zorunludur.

Madde 33- Alıcı bütün masrafları kendine ait olmak üzere hizmetinde çalıştırdığı memur, müstahdem ve işçilerin topluca yaşadıkları yerler itibariyle gerekli olan her türlü sağlık tedbirlerini almaya ve hastalardan korunmaları için hastalık veya kaza halinde yapılacak tedavilerle mahalli şartlara göre sıhhi bir surette yemeleri, içmeleri, yatıp kalkmaları, yıkanmaları hakkında işletme müdürlüğü tarafından kendisine verilecek emir ve talimatlara uymaya mecburdur.

Madde 34- Alıcı, işçilerin ve bunların reşit olmayan çocuklarının ormanda yapacakları usulsüzlükten, zarar ve ziyandan bir fiil sorumludur.

İ- DİĞER HÜKÜMLER:

Madde 35- Alıcının, kanuni ikametgâhına yapılan her türlü tebligat şahsına yapılmış sayılır.

Madde 36- İş sahaları ilgili işletme şefi tarafından sık sık kontrol edilecek ve şartname hükümlerine aykırı eyleme rastlandığı takdirde durum işletmeye bildirilecek ve hiçbir mahkemededen hüküm almaksızın tespit edilecek idare zararı alıcının istihkaklarından, yetmez ise teminatlarından kesilecek ve kendisine de ayrıca yazılı ikazda bulunacaktır. İkaza rağmen aynı usulsüzlüklerin devamı halinde üretim ve taşıma ile ilgili teminatları tümü ile irat kaydedilerek iş akdi fesih edilecektir.

Madde 37- Her iş yılı sonunda İşletme Şefi, ilgili memurlar ve alıcı ile müştereken yapılan bölme muayenesinde, bölmede tespit edilecek her türlü usulsüzlükten doğan idare

zararından alıcı sorumludur. Bu nedenle, alıcı hakkında kanuni takibat yapılmakla beraber üretim ve taşıma ile ilgili o yıla ait teminatı irat kaydedilerek kalan istihkakı da mahkeme sonuna kadar emanete alınacaktır.

Madde 38- Her iş yılı sonunda satış partisi içinde yer alan bölme veya bölmelerde yapılan üretim ve taşıma sırasında ilgili makta muayene raporuna göre herhangi bir usulsüzlük yapılmamışsa ve bu şartname hükümlerine aykırı bir fiile rastlanmıyorsa, sigorta ilişiksizlik belgesinin getirilmesini müteakip teminatlar alıcıya iade edilecektir.

Madde 39- Alıcıya verilen her türlü alet ve edevat iş sonunda aynen teslim edilecektir. Aynen teslim edilmeyen, kırılan veya kaybolan malzemenin bedeli alıcının istihkaklarından kesilecektir.

Madde 40- Alıcı işi idarenin izin muvafakati olmadan bir başkasına devredemez.

Madde 41- Asit-pasta metoduyla üretim yapılan sahalarda bütün gayretlere rağmen hangi yılda başarı sağlanamayıp saha terkedilmişse (mesela 3 yıllık ihalenin 2. Üretim mevsimi sonunda) 1. ve 2. Yılların ait üretim ve taşıma ile ilgili teminatları irat kaydedilecek, bu yıllarla ilgili satışlara ait teminatlarla 3. Yılına olan üretim ve taşıma ile ilgili teminatlar iade edilecektir.

Madde 42- Bu şartnameden doğan her türlü hukuki ihtilaflar için ..... yer mahkemesi yetkilidir.

K-ÖZEL ŞARTLAR

Madde 43-

- a)
- b)
- c)

İhale şartları ve yukarıda yazılı 43 madde halinde belirtilen özel şartlar ile üretim, taşıma işlemi yapmayı ve alivre vadeli açık artırma şartlarımı aynen kabul ve taahhüt ederim.

ALICI

Adı Soyadı İmza

ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ

Müdür Sayman İşletme Şefi

Adres:

(EK-7)

REÇİNE SIĞLA YAĞI, BUHUR ve ÇIRALI ÇAM KÖKÜ İÇİN VADELİ AÇIK ARTIRMALI SATIŞ ŞARTNAMESİ

Madde 1- Devlet Orman İşletmesi .....Müdürlüğünün ..... İşletme Şefliğinin ..... istif yerinde mevcut ve ilişik cetvelde parti no, cinsi, miktarı ile muhammen satış bedelleri ve geçici teminatları yazılı ..... vadeli olarak açık artırma ile satılacaktır.

Madde 2- Açık artırma ..... tarihinde saat ..... de .....salonunda toplanacak komisyon huzurunda yapılacaktır.

Madde 3- ..... satışına girebilmek için isteklilerde şu şartlar aranır.

- a) Şahısların tebligat adreslerini gösterir belgeyi,
- b) ..... işleyen ve ihraç eden ..... sahiplerinin ..... işiyle iştigal ettiklerini veya işlediklerini ve ruhsatı ibraz etmeleri,
- c) Şirket ve tüzel kişilerden;

(1) İdare merkezinin bulunduğu yer mahkemesinden veya Ticaret odası, Sanayi odası, Ticaret ve Sanayi Odasından veya resmi bir mekandan (ayrıca şirketin sicili ile) halen çalışır durumda olduğuna dair belgeyi göstermesi,

(2) Şirket ve tüzel kişiler adına ihaleye gireceklerin yetkili olduklarına dair noterden tasdikli vekaletname veya temsil belgesini ibraz etmesi,

d) Yabancı uyrukluların 10 yıldan beri Türkiye de oturduklarını ve Ticaret siciline kayıtlı olduklarını gösterir belgeyi,

e) Yabancı şirketlerin (c ve d) fıkralarında belirtilen şartları taşıdıklarını (Türkiye'de şubesi olmayan şirketin belgesi Türkiye Cumhuriyeti Konsolosluklarınca tasdik edilmiş olacaktır.) belirtir belgeyi,

f) Yukarıda yazılı şartları taşıyan isteklilerin ihale saatinden önce şartnameyi okuyup hükümlerini tamamen kabul ettiklerine dair şartname altını imza etmiş olmaları ve geçici teminatı İşletme vizesine yatırmış olmaları gerekmektedir.

GEÇİCİ VE KESİN İHALE ÖDEME ŞARTLARI :

Madde 4- Satışa konan malların ..... muhammen satış bedeli ilişik satış öncesi bilgi cetvelinde ve her partinin karşısında ayrı ayrı gösterilmiştir.

Madde 5- Geçici teminat olarak ipotekten gayri Devletçe kabul edilmiş kıymetler kabul olunur.

Madde 6 - Geçici teminat % 3 hesabıyla, ilişik ayrıntılı cetvelde ve her partinin karşısında ayrı ayrı gösterilmiştir.

Madde 7- İsteklilerin satış şartnamesini imzalayıp, geçici teminatı yatırmış olmaları, o partiyi muhammen satış bedeli üzerinden % ..... si peşin ve geri kalanı ..... ay vade ile satın almayı kabul etmiş olmaları demektir.

Teminat yatırıldıktan sonra satışa iştirak etmek ve pey sürmek mecburidir. Aksi halde, teminatı irad kaydolunur, yalnız sürülen pey yüksekliği sebebiyle artırmadan çekilenlerin teminatları geri verilir.

Bu madde hükmü, geçici ihale bedeline en az % 10 zam teklifi üzerine yapılan açık artırmalı karşılaştırmalarda da aynen uygulanır.

Madde 8- Alıcıların peşin ödeyeceği miktar mal bedelinin % ..... den aşağı olmayacağı gibi, kalan borç için ..... aydan fazla vade teklifleri de kabul olunmaz. Kalan borç ile % ..... üzerinden vade faizi karşılığında limit dahil süresiz Banka teminatı mektubu, istenildiğinde nakde çevrilebilen Devlet tahvilleri, Hazine bonoları ve Devlet Bankalarına ait tahviller satış sırasında alınır. Mal bedelinin vade bitiminden önce ödenmesi halinde, geri kalan günlere ait faiz tutarı alıcıya geri verilir.

Madde 9- Artırma sonunda en yüksek pey süren istekli üzerine geçici ihale yapılır. Ancak, sürülen pey yeterli bulunmadığı, satışa fesat karıştırıldığı kanaat getirildiği için geçici ihale yapılmaz ise veya İşletme Komisyonunca geçici ihale kararı Bölge Müdürlüğünce onaylanmaz ise, geçici teminat geri verilir. İstekli bundan dolayı hiç bir hak talebinde bulunamaz.

Madde 10- İhalenin onaylama emrinin işletmeye gelişine kadar geçici ihale bedeline en az % 10 oranında zam teklifleri karara bağlanan bedelin kati teminatının yatırılması şartıyla kabul olunur.

Başvuruların ihaleyi yapan Komisyon Başkanlığına yapılması gereklidir. Bu takdirde, geçici olarak üzerine ihale edilen istekliye son durum bildirilir. Artırma yapılmasını kabul ettiği takdirde, geçici ihale bedeline göre % 6'ya çıkarmak şartıyla, istekliler arasında bir oturum için mütaka özellikleri ve şartları da göz önünde tutularak en geç 15 gün içinde tespit olunacak bir günde açık artırma yapılır. En fazla fiyat teklif edene ihale olunur. Sonuç ilgili makamlara bildirilir. Bu ihale kesin olup, bundan sonraki artırma teklifleri kabul olunmaz.

Zam teklifi sebebiyle karşılaştırmayı kabul edip kati teminatı yatıranların, kendilerine bildirilen tarihteki karşılaştırmaya katılmamaları veya katılıp da pey sürmemeleri halinde, ilgililere yeniden karşılaştırma günü verilmez ve teminatları irad kaydolunur. Bahis konusu mallar, muhammen satış bedeli üzerinden yeniden açık artırmaya çıkarılır. Yapılan bu yeni satışta teşekkül eden fiyat ile ilk ihale bedeline en az % 10 zam yapıldığında teşekkül eden fiyat arasında fark husule geldiği takdirde ilk ihale bedeline önce % 10 zam yapan alıcı hakkında bu şartnamenin 13. maddesi hükümleri uygulanır.

Bölge Müdürlüğünce tasdik edilmemiş geçici ihalenin % 10 zam teklifleri üzerine karşılaştırma yapılmaz, % 6 teminat alınmışsa aynen iade edilir. Teminat yatıranların bundan dolayı herhangi bir itiraza hakları yoktur.

Madde 11-Açık artırmalı satışta alıcısı çıkmayan ve komisyonca belli bir süre için pazarlığa bırakılan malların satışları da (pazarlık süresi içinde) bu şartnamede belirtilen esaslar uygulanarak yapılır.

Madde 12-Şartnameye uygun olmayan teklifler kabul edilmez.

Madde 13-Bölge Müdürlüğünce onaylanan ihale kararları İşletmece, üzerine ihale yapılan ve vekiline imzası alınmak suretiyle bildirilir, veya iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine postalanır. Mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün kararın alıcıya tebliğ tarihi sayılır. Bu tarihten itibaren de 15 gün içinde alıcı geçici teminatını kati teminata çıkarmaya ve satın aldığı malın tutar bedeline karşılık peşin ödemeyi yükümlendiği miktarı işletme veznesine yatırmaya, kalan borcu ile vade faizi karşılığında limit dahili süresiz Banka teminat mektubunu veya istenildiğinde nakde çevrilebilen Devlet tahvillerini, Hazine bonolarını, Devlet Bankalarına ait tahvilleri aynı zamanda vermeye mecburdur.

Aksi takdirde geçici teminatı irad kaydedilir. Ancak yukarıda belirtilen 15 günlük süre içinde teslim ve tesellümü yapılarak bedeli ödenen partilerde geçici teminatın kati teminata çıkarılmasına lüzum yoktur.

Yukarıda belirtilen 15 günlük süre içinde alıcının; geçici teminatını kati teminata çıkarması ve % ... .GECİKME FAİZİNİ peşin ödemesi şartıyla, satış işlemi yaptırması için, bu sürenin bitiminden itibaren 15 günlük bir süre daha verilir. Bu süre sonunda satış yaptırmayanların kati teminatı irat kaydedilir.

Kati teminat miktarı ihale bedelinin % 6 'sıdır.

Yukarıdaki süreler içinde ödemeye ait şartlar yerine getirilmemiş olursa, alıcı taahhüdünden dönmüş sayılacağından, satış bozularak hiçbir mahkemeden hüküm ve karar alınmasına ve protesto çekilmesine gerek kalmaksızın teminatı irat kaydolunur. Bundan dolayı hiç bir surette hak talebinde bulunamaz.

Madde 14- Yukarıda 13.maddede belirtildiği şekilde taahhüdünden dönen alıcının teminatının gelir kaydolunmasından sonra mallar İşletmece ikinci defa açık artırmalı satışa çıkarılır.

A) İkinci veya daha sonra yapılan açık artırmalı satışta idare zararına bir fiyat farkı husule gelirse veya ikinci defa yapılan açık artırmalı satış sırasında teşekkül eden fiyattan ihale tasdik edilmeyerek bu fiyattan daha yüksek bir fiyat ile pazarlık (tahsis) suretiyle yapılan satış idare zararına bir fiyat farkı husule gelirse fiyat farkına sebep olacak alıcı;

İki ihale arasında meydana gelen fiyat farkının tamamı (Evvence gelir kaydedilmiş olan teminat mahsup edilmeksizin) ile, ilk ihaleye göre bedel yatırılması gereken en son gün ile ikinci ihaleye veya pazarlığa göre bedel yatırılması gereken en son gün arasında geçen süre için ilk ihale bedeline göre hesaplanacak parti satış tutarının %.....FAİZİNİ protesto çekmeye ve hüküm altına almaya gerek kalmaksızın ödemeyi kabul eder.

B) Açık artırmalı satışta, iki ihale arasında bedel farkı tahakkuk etmese dahi taahhüdünden dönen alıcı İdare alacağına gecikmesine sebep olduğundan, ilk ihaleye göre bedel yatırılması gereken en son gün ile ikinci ihaleye veya pazarlığa göre bedel yatırılması gereken en son gün arasında geçen süre için ilk ihale bedeline göre hesaplanacak % .....

GECİKME CEZASINI protesto çekmeye ve hüküm altına almaya gerek kalmaksızın ödemeyi kabul eder.

C) Açık artırılmalı satışta iki ihale arasında idare lehine fiyat farkı meydana gelmiş ve bu fiyat farkı, ilk ihaleye göre bedel yatırılması gereken en son gün ile ikinci ihaleye veya pazarlığa göre bedel yatırılması gereken en son gün arasında geçen süre için ilk ihale bedeline göre hesaplanacak %.....GECİKME CEZASINDAN az ise; %..... GECİKME CEZASININ tamamını protesto çekmeye ve hüküm altına almaya gerek kalmaksızın alıcı ödemeyi kabul eder.

Ancak iki ihale arasında İdare lehine meydana gelen fiyat farkı GECİKME CEZASINDAN fazla veya eşit ise, herhangi bir cezai şart uygulanmaz.

İdare, alacağının tahsili için idare zararına sebep olan alıcının taşınır ve taşınmaz mallarına başvurarak istifayı hakka yetkilidir.

Madde 15- Vadesi sonunda ödenmeyen borçlara ait Banka teminat mektupları ve tahvilleri alıcıya herhangi bir duyuruya gerek görülmeksizin idarece nakde çevrilir.

TESLİM-TESELLÜM VE GENEL HÜKÜMLER :

Madde 16-Satışa konan ..... ölçümü işletmece yapılarak parti listesine yazılmıştır.

Teslim etme ve teslim alma sırasında bir daha ölçü yapılmaz isteklilerin yerinde ölçüyü kontrol etmesi ve ölçü ve evsafını kabul etmiş olarak satışa iştiraki zorunludur. Ancak, mal tutar bedelinin yükümlenilen peşinatı yatırıldıktan ve kalan borç ile vade faizi karşılığında limit dahili süresiz Banka teminat mektubu veya tahvil verildikten sonra, bir hafta içinde ve nakliyata başlamadan evvel, alıcı istif yerinde mevcut malların miktar yönünden noksanlığını iddia ettiği takdirde, yeniden yapılacak ölçme masrafı kendisine ait olmak ve şahsı veya kanuni vekili ölçüde hazır bulundurulmak suretiyle tekrar ölçü kontrolü yapılır. Alıcı haklı çıktığı takdirde, yapılan masraf idarece karşılanır. Miktarda yanlışlık tespit edilirse, yeniden hesaplanan parti miktarına göre satı işlemi düzeltilir.

İşletme Müdürlüğü de gerek gördüğü takdirde, masraf kendisine ait olmak üzere partiyi yeniden ölçebilir. Bundan dolayı alıcı herhangi bir itirazda bulunamaz.

Madde 17- Teslimat sırasında standart dahilinde olan özür ve çürüklük iddiasıyla hiçbir mal değiştirilemez, geri dahi bırakılamaz. Malların satıştan önce görülmesi; muayene edilmiş ve ona göre pey sürülmüş olması gereklidir.

Madde 18- Satışla ilgili her türlü vergi, fon ve resimler alıcıya, ilân masrafları işletmeye aittir. Vergi, fon ve resimler satış sırasında mal bedeli ile birlikte peşin olarak tahsil olunur.

Madde 19- Alıcılar şartnamenin 3. maddesinde belirtildiği şekilde gösterecekleri tebligat adresine yapılacak tebligatı şahıslarına yapılmış gibi kabul etmeye mecburdur.

Madde 20- Satış işleminden sonra en geç 10 gün içinde teslim etme, teslim alma işi yapılacaktır. Bu süre içinde alıcı malı teslim almaya gelmediği takdirde, bu partinin satış işlemine esas olan cins, nevi ve miktarı üzerinden, alıcı tarafından aynen alınmış sayılacaktır.

Bedeli yatmış partinin teslim alındığı veya teslim alınmış sayıldığı (satış tarihinden itibaren 10 gün sonraki) tarihten itibaren her türlü sorumluluk alıcıya aittir.

Alıcının satın aldığı malı derhal depodan kaldırması esastır. Ancak, idarenin hiçbir sorumluluk yüklenmemesi kayıt ve şartıyla malın depodan taşınabilmesi için, satış tarihinden itibaren 30 gün süreyle hiç bir ücret alınmadan izin verilebilir. Bu tarihe kadar istif yerlerinden kaldırılmayan her ..... maldan satış tarihinden itibaren (30-60) günler arasında her gün için satış fiyatının % 01'i, bu süre içinde kaldırılmadığı takdirde bundan sonra geçecek her gün için ..... başına satış fiyatının % 02 si oranında ardiye ücreti alınır.

Ancak, hava muhalefeti ve yolların kapalı olması gibi durumların tutanakla tespiti halinde, o günler için ücret alınmaz, o günler süre tespitine de dahil edilmez. Alıcı bu paraya ödemek istemediği ve teminatı da yetmediği takdirde, istif yerinde mevcut maldan istif yeri ücretinin tutarı oranında alıkoymaya İşletme Müdürlüğü yetkilidir.

Bu şekilde alıkonan mallar, ilgisine de haber verilmek suretiyle ilk açık artırmalı satışta artırma ile satılarak, işletmenin alacak hesabı kesilir.

Teminat; malın tamamının istif yerinden kaldırılmasından sonra, alıcıya aynen iade edilir. Hiçbir zaman mal bedeline mahsup edilmez.

Madde 21- Şartname hükümlerinin tatbiki sırasında, alma kendisine satılmayan malları bilerek veya bilmeyerek kaçırdığı ve İşletmeye ait başka bir eşyayı kısmen veya tamamen tahrip ettiği veya hasara uğrattığı takdirde, hiçbir şekilde hüküm almaya hacet kalmaksızın kaçırılan malın bedeli teminattan ödettirilir. Yetmediği takdirde, depoda mevcut mallarına el konulmak suretiyle İşletme hukuku korunur. Kaçırılma olayından ayrıca Kanuni işleme başvurulur.

Madde 22- Alıcı satın aldığı malları depodan aynen nakletmeye mecburdur. Satılan mal İşletme Müdürlüğünden izin alınmadıkça depo yerinde imal edilemez.

ÖZEL ŞARTLAR :

Madde 23-

- a)
- b)
- c)

Madde 24- Şartnamenin uygulanmasından doğacak her türlü anlaşmazlıktan İşletme Müdürlüğünün bulunduğu ..... yetkili mahkemesince çözümlenir.

ALICI

Adı Soyadı İmza

ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ

Müdür Sayman İşletme Şefi

(EK-8)

**ALİVRELİ VADELİ AÇIK ARTIRMA SURETİYLE YAPILACAK
ÇIRA VE ÇIRALI ÇAM KÖK ODUNU SATIŞ ŞARTNAMESİ**

Madde 1 - ..... Devlet Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı ..... İşletme Şefliği ..... Serisi ..... Bölmelerinde üretim ve ..... İstif yerine nakledilecek ..... Parti numaralı ..... Ton Çıralı Çam Kök Odununun beher tonu ..... TL muhammen satış fiyatı üzerinden açık artırmalı satışa çıkarılmıştır.

Madde 2 - Açık artırma tarihine rastlayan ..... günü ..... saatte ..... binasında toplanacak komisyon önünde yapılacaktır.

A – SATIŞA KATILABİLME ŞARTLARI

Madde 3 – Artırmaya girebilmek için isteklilerde şu şartlar aranır.

a – Reçine veya mamullerini işleyen ve ihraç eden firmalarla, kireç ocağı, katran ocağı sahiplerinin; çıralı çam kök odunuyla işteğal ettikleri veya işlediklerini belirten belgeyi veya ruhsatı ibraz etmeleri,

b – Şahısların tebligat adreslerini gösterir tasdikli belgeyi,

c – İstekli şirket olduğu taktirde;

(1) İdare merkezinin bulunduğu yer mahkemesinden veya Ticaret odası, Sanayi odası ve Ticaret ve Sanayi odalarından siciline kayıtlı ve halen faaliyette bulunduğuna dair belgeyi göstermesi.

(2) Şirketin sirkülerini veya şirket adına teklifte bulunabilecek kimselerin, bu şirketin vekili olduğunu belirtir noterlikten tasdikli vekâletname göstermesi.

d – İsteklilerin artırma saatinden evvel şartnameyi okuyup tamamen kabul ettiklerine dair şartname altına imza etmiş ve 4. maddedeki geçici teminatı işletme veznesine yatırmış olmaları.

e – Yabancı uyrukluların 10 seneden beri Türkiye’ de oturduklarını veya kaldıklarını ve Ticaret siciline kayıtlı bulduklarını ispat etmeleri.

f – İhaleye gireceklerden 5000 tondan fazla üretim yapanlar için, Orman Mühendisi çalıştıracaklarını beyan ve tevsik etmeleri,

g – Yabancı şirketlerin de (c) ve (d) maddelerinde yazılı şartlara haiz olmaları (Türkiye’ de şubesi olmayan şirketin belgesi, TC Konsolosluklarınca tasdik edilmiş olacaktır.)

B – GEÇİCİ VE KESİN İHALE ÖDEME ŞARTLARI

Madde 4 - Geçici teminat ..... TL’ dir.

Madde 5 - Geçici teminat olarak ipotekten gayrı, Devletçe kabul edilmiş olan kıymetler kabul olunur.

Madde 6 - İsteklilerin geçici teminatı yatırmış olmaları, muhammen satış bedelini ve şartname hükümlerini kabul etmiş olmaları demektir.

Teminat yatırıldıktan sonra artırmaya iştirak mecburidir. Aksi takdirde teminat irat kaydedilir. Yalnız sürülen pey yüksekliği dolayısıyla artırmadan çekilenlerin teminatları geri verilir.

Madde 7 - Artırma sonunda en yüksek pey süren istekli üzerine geçici ihale yapılır. İhale tasdik edilmediği takdirde geçici ihale hükümsüz addedilerek teminat geri verilir. İstekli bundan dolayı hiçbir hak talebinde bulunamaz.

Madde 8 - İhalenin onaylama emrini İşletme veya Komisyon başkanına gelen kadar ihale bedeline en az % 10 nispetinde zam teklifleri, geçici ihale bedeline ait kati teminat yatırılması şartıyla kabul edilir.

Zam tekliflerinin ihaleyi yapan Komisyon Başkanlığına yapılması lazımdır. Bu takdirde geçici olarak üzerine ihale edilen istekliye de zam yapmayı kabul ettiği takdirde geçici teminatını kati teminata çıkarması şartıyla iştirakçiler arasında bir oturuma mahsus olmak üzere bir karşılaştırma günü tayin ve tebliğ olunur.

Karşılaştırma günü, ihale hakkındaki Bölge Müdürlüğü kararının komisyona gelişinden sonraya rastlamak, zam tekliflerinin yapıldığı tarihten itibaren en geç 15 gün içerisinde olmak kaydıyla ve şartıyla mahallin özellik ve şartlarına göre Komisyon Başkanlığınca tespit olunur.

Karşılaştırma gününde açık artırma yapılır. En yüksek bedel teklif edene kesin olarak ihale olunur. Bundan sonra yapılacak zam teklifleri kabul olunmaz. Kesin ihale sonucu ilgili makamlara bildirilir.

Zam teklifleri sebebiyle karşılaştırmayı kabul edip kati teminat yatıranların kendilerine bildirilen tarihteki karşılaştırmaya katılmamaları veya katılıp da pey sürmemeleri halinde, ilgililere yeniden karşılaştırma günü verilmez ve mallar muhammen satış bedeli üzerinden yeniden açık artırmaya çıkarılır. Yapılan bu yeni satışta teşekkül eden fiyat ile ilk ihale bedeline en az % 10 zam yapıldığı zaman teşekkül eden fiyat arasında fark husule geldiği takdirde ihale bedeline önce % 10 zam yapan alıcı hakkında bu şartnamenin 9. maddesi hükümleri uygulanır.

Bölge Müdürlüğü ihaleyi ret etmiş ise, karşılaştırma yapılmaz, isteklilerin teminatları geri verilir ve ihale tekrarlanır. Teminat yatıranların bundan dolayı herhangi bir itiraza hakları yoktur.

Madde 9 – Bölge Müdürlüğünce onaylanan ihale kararları İşletmece, üzerine ihale yapılabilecek veya vekiline imzası alınmak suretiyle bildirilir veya iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine postalanır. Mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün kararın alıcıya tebliğ tarihi sayılır. Bu tarihten itibaren de 15 gün içerisinde alıcı, gerek satış işine ait geçici teminatı kati teminata iblağ ve gerekse üretim ve nakil işine ait kati teminatı İşletme veznesine yatırmaya ve bunu takip eden 10 gün içinde de sözleşme akdetmeye mecburdur. Aksi halde hiçbir mahkemeden hüküm ve karar alınmasına ve protesto çekilmesine gerek kalmaksızın teminatı irad kaydedilir. Alıcı bundan dolayı hiçbir surette hak talebinde bulunamaz.

Madde 10 - Sözleşme akdini müteakip alıcı, ihaleden aldığı ..... partiye ait satış tutarının % ..... si ile vergi, fon ve resimleri peşin bakiye % ..... si ile % ..... vade faizi karşılığında limit dahili süresiz banka teminat mektubunu veya istenildiğinde nakde çevrilebilen Devlet tahvilleri, hazine bonoları ve Devlet Bankalarına ait tahvilleri satış yapılarak işe başlanması hususunda idarenin yaptığı tebligatı takiben 15 gün içinde İşletme veznesine yatırmaya mecburdur.

Bu süre içinde ödemeye ait şartlar yerine getirilmemiş bulunursa alıcı talebinden dönmüş sayılacağından, satış bozularak hiçbir mahkemede hüküm ve karar alınmasına ve protesto çekilmesine gerek kalmaksızın satışla ilgili teminatı gelir kaydolunur. Bundan dolayı alıcı hiçbir surette hak talebinde bulunamaz.

Alıcı idareye dilekçe ile başvurarak kantarda tartılıp teslim aldığı malın bedelini peşin yatırmak istediği takdirde, daha üretime başlamadan yapılacak vadeli satıştan sarfi nazar edilecek, idarenin asli üretim işlerini aksatmamak kaydıyla sözleşmede İşletme Şefliğinin tayin ettiği haftanın muayyen günlerinde ve belirtilen diğer şartlara aynen uymak suretiyle alıcı veya vekilinden bedeli peşin tahsil edilerek bu parti miktarına mahsuben tartılan her ürün için satış yapılabilir.

C – İŞİN TESLİMİ

Üretim tekniğine göre üretilecek çam kök odunu, miktarına göre bir veya birkaç bölme bir parti kabul edilecek ve bölme bütünlüğü bozulmayacak şekilde satış partileri hazırlanacaktır. İhale kesinleştikten sonra ;

Madde 11 – İş sahibi 9. maddeye göre verilen süre içerisinde geçici teminatı kati teminata iblağ edecek ve ‘ Alivre vadeli açık artırma suretiyle yapılacak üretim ve satış işine ait taahhütname ‘ ile ilgili İşletme Şefliğinin bilhassa taşıma, teslimat, tartı ve satışın nerede ve nasıl yapılacağını, iş düzenini sağlamak için taraflarca alınması gerekli tedbirleri kapsayan sözleşme aktini imzalayacaktır.

Madde 12 – İş sahibi, 10. Maddede belirtildiği üzere idarenin yaptığı tebligatı müteakip 15 gün içinde vadeli olarak satış yaptırmışsa, satış yazısıyla, idareyi dilekçe ile müracaat ederek ürünü teslim aldıça peşin satış yapmak istediğini talep etmişse bu talebe göre satış yapılmasını belirten İşletme Müdürlüğünün yazısıyla, İşletme Şefliğine baş vurarak bu partiye ait üretim yapılacak bölmelerin teslimini isteyecektir.

Madde 13 – İş sahibine, ihaleden aldığı çırallı çam kök odunu üretecek bölme veya bölmeler İşletme şefi ve ilgili memurlarla gezip hali hazır durumu ve hudutları tespit edildikten ve sabit noktalara bölme numaraları yazıldıktan sonra teslim-tesellüm zaptı düzenlemek suretiyle teslim edilecektir.

Madde 14 – Çam kök odunu üretilecek sahalar gençleştirme alanlarıyla erozyona maruz sahalar dışında kalan erozyonu artırıcı dik, sarp, kayalık veya taşlı olmayan eski üretim sahalarıyla mevcut orman yolu güzergâhlarından seçilecektir.

Madde 15 – Üretim işi, hudutları gösterilmiş ve teslim-tesellüm zaptında belirtilmiş sahada yapılacak bunun dışında katiyen yapılmayacaktır. Aksine hareket edenler hakkında şartnamenin 55. Maddesi uygulanacaktır.

Madde 16 – Üretim alanının tesliminden sonra vukua gelecek zarar ve ziyandan iş sahipleri sorumlu olacaktır.

Madde 17 – Üretim işine, mahallin özellikleriyle mevsimlerde göz önüne alınarak ..... tarihinde başlanıp en geç ..... tarihinde bitirilecektir.

Madde 18 – Orman yangınlarına karşı hassasiyetin arttığı devrelerde çıralı çam kök odunu üretimi dolayısıyla endüstriyel odun üretim programının aksayacağını anlaşıldığı durumlarda idare işe geçici bir zaman için ara vermeye yetkilidir.

D-ÜRETİM İŞLERİ

Madde 19 – Çıralı çam kök odunu; toprak altındaki kökleriyle kesimin yapıldığı yere kadarki kısmın diri odunu çürümüş veya çürümeye başlamış, zamanla yeterince reçine depo etmiş, orman ürünü olduğundan üretimi esnasında kök saçakları ile gövdede bulunan toprak ve sıkışmış taşlar temizlenecektir. Üründeki kusurların sorumluluğu tamamen iş sahibine aittir. İdareye bu hususta mesuliyet yüklenemez.

Madde 20 – Çam kök odunu üretimi esnasında dikili ağaçlara ve genç fidanlara zarar verilmeyecektir.

Madde 21 – İş sahibi, görevlendireceği ormancı teknik elemanla üretim ve sürütme işinde çalıştıracağı işçileri üretime başlamadan önce bir liste halinde İşletme Şefliğine bildirmek zorundadır.

E- SÜRÜTME İŞLERİ

Madde 22 – Üretimi yapılan çıralı çam kök odunları görevli memurların göstereceği yollardan hayvan sırtında taşınarak, insan ve hayvan gücüyle veya makinayla sürütülerek ..... orman içi istif yerine getirilecektir. Sürgü yolu olmayan yerlerde yuvarlamak suretiyle sürütme kesinlikle yapılmayacaktır.

Madde 23 – İş sahipleri her ne suretle olursa olsun idareye haber vermeden sürgü yolu yapamayacakları gibi sürütme sırasında da gençliğe zarar vermeyeceklerdir.

Madde 24 – Üretilen çıralı çam kök odununun tamamını iş sahipleri, belirtilen orman içi yerine sürütme zorundadır. Sürütülen ürün veya artıklarıyla nakliyat yolunun trafiğe kapatılması yasaktır.

Madde 25 - Çıralı çam kök odunu üretimi ve sürütmesi belirtilen bölmeler , İşletme Şefi ve görevlilerle beraber gezilerek makta muayene raporu tanzim edilecektir.

F-TAŞIMA VE DEPOLAMA İŞLERİ

Madde 26 – Orman içi istif yerlerindeki motorlu araçlar yükleme işi, mıntıkanın özelliklerine ve iş durumuna göre İşletme Şefliğinin koyacağı tedbirler doğrultusunda yapılacaktır.

Madde 27 - Çıralı çam kök odunları, ster halinde düzgün istif etme imkânı olmadığından istif edilmek üzere satış depolarına taşınmayacaktır. Bu sebeple tartılarak ton hesabıyla ölçülüp ton ölçü birimi ile satışı yapılacaktır.

Madde 28 – Orman içi istif yerlerinde iş sahibine ait motorlu araçlara çıralı çam kök odunları memur nezaretinde yüklenip en yakın resmi teşekküle veya özel şahsa ait kantara kadar taşımak üzere her sefer için 2 nüsha sevk pusulası kesilecek, sevk pusulasını keserken bir köşesine araç üzerinde çam kök odunun kapladığı hacmin ayrıca eni, boyu, yüksekliği yazılacak, taşıma İşletme Şefliğinin belirttiği yollardan yapılacaktır.

Nakil vasıtasıyla kantara giren ürünler burada görevli memurun nezaretinde tartışı yapıldıktan sonra fire düşülmeden tartı kartındaki miktar sevk pusulasında işlenerek tartı kartı ve nakliyecinin elindeki sevk pusulaları ve ay sonlarında dip koçanındaki sevk pusulası arasında mutabakat sağlanacaktır.

Vadeli satışı yapılan partideki miktar doluncaya kadar çıralı çam kök odunu nakil aracıyla kantara girdikten sonra sevk pusulası ve tartı tutanağına istinaden her sefer için teslim- tesellüm tutanağı düzenlenip satış yazısı ve satış makbuzuna göre kesilen mevcut nakliye müstenit edilerek gideceği yere imrariye nakliye kesilecektir. Bu suretle nakil aracı üzerindeki ürün boşaltılmadan satış ve nakil işlemleri tamamlanmış olacaktır.

Kantar İşletme Müdürlüğü merkezinde satış istif yerinde veya şeflik merkezine yakın veya aynı istikamette ise ürün nakil vasıtasıyla kantara girdikten sonra bu merkezlerden birine giderek teslim-tesellüm ve nakil işlemleri buralarda yapılacaktır.

Sevk pusulasının bir nüshası ile tartı tutanağı ilgili işletme şefliğine gönderilerek o satış partisine ait bölmelerdeki üretim ve taşıma işleri bittiğinde sevk pusulası ve tartı kantarına istinaden üretim, sürütme ve taşıma istihkakları kesilerek istihkak tutarları iş sahibine ödenmek üzere emanete alınacaktır. Satış peşin yapılacaksa şefliğin belirlediği muayyen günlerde İşletme Şefi, mutemet ve iş sahibi veya vekili kantar yerine gelerek kantara giren her motorlu araç üzerindeki tüm ürün için tutar bedeli ihale birim fiyatı üzerinden iş sahibinden mutemet tarafından tahsil edilerek peşin satış yapılacak yine ürün araç üzerinde olduğu halde teslim-tesellüm yapıp gideceği yere taşınmak üzere nakliyesi kesilecektir.

Madde 29- Orman içi istif yerlerindeki çıralı çam kök odunları nakil vasıtalarına küçük parçalara bölünmeden olduğu gibi yüklenecektir.

Madde 30- Ürünün nakil aracına yükleme şeklinin trafik kaidelerine uygun olmamasından iş sahibi sorumludur.

Madde 31- İş sahipleri, nakliyatta çalıştırdığı motorlu araçların plaka numaraları ile şoförlerin isimlerini bir liste halinde idareye bildirmek zorundadır.

Madde 32- Çıralı çam kök odununun kantarda tartılarak alıcıya tesliminden sonra meydana gelecek her türlü zarar ve ziyanla kalite bozukluğu gibi iddialardan idare sorumlu tutulmayacaktır.

G-İŞ SAHİBİNİN HAKLARI

Madde 33 – Satış, ürünlerin üretimine başlanmadan yapıldığı için işin sonunda satışı yapanla teslim edilen miktar arasında fark meydana geleceğinden her satış partisine ait noksan teslimattan doğan fark tutarı makta muayenesi biter bitmez iş sahibine iade edilecek, % 20 ye kadar fazla teslimattan doğan fark tutarı ise aynı ihale bedeli üzerinden iş sahibinden tahsil edilecektir. Teminatlar hiçbir zaman mal bedeline mahsup edilmeyecektir.

Madde 34 - İş sahipleri, üretim, sürütme ve taşıma işlerinde kullanılacak alet ve edevatı kendileri temin edecekler. Lüzumu halinde gerekli alet ve edevat orman idaresince verilebilir.

Madde 35 -Hava muhalefeti sebebiyle işin süresi içinde bitirilememesi halinde idare tarafından ek süre tanınabilir.

Madde 36 - İdare, iş sahibini sürekli hastalanması, ölümü veya askere alınması halinde işi, iş sahibinin varisi veya vekiline devredebileceği gibi iş sahibinin işini tasfiye de edebilir.

Madde 37- İş sahibi, üretim ve sürütme işini bizzat kendisi yapmakla beraber temin ettiği işçilere de yaptırabilir. Nakliyat işinde ise başkalarının araçlarını kiralayarak çalıştırabilir.

Madde 38- Ürünün nakliyatında kullanılan sevk pusulalarına araçlar kirayla tutulmuş ise (.....adına şoför ismi, araçların plaka numarası) yazılarak kesilecek üretim, sürütme

taşımaya ait istihkaklar iş sahibi adına düzenlenecektir. İstihkak şirket adına (şirket ismi de zikredilmek suretiyle) ise bunları temsile yetkili kişiler adına kesilecektir.

H-İŞ SAHİBİNİN SORUMLULUKLARI

Madde 39- Orman idaresinden, çıralı çam kök odunu üretim, sürütme ve taşıma işini alan iş sahibi aldığı işin işverendir. Alıcı; bu alım satımdan doğan “5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”, “4857 sayılı İş Kanunu” ve “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun” getirdiği yükümlülükler ile her türlü iş kazası ve vergi mevzuatından yükümlüdür. Orman idaresi bu hususta sorumlu olmayacaktır. Bölge müdürlüğünün ihale onay yazısının işletme müdürlüğü kaydına girdiği tarihten itibaren 15 gün içinde, işletme müdürlüklerince satışın konusu, yeri ve mahiyeti hakkında Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) bildirimde bulunulacaktır.

Orman kalkındırma kooperatiflerine yapılan Alivrelili vadeli açık artırmalı satışlarda; kati teminatın ve satış bedelinin yatırılması esnasında kooperatifçe üretim işçiliğinin üyelerince yapılacağı yazılı olarak beyan edilmesi halinde sigorta mevzuatı yönünden sorumluluk kendilerine ait olmak üzere SGK’ ya bildirimde bulunulmayacaktır.

Madde 40- İş sahibi ormanda çalıştığı süre zarfında işçileri tarafından yapılan yolsuzluklardan sorumlu tutulacak, zarar ve ziyarı tazmin edecektir. Ayrıca 6831 sayılı Orman kanununun bu husustaki hükümleri tatbik olunacaktır.

Madde 41- İş sahipleri çalıştırdığı işçilerle gerek teslim aldıkları ormanda ve gerekse civar ormanlarda yangın çıkmaması için gerekli tedbirleri almaya ve yangın vukuunda Orman kanununun 69. Maddesinde yazılı köy ve kasabalar halkı gibi kendi alet ve malzemeleriyle derhal yangın mahalline giderek yangını söndürmekle yükümlüdürler. Bundan dolayı hiçbir tazminatta bulunamazlar.

Yangının söndürülmesine gitmeyenler veya gidip de çalışmayanlar hakkında Orman Kanununun 105. maddesi gereğince işlem yapılacaktır.

Madde 42- İş sahibi işe aldığı işçiye, işe girdiği tarihi, işçinin gündeliğini ve gündeliğinin ödendiği tarihi gösterir ve örneğine uygun bir karne vermeye mecburdur.

Gündeliklerin miktarı ve tasfiye tarihi değişmedikçe bu karne her iki tarafça geçerli sayılır. Değişiklik olursa iş sahibi, işçisine verdiği karneyi ona göre değiştirmek mecburiyetindedir. İşçi değişikliği kabul etmezse, iş sahibi işçinin o güne kadar olan hesabını derhal kesecektir. İşçi gündelikleri tamamen para olarak ödenecektir. Para yerine kısmen de olsa marka vermek usulü ve iş sahibinin tuttuğu bakkaliyelerde dahi marka veya herhangi bir şeyin para yerine kullanılması yasaktır.

Madde 43 - İşçilerden hakları iş sahibi tarafından tamamen veya kısmen verilmemiş olanlar bulunduğu takdirde, idare bu gibilerin ellerindeki karneye ve iş sahibinin işletmeye verdiği bordrolara göre tahakkuk edecek haklarını iş sahibine ödetmeye ve iş sahibi ödemezse, idare bu alacakları sahiplerine ödeyerek tutarını iş sahibinin istihkaklarından kesmeye yetkilidir.

Madde 44 - İş sahibinin götürücü taşeron olarak iş verdiği kimselerin gündelikle çalıştırdığı işçi veya nakil araçları da tamamen müteahhit işçisi veya aracı hükmünde olup, bunların istihkaklarının ödenmesinden doğrudan doğruya müteahhit (iş sahibi) sorumludur. İş sahibi bunların gündelik miktarı ile istihkakları hakkında aynen kendi işçisi gibi 43 ve 44 üncü maddede belirtildiği şekilde işlem yapmak zorundadır.

Madde 45 - İş sahibinin götürücü veya taşeron olarak iş verdiği kimselerin idareye karşı hiçbir sıfat ve yetkileri olmayıp bunlara yaptırılan iş ve işlemlerden tamamen iş sahibi sorumludur.

Madde 46 - İdare iş sahibinin tuttuğu götürücü veya taşeronlar vasıtasıyla yapılmasını sakıncalı gördüğü herhangi bir işin bizzat iş sahibi tarafından yapılmasını her zaman isteyebilir. İş sahibi müstahdem ve işçileri arasında hilesi, itaatsizliği veya her ne surette

olursa olsun iş başında bulunmasına engel halleri görülenleri idarece yapılan tebligat üzerine derhal ve itiraz edilemeden iş başından uzaklaştırmakla yükümlüdür.

Madde 47 - İş sahibi bütün masraflar kendisine ait olmak üzere hizmetinde çalıştırdığı memur, müstahdem ve işçilerin topluca yaşadıkları yerler itibariyle gerekli olan her türlü sağlık tedbirlerin almaya ve hastalıklardan korunmaları için hastalık veya kaza halinde yapılacak tedavilerle mahalli şartlara göre sıhhi bir surette yemeleri, içmeleri, yatıp kalkmaları, yıkanmaları hakkında işletme müdürlüğü tarafından kendisine verilecek emir ve talimatlara uymaya mecburdur.

Madde 48 - İş sahibi işçilerin ve bunların reşit olmayan çocuklarının ormanda yapacakları usulsüzlüklerden zarar ve ziyandan da bilfiil sorumludur.

Madde 49 - İş sahiplerine verilen kesim, sökümlü alet ve edevatı iş sonunda aynen ve noksansız olarak iade edilecektir. Noksan teslim edilen, kırılan ve kaybolan malzemenin bedelini iş sahibi ödemek zorundadır. Ödemediği takdirde idare istihkakından kesmeye yetkilidir.

Madde 50 - İş sahibi işi idarenin izni muvafakati olmadan bir başkasına devredemez.

Madde 51 - İş sahaları ilgili işletme şefi tarafından sık sık kontrol edilecek ve şartname hükümlerine aykırı eyleme rastlandığı takdirde durum işletmeye bildirilecek ve hiçbir mahkemeden hüküm almaya ve protesto çekmeye lüzum kalmaksızın tespit edilecek idare zararı iş sahibinin emanetteki istihkaklarından yetmez ise kalanı üretim ve taşımayla ilgili teminatından kesilecek ve kendisine de ayrıca yazılı ikazda bulunacaktır. İkaza rağmen aynı usulsüzlüklerin devamı halinde iş tümüyle fesih edilecek, ancak satışla ilgili teminatı kendisine iade edilecektir.

Madde 52 - 15 inci madde de belirtilen zamanda üretime başlamayan başlayıp ta yarıda bırakıp ayrılanların ayrıldığı tarihe kadar ürettikleri çıralı çam kök odunlarını almak istemedikleri takdirde satışla ilgili teminatları hiçbir mahkemeden hüküm ve karar almaya, protesto çekilmesine lüzum kalmaksızın irat kaydedilecektir. İş sahibinin almadığı ürünler satış istif yerine nakledilerek idarece satışa çıkarılacak, bu satışta devlet aleyhine bir fiyat farkı meydana geldiği takdirde bu farkı kapatmaya o partiye ait satışla ilgili teminat yetmemesi halinde kalanı ayrıca emanetteki istihkakından kesilecektir.

Madde 53 - Satış partisine ait bölmelerde üretim ve sürütme faaliyetleri bittiğinde yapılan iş yeri muayenesi neticesinde tespit edilen her türlü usulsüzlükten iş sahibi sorumludur. Bu takdirde iş sahibi hakkında kanuni tahkikat yapılmakla beraber üretim ve taşıma ile ilgili teminatı irat kaydedilecek. Ayrıca emanetteki istihkakları mahkeme sonuna kadar bekletilecektir.

Madde 54 - İş yerini muayenesi sonunda üretimi yapılmayan kök bulunması, üretimin düzensizliği gibi nedenlerle idare zararının tespiti halinde teminatları irad kaydolunur.

Madde 55 - Sevk pusulasız veya nakliyesiz ürün nakledilmesinden veya tartı kantarına girmeden sadece sevk pusulasıyla veya sevk pusulasız iş sahibinin tesisine götürülmesinden iş sahibi sorumludur. Bu fiillerin tespiti halinde iş sahibi hakkında 6831 sayılı Orman Kanununun ilgili hükümlerine göre kanuni tahkikat yapılmakla beraber üretim ve taşıma ile satışla ilgili teminatları irad kaydedileceği gibi emanetteki istihkakına da mahkeme sonuna kadar el konulacaktır.

İ-DİĞER HÜKÜMLER

Madde 56 - Satışla ilgili her türlü vergi ve resim iş sahibine aittir.

Madde 57 - İş sahibinin kanuni ikametgâhına yapılan her türlü tebligat şahsına yapılmış addolunur.

Madde 58 - Bu şartnameden doğan her türlü hukuki ihtilaflar için.....yer mahkemesi yetkilidir.

K-ÖZEL ŞARTLAR

Madde 59 -

İhale bedeliyle yukarıda yazılı 60 madde halinde hazırlanan bu “ Alivre Vadeli açık artırma suretiyle yapılacak çırallı çam kök odunu üretim satış şartnamesi ” esaslarına göre üretim, sürütme ve taşıma işleriyle ürettiğim çırallı çam kök odunlarını satın almayı aynen kabul ve taahhüt ederim.

ALICI

Adı soyadı imza Adres:

ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ

Müdür Sayman İşletme Şefi

(EK-9)

**YILLIK ÜRETİM PROGRAMI HARİCİNDEKİ HER NEVİ
ODUN DIŞI ÜRÜN VE ARTIKLARI TOPLAMA İZİNİNE AİT
ŞARTNAME VE SÖZLEŞME**

1- 6831 Sayılı. Kanunun 2896 Sayılı Kanunla değişik 37 nci maddesine göre yıllık üretim programına alınmış orman ürünlerinin dışındaki ..... Odun dışı Orman Ürünü / Artıkları öncelik sırasına göre 40 ncı maddede belirtilen Orman Köylerini Kalkındırma Kooperatiflerine veya işyerindeki veya civarındaki köylülere tarife bedelini ödemeleri şartıyla izin verilebilmesi için ilgili plan veya envanter verilerine dayanılarak hangi sahalarda ne kadar ..... Odun dışı Ürün / Artık toplanacağı İşletme Şefliğince kooperatiflere tebligatla, köylülere ise tebliğen duyurulacaktır.

2- İlgili kooperatif, köylüler veya kişiler, İşletme Şefi ve ilgili memurlarla beraber saha gezilip, hali hazır durumu ve hudutları tespit edildikten sonra işyeri tesellüm tutanağı tanzimini müteakip işyeri teslim edilecektir.

3- İş alan kooperatif ise bu işte çalışacak işçilerin isimlerini bir liste halinde İşletme Şefliğine vermelerini müteakip kooperatifi temsile yetkili kişilerce, toplama işini köylüler yapacaksa ilgili köy muhtarları sahada çalışacak kişilerin isimlerini bir liste halinde İşletme Şefliğine bildirmesini takiben listede adı yazılı köylülerce;

İşyeri tesellüm tutanakları ile bu şartname hükümleri okunup imzalandıktan sonra 8 nci maddede belirtilen tarihte işe başlamalarına izin verilecektir.

4- Sahanın tesliminden sonra vukua gelecek usulsüzlüklerden, işin sahibi kooperatif veya istekli ise resen, köylüler ise müştereken sorumlu olacaklardır.

5- Orman idaresinden izin alan iş sahipleri aldıkları işin işverenidir. Alıcı; bu alım satımdan doğan “5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”, “4857 sayılı İş Kanunu” ve “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun” getirdiği yükümlülükler ile her türlü iş kazası ve vergi mevzuatından yükümlüdür. Orman idaresi bu hususta sorumlu olmayacaktır.

6- İdare işin tamamını veya bir kısmını iş sahiplerine verip vermemekte serbesttir. İş sahibi bu hususta hiç bir itirazda bulunamaz.

7- Şartnameye konu olan ürün / artık miktarı çalışan işçi sayısına bölünerek her şahıs ortalama kişi başına düşen azami ..... Kg kadar ürün toplayacaktır.

8- ..... odun dışı ürün / artıkları toplama ve bölmeden çıkarma işine .... / .... / ..... tarihinde başlanacak ve .... / .... / ..... tarihinde son verilecektir. Bu müddet sonunda izinler iptal edilmiş olacaktır.

9- Orman içinde ateş yakmak, sönmemiş sigara ve kibrit çakmak yasaktır. İzin sahipleri ormanda yangın çıkmaması için gerekli tedbirleri almaya ve gerek çalışılan ormanda ve gerekse civarında yangın çıktığı taktirde işlerini bırakıp yangını söndürmekle mükelleflerdir.

10- Cins ve nevisi ile özelliklerine göre odun dışı ürün / artıkları dal, yaprak ve yabancı maddelerden temizlendikten sonra yaş olarak Orman İdaresinin belirleyeceği istif

yerlerine taşınacak, burada görevli memurlar tarafından her izin sahibinin ürünleri ayrı ayrı tartılarak, bir tutanakla tevsik edilecektir. Tanzim edilen tartı zaptının bir nüshası ilgili İşletme Şefliğine gönderilecektir.

11- İzin sahipleri tartı zaptının Bölgeye gelmesini müteakip tartı miktarı üzerinden tahakkuk edecek tarife bedeli tutarını Bölge mutemedine ödeyeceklerdir. Tarife Bedelleri izin sahiplerinin kendi aralarında seçecekleri bir vekil tarafından da topluca yatırılabilir.

12- Tarife Bedeli tutarı yatırıldıktan sonra her izin sahibi için ayrı ayrı olmak üzere nakliye tezkeresi verilebileceği gibi talep halinde kendi aralarında seçecekleri bir vekil adına tarife bedeli yatırılan ürünlerin tamamı için bir nakliye tezkeresi kesilebilecektir.

13- İzin sahipleri toplama ve bölmeden çıkarma işiyle ilgili İşletme Şefi veya görevli memurların verecekleri direktiflere uymaya mecburdurlar.

14- İdarenin ikazlarına rağmen şartname hükümlerine riayet etmeyenler ve tekniğine uygun ..... odun dışı ürün / artıkları toplama ve bölmeden çıkarma işini yapmamakta ısrar edenler ile ormanda usulsüz iş yapanların izinleri iptal olunur.

15- Şartname harici teklifler kabul olunmaz.

16- ..... Biyolojik, fiziksel, kimyasal özellikleri ve teknolojik vasıflarına göre aşağıdaki toplama teknikleri uygulanacaktır.

a-

b-

c-

Yukarıda ..... madde halinde sıralanan şartlara aynen uyulmak kaydıyla isimleri yazılı ....., ... müddetle ..... toplanmasına izin verilmiştir. .... / .... / .....

İşletme Şefi

İşletme Müdürü

Ürün toplayacak özel Baba Adı
ve tüzel kişilerin
Adı ve Soyadı _____

Doğum yeri ve
tarihi _____

İşi ve İş
Adresi _____

İmzası _____

**ALİVRE VADELİ AÇIK ARTIRMA SURETİYLE YAPILACAK YILLIK ÜRETİM
PROGRAMI HARİCİNDEKİ ODUN DIŞI ÜRÜN VE ARTIKLARIN
TOPLANMASINA-SATIŞINA AİT ŞARTNAME**

A) İHALEYE GİRİŞ ŞARTLARI

1-..... Devlet Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı ..... İşletme Şefliği ..... serisi ..... bölmelerinden toplama ve ..... istif yerine nakledilecek ..... parti numaralı ..... Kg ..... Odun dışı Orman ürününün / artıkların toplama işinin beher Kg ..... TL dan taşıma ve depolama işinin beher Kg .....TL den alıcıya pazarlıkla yaptırılmak kaydıyla beher Kg .....TL muhammen bedel üzerinden vadeli alivre açık artırmalı satışa çıkarılmıştır.

2- Açık artırma ..... tarihine rastlayan ..... günü ..... saatte ..... binasında toplanacak komisyon önünde yapılacaktır.

3- Artırmaya girebilmek için iştirakçilerde şu şartlar aranır.

a) Kanuni ikametgahı olması,

b) İstekli şirket olduğu takdirde;

b-1) İdare merkezinin bulunduğu yer mahkemesinden veya ticaret odası, Sanayi odası veya Ticaret ve Sanayi odasından şirketin sicili ile kayıtlı ve halen faaliyette bulunduğu dair belgeyi göstermesi,

b-2) İhaleye ihracatçılarda girebilir. Bu takdirde ihracatçı birliklerden aldığı İhracat belgesini ibraz etmeleri,

b-3) Şirketin sirkülerini veya şirket adına teklifte bulunabilecek kimselerin, bu şirketin vekili olduğunu belirtir noterlikten tasdikli vekaletname göstermesi,

c-İştirakçilerin artırma saatinden evvel şartnameyi okuyup tamamen kabul ettiklerine dair şartname altını imza etmiş ve 4. maddedeki geçici teminatı İşletme veznesine yatırmış olmaları.

d-Yabancı uyrukluların 10 seneden beri Türkiye'de oturduklarını veya kaldıklarını ve Ticaret siciline kayıtlı bulduklarını ispat etmeleri.

e- Yabancı Şirketlerin de (b) ve (d) maddelerinde yazılı şartlara haiz olmaları (Türkiye'de şubesi olmayan şirketin belgesi T.C. Konsolosluklarınca tasdik edilmiş olacaktır).

4- Gerek satış gerekse toplama ve taşıma işine ait geçici teminat Devlet Orman İşletmesi Döner Sermaye Yönetmeliğinin 36. maddesine göre hesap edilmiş olup üretim ve taşıma işine ait geçici teminat ..... TL'si satışla ilgili geçici teminat ise ..... TL'sidir.

5- Geçici teminat olarak ipotekten gayrı, Devletçe kabul edilmiş olan kıymetler kabul olunur.

6- İştirakçilerin geçici teminatı yatırmış olmaları muhammen satış bedelini ve şartname hükümlerini kabul etmiş olmaları demektir.

Teminat yatırıldıktan sonra artırmaya iştirak mecburidir. Aksi takdirde teminat irad kaydedilir. Yalnız sürülen pey yüksekliği dolasıyla artırmadan çekilenlerin teminatı geri verilir.

7- Artırma sonunda en yüksek pey süren iştirakçi üzerine geçici ihale yapılır. İhale tasdik edilmediği takdirde geçici ihale hükümsüz addolunarak teminat geri verilir. İştirakçi bundan dolayı hiç bir talepte bulunamaz.

8- İhalenin onaylama emrinin işletme veya komisyon Başkanına gelişine kadar ihale bedeline en az % 10 nispetinde zam teklifleri, geçici ihale bedeline ait kati teminat yatırılması şartıyla kabul edilir.

Zam tekliflerinin ihaleyi yapan Komisyon Başkanlığına yapılması lazımdır. Bu takdirde geçici olarak üzerine ihale edilen alıcıda zam yapmayı kabul ettiği takdirde geçici teminatını kati teminata çıkarması şartıyla, iştirakçiler arasında bir oturuma mahsus olmak üzere bir karşılaştırma günü tayin ve tebliğ olunur.

Karşılaştırma günü; ihale hakkındaki Bölge Müdürlüğü kararının Komisyona gelişinden sonraya rastlamak, zam teklifinin yapıldığı tarihten itibaren en geç 15 gün içinde olmak kaydıyla ve şartıyla mahallin özellik ve şartlarına göre Komisyon Başkanlığınca tesbit olunur.

Karşılaştırma gününde açık artırma yapılır. En yüksek bedel teklif edene kesin olarak ihale edilir. Bundan sonra yapılacak zam teklifleri kabul olunmaz. Kesin ihale sonucu ilgili makamlara bildirilir.

Bölge Müdürlüğü ihaleyi reddetmiş ise, karşılaştırma yapılmaz. İsteklilerin teminatları geri verilir ve ihale tekrarlanır.

9- İhale kesinleştikten sonra alıcının şahsına veya kanuni ikametgahına yapılan tebligatı müteakip 15 gün zarfında gerek satış işine ait geçici teminatı kati teminata iblağ ve gerekse üretim ve nakil işine ait kati teminatı işletme veznesine yatırmaya mecburdur. Aksi halde hiç bir mahkemeden hüküm ve karar almağa ve protesto çekilmesine lüzum kalmaksızın teminatları irad kaydedilir.

10- İş sahibi ..... partiye ait satış tutarının % .... si ile vergi ve resimleri ve % ..... aylık faizi peşin bakiye ise ..... ay vadeli devletçe kabul olunmuş bir bankadan alınmış formüle uygun bir şekilde düzenlenmiş süresiz limit dahili banka mektubu veya her zaman paraya çevrilir devlet iç borçlanma tahvilini, satış yapılarak işe başlanması hususunda idarenin yaptığı tebligatı takiben 15 gün içinde işletme veznesine yatırmaya mecburdur.

Bu süre içinde ödemeye ait şartlar yerine getirilmemiş bulunursa alıcı talebinden dönmüş sayılacağından satış bozularak hiç bir mahkemeden hüküm ve karar alınmasına ve protesto çekilmesine gerek kalmaksızın satışla ilgili teminatı gelir kaydolunur. Bundan dolayı alıcı hiç bir surette hak talebinde bulunamaz.

İş sahibi idareye dilekçe ile başvurarak kantarda tartılıp teslim aldığı malın bedelini peşin yatırmak istediği takdirde daha üretime başlamadan yapılacak satıştan sarfınazar edilerek idarenin asli üretimini aksatmamak kaydıyla sözleşmede İşletme Şefliğinin tayin ettiği haftanın muayyen günlerinde ve belirtilen diğer şartlara aynen uymak suretiyle iş sahibi veya vekilinden bedeli peşin tahsil edilerek bu parti miktarına mahsuben tartılan her mal için satış yapılabilir.

B-İŞİN TESLİMİ

Toplanacak ..... Odun dışı ürün / Artık miktarına göre bir veya bir kaç bölme bir parti kabul edilecek ve bölme bütünlükleri bozulmayacak şekilde satış partileri hazırlanacaktır. İhale kesinleştikten sonra;

11- İş sahibi 10. maddede belirtildiği üzere İdarenin yaptığı tebligata müteakip 15 gün içinde vadeli olarak satış yaptırmışsa satış yazısına, idareye dilekçe ile müracaat ederek malı teslim aldıkça peşin satış yapmak istediğini talep etmişse bu talebe dayanılarak satış yapılmasını talimatlayan İşletme Müdürlüğünün yazısına istinaden Bölge Şefliğine resmen başvurarak bu partiye ait ..... toplanacak bölmelerin teslimini isteyecektir.

12- İhale konusu ..... toplanacak bölmeler İşletme Şefi ve ilgili memurlarla beraber gezilip hali hazır durumun ve hudutları tespit edildikten ve sabit noktalara bölme numaraları yazıldıktan sonra makta teslim tesellüm tutanağının tanzim ve imzalanmasına müteakip iş sahibine teslim edilecektir.

13- Toplama işi hudutları gösterilmiş ve teslim tesellüm zaptında belirtilmiş bölmelerde yapılacak, bu sahaların dışında katiyen yapılmayacaktır. Aksine hareket edenler hakkında şartnamenin 36. maddesi uygulanacaktır.

14- ..... Toplanacak bölmelerin tesliminden sonra vukua gelecek zarar ve ziyandan iş sahipleri sorumlu olacaktır.

15- Toplama işine mahallin özellikleri ile mevsimlerde göz önüne alınarak ..... tarihinde başlanıp en geç ..... tarihinde bitirilecektir.

16- Orman yangınlarına karşı hassasiyetin arttığı devrelerde, ... toplanması ve orman dışına çıkarılması, dolayısıyla endüstriyel odun üretim programının aksayacağına anlaşıldığı durumlarda idare işe geçici bir zaman için ara vermeye yetkilidir.

C-TOPLAMA TEKNİĞİ

17-..... Biyolojik, fiziksel, kimyasal özellikleri ile teknolojik vasıflarına göre;
a.
b.
c.
d.

D-ORMAN DIŞINA ÇIKARMA İŞLERİ

18- Toplanan ..... motorlu araçlara yükleme işi mıntıkanın özelliklerine ve durumuna göre İşletme Şefliğinin koyacağı tedbirler doğrultusunda yapılacaktır.

19- Bu .....'nın ster halinde istif etme imkanı olmadığından istif edilmek üzere satış istif yerlerine taşınmayacaktır. Bu yüzden kantarda tartılarak Kg ölçü birimiyle ölçülüp işlem yapılacaktır.

20- İş sahibine ait motorlu araçlara memur nezaretinde yüklenip en yakın resmi teşekküle veya özel şahsa ait kantara kadar taşımak üzere her sefer için 3 nüsha sevk pusulası kesilecek, sevk pusulasını keserken bir köşesine araç üzerinde .....'nin kapladığı hacmin ayrıca eni, boyu ve yüksekliği yazılacak, taşıma İşletme Şefliğinin belirttiği yollardan yapılacaktır.

21- Nakil vasıtasıyla kantara giren ..... burada görevli memurun nezaretinde tartım yapıldıktan sonra fire düşülmeden tartı kartındaki miktar nakliyesinin ekindeki 2 adet sevk pusulasına işlenerek bir nüshası nakliyecide, diğeri de görevli memurda kalacak ve ay sonlarında dip koçanındaki sevk pusulasıda düzeltilerek bu suretle tartı kartı ile sevk pusulaları arasında mutabakat sağlanmış olacaktır.

22- Vadeli satışı yapılan parti miktarı doluncaya kadar ..... nakil aracıyla kantara girdikten sonra sevk pusulası ve tartı tutanağına istinaden her sefer için teslim tesellüm tutanağı düzenlenip satış yazısı ve satış makbuzuna göre kesilen mevcut nakliye müstenit edilerek gideceği yere imrariye nakliyesi kesilecektir. Bu suretle nakil aracı üzerindeki yük boşaltılmadan satış ve nakil işlemleri tamamlanmış olacaktır.

Kantar, İşletme Müdürlüğü merkezinde satış istif yerinde veya İşletme Şefliği merkezine yakın veya aynı istikamette ise ..... nakil vasıtasıyla kantara girdikten sonra bu merkezlerden birisine gidecek, teslim tesellüm ve nakil işlemleri buralarda yapılacaktır.

Sevk pusulasının bir nüshası ile tartı tutanağı ilgili İşletme Şefliğine gönderilecek bu satış partisine ait bölmelerdeki toplama ve taşıma işleri bittiğinde sevk pusulası ve tartı kartına istinaden üretim ve taşıma istihkakları kesilerek istihkak tutarları iş sahibine ödenmek üzere emanete alınacaktır.

23- Satış peşin yapılacaksa İşletme Şefliğinin belirlediği günlerde İşletme Şefi, mutemet ve iş sahibi veya vekili kantar yerine gelecek, kantara giren her motorlu araç üzerindeki, ... nin bu partideki miktar doluncaya kadar ihale bedeli üzerinden tutarı iş sahibi veya vekilinden tahsil edilerek peşin satış yapılacak yine araç üzerindeyken teslim

tesellümü yapıp satış makbuzu ve teslim tesellüm tutanağına istinaden gideceği yere taşınmak üzere nakliyesi kesilecektir.

24- Ancak görevli memurlarca gerek taşınırken ve gerekse kantara girerken yükün kontrolü sırasında eni, boyu ve yüksekliği sevk pusulasındaki boyutlara uymadığı veya tartıdan sonra bir şüpheye düşüldüğü takdirde nakil aracı derhal boşaltılarak gerekli kontrol yapılacaktır. İş sahibi veya iş sahibi adına nakliyecilik yapan nakliyeciyi itirazda bulunamaz. Kontrolde sonraki yükleme masrafları iş sahibine aittir. İş sahibi bu yüzden hiç bir farkla bedel talebinde bulunamaz.

25- Toplanan ..... nakil ve taşıma yükleme şeklinin trafik kaidelerine uygun olmamasından iş sahibi sorumludur.

26- İş sahibi nakliyatta çalıştırdığı motorlu araçların plaka numaraları ile şoförlerinin isimlerini bir liste halinde İdareye bildirmek zorundadır.

27- ..... Kantarda tartılarak alıcıya tesliminden sonra meydana gelecek her türlü zarar ve ziyandan, kalite bozukluğundan iş sahibi sorumludur.

E-İŞ SAHİBİNİN HAKLARI

28- Yapılan toplama ve taşıma işine ait 22. maddeye göre emanete alınan istihkak tutarları makta muayene raporlarına istinaden iş sahibine ödenecek, işin şartnameye uygun yapıldığı satış ve teslimat yönüyle de bir ilişkisi kalmadığına dair bölge şefliğinin yazısına dayanılarak ve sigortadan alınacak ilişik kesme yazısının getirilmesinden sonra İşletme Müdürlüğünce toplama ve taşıma ile satışa ait kesilen teminatları iade edilecektir.

29- Vadeli satış ..... toplanmasına başlanmadan yapıldığı için satışı yapılanla teslim edilen miktar arasında fark meydana geleceğinden her satış partisine ait noksan teslimattan doğan fark tutarı 38. maddede belirtilen ilişkisi kalmadığına dair yazı işletmeye gelir gelmez iş sahibine iade edilecek % 20 ye kadar fazla teslimattan doğan fark tutarı ise aynı ihale bedeli üzerinden iş sahibinden tahsil edilecektir. Teminatlar hiç bir zaman mal bedeline mahsup edilmeyecektir.

30- İş sahipleri toplama ve taşıma işi için lüzumlu alet ve edevatı kendileri temin edecekler. İcabı halinde idarece imkânlar ölçüsünde lüzumlu alet ve edevat verilebilir.

31- Hava muhalefeti ve tabi afetler sebebiyle işin süresi içinde bitirilmemesi halinde idare tarafından ek süre tanınabilir.

32- İdare, iş sahibinin sürekli hastalanması, ölümü veya askere alınması halinde işi, iş sahibinin varisi veya vekiline devredebileceği gibi işi tasfiye de edebilir.

33- İş sahibi toplama ve taşıma işini bizzat kendisi yapmakla beraber temin ettiği işçilere de yaptırabilir. Nakliyat için başkalarının vasıtalarını kiralayarak çalıştırabilir. Bu takdirde taşımada kullanılan sevk pusulalarına araçlar kirayla tutulmuş ise (iş sahibi ..... adına şoför ismi vasitanın plaka numarası) yazılarak kesilecek toplama ve taşımaya ait istihkaklar iş sahibi adına kesilecektir. İş yapan şirket, kooperatif gibi tüzel kişiliğe haiz müesseseler ise istihkak bu müesseseler adına kesilecek ve istihkak tutarları bunlara temsile yetkili kişilere ödenecektir.

E- İŞ SAHİBİNİN SORUMLULUKLARI

34- Orman idaresinden ..... toplama işini alan iş sahibi, aldığı işin iş verenidir.

35- Alıcı; bu alım satımdan doğan “5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”, “4857 sayılı İş Kanunu” ve “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun” getirdiği yükümlülükler ile her türlü iş kazası ve vergi mevzuatından yükümlüdür. Orman idaresi bu hususta sorumlu olmayacaktır. Bölge müdürlüğünün ihale onay yazısının işletme müdürlüğü kaydına girdiği tarihten itibaren 15 gün içinde, işletme müdürlüklerince satışın konusu, yeri ve mahiyeti hakkında Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) bildirimde bulunulacaktır.

Orman kalkındırma kooperatiflerine yapılan Alivrelili vadeli açık artırmalı satışlarda; kati teminatın ve satış bedelinin yatırılması esnasında kooperatifçe üretim işçiliğinin üyelerince yapılacağı yazılı olarak beyan edilmesi halinde sigorta mevzuatı yönünden sorumluluk kendilerine ait olmak üzere SGK' ya bildirimde bulunulmayacaktır.

36- İş sahibi ormanda çalıştığı süre zarfında işçileri tarafından yapılan yolsuzluklardan sorumlu tutulacak, zarar ve ziyarı tazmin edecektir. Ayrıca Orman Kanununun bu husustaki hükümleri tatbik olunacaktır.

37- İş sahibi sözleşme süresi zarfında bu ormanda çıkacak orman yangınlarını kendisi bütün işçileri ile söndürmekle mükellef olduğu gibi bundan dolayı hiç bir tazminat talebinde bulunamaz.

38- İş sahibi işe aldığı işçiye işe girdiği tarihi, işçinin gündeliğini ve gündeliğinin ödendiği tarihi gösterir ve örneğine uygun bir karne vermeye mecburdur.

Gündeliklerinin miktarı ve tasfiye tarihi değişmedikçe bu karne her iki tarafça geçerli sayılır. Değişiklik olursa iş sahibi, işçilere verdiği karneyi ona göre değiştirmek mecburiyetindedir. İşçi değişikliği kabul etmezse, iş sahibi işçinin o güne kadar olan hesabını derhal kesecektir. İşçi gündelikleri tamamen para ile ödenecektir.

Para yerine kısmen de olsa marka vermek usulü ve iş sahibinin bakkaliyelerinde paradan başka herhangi bir şeyin para yerine kullanılması kesinlikle yasaktır.

39- İşçilerden, hakları iş sahibi tarafından tamamen veya kısmen verilmemiş olanlar bulunduğu takdirde; bu gibilerin ellerindeki karneye ve iş sahibinin işletmeye verdiği bordrolara göre tahakkuk edecek haklarını iş sahibine ödemeye ve iş sahibi ödemezse, İşletme Müdürlüğü bu alacakları sahiplerine ödeyerek tutarını iş sahibinin istihkaklarından kesmeye yetkilidir.

40- İş sahibinin götürücü, taşeron olarak iş verdiği kimselerin gündelikle çalıştırdığı işçi veya nakil araçları da tamamen müteahhit işçisi veya aracı hükmünde olup, bunların istihkaklarının ödenmesinden doğrudan doğruya müteahhit (İş sahibi) sorumludur.

İş sahibi bunların gündelik miktarı ile istihkakları hakkında aynen kendi işçisi gibi ve yukarıda belirtildiği şekilde işlem yapmak zorundadır.

41- Götürücü ve taşeronların idareye karşı hiç bir sıfat ve yetkileri olmayıp bunlara yaptırılan işlerden özellikle ve tamamen iş sahibi sorumludur.

42- İdare götürücü ve taşeronlar vasıtasıyla yapılmasını sakıncalı gördüğü herhangi bir işin bizzat iş sahibi tarafından yapılmasını her zaman isteyebilir. İş sahibi müstahdem ve işçileri arasında hilesi, itaatsizliği veya her ne suretle olursa olsun iş başında bulunmasında engel halleri görülenleri İşletme Şefi tarafından yapılacak tebliği üzerine derhal ve itiraz edilmeden iş başından uzaklaştırmakla yükümlüdür.

43- İş sahibi bütün masrafları kendine ait olmak üzere hizmetinde çalıştırdığı memur, müstahdem ve işçilerin topluca yaşadıkları yerler itibariyle gerekli olan her türlü sağlık tedbirlerini almaya ve hastalıklardan korunmaları için, hastalık veya kaza halinde yapılacak tedavilerle mahalli şartlara göre sıhhi bir surette yemeleri, içmeleri, yatıp kalkmaları, yıkanmaları hakkında İşletme Müdürlüğü tarafından kendisine verilecek emir ve talimatlara uymaya mecburdur.

44- İş sahibi, işçilerin ve bunların reşit olmayan çocuklarının ormanda yapacakları usulsüzlükten, zarar ve ziyandan bilfiil sorumludur.

45- İş sahiplerine teslim edilen alet ve edevat iş sonunda aynen ve noksansız olarak idareye iade edilecektir. Noksan iade edilen kırılan ve kaybolan malzemenin bedelini iş sahibi ödemek zorundadır. Ödemediği takdirde idare istihkakından kesmeye yetkilidir.

46- İş sahaları İşletme Şefi tarafından sık sık kontrol edilecek, şartname hükümlerine aykırı fiile rastlandığı takdirde durum İşletmeye bildirilecek ve hiç bir mahkemeden hüküm karar almaya ve protesto çekilmesine lüzum kalmaksızın tespit edilecek idare zararı, iş

sahibinin istihkaklarından, yetmez ise kalanı toplama ve tanımayla ilgili teminatından kesilecek ve kendisine ayrıca yazılı ikazda bulunulacaktır.

47- 15. Maddede belirtilen zamanda toplamaya başlamayan, başlayıp ta yarıda bırakıp ayrılanların, ayrıldığı tarihe kadar topladıkları ..... almak istemedikleri takdirde satışla ilgili teminatları hiç, bir mahkemeden hüküm ve karar almaya, protesto çekilmesine lüzum kalmaksızın irad kaydedilecektir. İş sahibinin almadığı ..... satış istif yerine nakledilerek idarece satışa çıkarılacak, bu satışta Devlet aleyhine fiyat farkı meydana geldiği takdirde bu farkı kapatmaya partinin satışla ilgili teminatı yetmemesi halinde kalan istihkakından kesilecektir.

48- Bu partiyle ilgili bölmelerde toplama ve taşıma faaliyetleri bittiğinde yapılan iş yeri muayenesi neticesinde tespit edilen her türlü, usulsüzlükten iş sahibi sorumludur. Bu takdirde iş sahibi hakkında kanuni takibat yapılmakla beraber toplama ve taşımayla ilgili teminatı irad kaydedilecek ayrıca emanetteki istihkakları mahkeme sonuna kadar bekletilecektir.

49- Sevk pusulasız veya nakliyesiz yapılan nakliyattan ve sevk pusulası dahi olsa kantarda tartılıp nakliyesi kesilmeden iş sahibinin tesisine ..... taşınmasından iş sahibi sorumludur. Bu fiillerin tespiti halinde iş sahibi hakkında kanuni takibat yapılmakla beraber toplama ve taşıma ile satışa ait teminatları irad kaydedileceği gibi emanetteki istihkakımda mahkeme sonuna kadar el konulacaktır.

50- İş sahibi iş idarenin izni ve muvaffaktı olmadan bir başkasına devredemez.

G-DİĞER HÜKÜMLER

51- Satışla ilgili her türlü vergi ve resim iş sahibine aittir.

52- İş sahibinin kanuni ikametgâhına yapılan her türlü tebligat şahsına yapılmış olur.

53- Bu şartnameden doğan her türlü hukuki ihtilaflar için ..... yer mahkemesi yetkilidir.

H-ÖZEL ŞARTLAR

54- İş sahibi, mıntıkanın özelliğinin icabı olarak uygulamadan doğan aşağıdaki gösterilen şartlara uymak zorundadır.

- a.
- b.
- c.

Yukarda yazılı 54 madde halinde hazırlanan "Alivre vadeli açık artırma suretiyle yapılacak yıllık üretim programı haricindeki odun dışı ürün ve artıkların toplanmasına ve satışına ait şartname" esaslarına göre toplama ve orman dışına çıkarma işlerini yapacağımı ve topladığımı ..... parti numaralı ..... ihale bedeliyle satın alacağımı aynen kabul ve taahhüt ederim.

İŞİ YÜKLENEEN İŞ SAHİBİNİN

.../.../.....

Adı Soyadı :

İMZA
Kaşe veya Mühür

İş Adresi :

MENŞEİ SAĞLIK BELGESİ
(Odun Dışı Orman Ürünleri İhracat İzin Formu)

- Müracaat Sahibinin Adı Soyadı :
Müracaat Tarihi :
Ürüne ve İhracatçı Firmaya ait Bilgi :
1- İhracatçı Firmanın Adı :
2- Adresi ve Telefon Numarası :
3- Alacak olan firmanın
Adı ve Adresi :
4- Gönderilecek Ürünün Cinsi :
(Tür ve varyetesi)
5- İhraç Edilecek Miktar :
6- Toplamanın yapıldığı yıl :
7- Toplamanın yapıldığı yer :
a- Orman Bölge Müdürlüğü :
b- Orman İşletme Müdürlüğü :
c- Orman İşletme Şefliği :
8- Orman nakliye tezkeresi ve satış makbuzumu tarih ve no'su :

Yukarıda yazılı firmanın ürünü İşletmemiz sahalarından topladığına dair Menşe-i Sağlık belgesidir.

İşletme Müdürü
İmza

İŞ YERİ MUAYENE RAPORU

1- Bölgesi :
 2- Serisi :
 3- Bölme Numaraları :
 4- Parsel :
 5- Bölme sınırları :
   Doğusu :
   Batısı :
   Kuzeyi :
   Güneyi :

6- Toplanacak ürün /artık : .....Kg/Ster

7- Bölmenin teslim teslim tarihi : .../.../.....

8- Teslim teslimü takiben sahadaki toplama ve orman dışına çıkarma işinin bitiminde yapılan muayene ve kontrol neticesinde ;

a) Toplama işini yapmak üzere maktayı teslim alan kişilerce usulsüz kesim yapılmışsa neler olduğu .....

b) Taahhüt konulan odun dışı ürün ve artıklar haricinde başka ürün toplanmışsa çeşidi ile miktarının ne olduğu .....

c) Fazla miktarda ürün veya artık toplamak için sahada tahribat yapılmış mıdır. Yapılmışsa tahribatın cinsi ve miktarı .....

d) Toplanan ürün veya artık miktarından başka toplanacak olup olmadığı .....

e) Orman Kanunu'nun ve ilgili şartnameye göre usulsüzlük tespit edilmişse failleri hakkında yapılan işlemler .....

Yukarıda sınırları belirtilen maktada Orman Kanunu Hükümlerine ve ilgili şartnamesine uygun yapılan ve yapılmayan yıllık üretim programı haricindeki odun dışı ürün ve artıkları toplama, orman dışına çıkarma işleri tespit edilmiş olup iş bu makta muayene tutanağı tarafımızdan düzenlenmiştir. .../.../.....

İşletme Şefi

Orman Muhafaza Memuru

(EK-13)

**6831 SAYILI ORMAN KANUNUNUN 37. MADDESİNE GÖRE
YILLIK ÜRETİM PROGRAMI HARİCİNDEKİ ODUN DIŞI ÜRÜN
VE ARTIKLARLA ORMANA ZARARLI BİTKİ, KÖK VE DİĞER
ZARARLILARIN İSTEKLİLER TARAFINDAN TOPLANMASI
VE SATIN ALINMASIYLA İLGİLİ BEYANNAME**

A- İSTEKLİNİN KİMLİĞİ

Adı Soyadı :
Baba Adı :
Vilayeti :
İlçesi :
Köyü :
Doğum Yeri :
Doğum Tarihi :
İşi :
İş Adresi :

B- İSTEKLİ RESMİ MÜESSESE İSE

Resmi Kuruluşun Adı :
Resmi Kuruluşun Adresi :
İştilgal Konusu :

C- İSTEKLİ TÜZEL KİŞİLİĞE HAİZ ŞİRKET, DERNEK V.S. İSE

Kuruluşun Adı :
Kuruluşun Adresi :
Temsile Yetkili Kişilerin
Adı Soyadı :
İştilgal Konusu :

D- TOPLAYIP ORMAN DIŞINA ÇIKARACAĞI

<u>ÜRÜNLERİN</u>	<u>CİNSİ VE NEVİ</u>	<u>MİKTARI</u>	<u>BİRİMİ</u>
-------------------------	-----------------------------	-----------------------	----------------------

Odun dışı Orman Ürünü	:		
Odun dışı Orman Ürünü	:		
Odun dışı Orman Ürünü	:		
Üretim Artıkları	:		
Ormana zararlı bitkiler	:		
Ormana zararlı bitkiler	:		
Ormana zararlı bitkiler	:		

Yukarda belirtilen bildirim tamamen doğru olduğunu, odun dışı orman ürünü veya zararlı bitki ve kökleri görevlilerin direktifleri doğrultusunda ormana zarar vermeden toplayacağımı aksi halde her türlü sorumluluğu kabullendiğimizi beyan ve tasdik ederim.

...../...../.....

Beyan Sahibi
Adı Soyadı İmza Mühür

**6831 SAYILI ORMAN KANUNU'NUN 37.MADDESİ
GEREĞİNCE ORMANA ZARARLI OLDUĞU TESPİT EDİLEN
BİTKİ, KÖK VE DİĞER ZARARLILARIN İSTEKLİLERE
TOPLATMA İZİNİNE AİT ŞARTNAME**

..... Devlet Orman İşletme Müdürlüsüne bağlı ..... Bölgesinin ..... serisi ..... bölmelerinde ormana zararlı; kesilerek, köklenerek, sökülerek veya toplanarak sahadan çıkarılması gereken bitki, kök ve diğer zararlılardan tahminen ..... kg m. için aşağıda gösterilen şartlarla yapmayı kabul ve taahhüt eden isteklilere izin verilecektir.

1-İstekliler beyannameyi doldurarak bir dilekçeyle beraber Orman İdaresine müracaat edecekler, istekli kooperatif veya şirket ise ayrıca sahada çalışacak işçilerin kimliklerini belirtir listeyi de İdareye vereceklerdir. Yapılacak işleri görüşmek üzere İşletme Şefliğinden gün istenerek belirtilen günde İşletme Şefi istekliler ve görevli memurlar tarafından hududu belirtilen sahanın gezilmesini müteakip makta teslim tesellüm tutanağı ile şartname imzalandıktan sonra istekliler, şartnamenin 5. maddesinde gösterilen tarihte işe başlayacaktır.

2- Teslim tesellüm tutanağında belirtilen saha dışında zararlı bitki ve köklerin temizleme işi yapılmayacaktır. Aksine hareket edenlerin izni derhal iptal edilecek bir daha bu haktan yararlandırılmayacaklardır.

3- Sahanın tesliminden sonra vukua gelen usulsüzlüklerden izin sahibi istekliler resmen sorumlu tutulacaktır.

4- Orman İdaresinden izin alan iş sahipleri aldıkları işin işverenidir. Alıcı; bu alım satımdan doğan “5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”, “4857 sayılı İş Kanunu” ve “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” nun getirdiği yükümlülükler ile her türlü iş kazası ve vergi mevzuatından yükümlüdür. Orman idaresi bu hususta sorumlu olmayacaktır.

5- Sahadaki ormana zararlı bitkilerin kesme, kökleme, sökme ve toplayarak dışarıya çıkarma işlerine ..... tarihinde başlanacak ve ..... tarihinde son verilecektir. Bu müddet sonunda izinleri iptal edilmiş olacaktır.

6- Orman içinde ateş yakmak, sönmemiş sigara veya kibrit atmak yasaktır. İzin sahipleri ormanda yangın çıkmaması için gerekli tedbirleri almaya ve gerek çalışma yapılan ormanda ve gerekse civarında yangın çıktığı takdirde işlerini bırakıp yangını söndürmekle mükelleflerdir.

7- Sahadan çıkarılıp Orman İdaresinin belirlediği istif yerlerine getirilen ormana zararlı bitki ve kökler yaş olarak burada görevli memurlar tarafından tartılarak bir tutanakla tevsik edilecek tanzim edilen tartı zaptına istinaden bu artıkları kendi ihtiyacında kullanacaklara ayrı ayrı veya aralarında birisine vekalet verdikleri takdirde onun üzerine sevk pusulası keserek, pazara götürüp satmak isteyenlere ise ilgili nakliye tezkeresinin üzerine bedelsizdir ibaresini koyarak aynı şartlarla nakliye tezkeresi kesip hiç bir bedel alınmadan nakliyatına müsaade edilecektir.

8- İzin sahipleri bu işlerin yapılması sırasında İşletme Şefi veya görevli memurların verecekleri direktiflere uymaya mecburdurlar.

9- İdarenin ikazlarına rağmen şartname hükümlerine riayet etmeyenler; kesme, sökme, kökleme sırasında endüstriyel odun ve odun dışı orman ürünü veren ağaçlara veya bitkilere zarar vermekte direnenler ile usulsüz iş yapanların izinleri iptal edilecek ayrıca haklarında kanuni işlem yapılacaktır.

10- Şartname harici teklifler kabul edilmez.

11-Yörenin özelliğine göre özel şartlar :

Yukarıda ..... madde halinde belirtilmiş bulunan şartlara göre çalışmayı kabul ve taahhüt ederim. ..../...../.....

İZİN VERİLEN ŞAHISLARIN

VİLAYETİ :
İLÇESİ :
KÖYÜ :
ADI SOYADI :
BABA ADI :
DOĞUM TARİHİ :
İMZASI :

**İZİN VEREN
BÖLGE ŞEFİ
İMZA**

(EK-15)

**MÜNFERİT MÜRACAATLAR İÇİN YILLIK ÜRETİM PROGRAMI
HARİCİNDEKİ HER TÜRLÜ ODUN DIŞI ÜRÜN VE ARTIKLARIN
TOPLANMASIYLA İLGİLİ İZİN BELGESİDİR**

İSTEKLİNİN KİMLİĞİ

Adı Soyadı :
Doğum yeri ve tarihi :
İşi ve Adresi :
Müracaat tarihi :

TOPLANACAK ÜRÜNÜN CİNS VE NEVİ

İstenilen odun dışı ürün veya artığın cinsi :
İstenilen odun dışı ürün veya artığın miktarı :
Uygun görülen odun dışı ürün veya artığın miktarı :
Tarife bedeli :
Satış makbuzunun tarih ve numarası :

TOPLANACAK SAHA ve MÜDDETİ

İşletme Şefliği :
Serisi :
Bölme numaraları :
Toplama müddeti :
İzin tarihleri :

Yukarıda cins ve miktarı yazılı ..... Odun dışı Ürün / artıkları belirlenen tarihler arasında ve gösterilen sahalarda toplamak için istekli .....'a ..... müddetle izin verilmiştir. ..../...../.....

**ALİVRELİ AÇIK ARTIRMA SURETİYLE YAPILACAK
ŞİMŞİR DALI / SÜRGÜNÜ' NÜN SATIŞINA AİT ŞARTNAME**

Madde 1-..... Devlet Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı ..... İşletme Şefliği..... serisi ..... bölmelerinde mevcut şimşir dalı / sürgünü işçilik alıcıya ait olmak üzere ..... TL/ Kg. muhammen bedel üzerinden alivrelili açık artırmalı satışa çıkarılmıştır.

Madde 2- Açık artırma ..... tarihine rastlayan ..... günü ..... Saatte ..... binasında toplanacak komisyon önünde yapılacaktır.

Madde 3- Açık artırmaya girebilmek için iştirakçilerde aşağıdaki şartlar aranacaktır.

a- Kanuni ikametgah olması,

b- İsteklinin şirket olması durumunda;

- İdare merkezinin bulunduğu yer mahkemesinden veya Ticaret Odası, Sanayi Odası veya Ticaret ve Sanayi Odalarından şirketin sicili ile kayıtlı ve halen faaliyette olduğuna dair belgeyi göstermesi.

- İhracatçıların, ihracatçı birliklerinden aldıkları ihracat belgesini ibraz etmeleri.

- Şirket vekillerinin noterden tasdikli vekâletnamelerini göstermesi

c – İştirakçilerin artırma saatinden önce şartnameyi okuyup tamamen kabul ettiklerine dair şartname altını imza etmiş ve 4. Maddedeki geçici teminatı işletme veznesine yatırmış olmaları.

Madde 4 - Geçici teminat % 3' den ..... TL dir.

Madde 5 - Geçici teminat olarak ipotekten gayri devletçe kabul edilmiş kıymetler kabul

Olunur.

Madde 6 – İsteklilerin satış şartnamesini imzalayıp geçici teminatı yatırmış olmaları, o partiyi muhammen satış bedeli üzerinden tamamı peşin satın almayı kabul etmiş olmaları demektir.

Teminat yatırıldıktan sonra satışa iştirak etmek ve pey sürmek mecburidir. Aksi halde teminatı irad kaydolunur. Yalnız sürülen pey yüksekliği nedeni ile artırmadan çekilenlerin teminatları geri verilir.

Bu madde hükmü geçici ihale bedeline en az % 10 zam teklifi üzerine yapılan açık artırmalı karşılaştırmalarda da aynen uygulanır.

Madde 7- Artırma sonucunda en yüksek pey süren istekli üzerine geçici ihale yapılır. Ancak sürülen pey yeterli bulunmadığından, satışa fesat karıştırıldığına kanaat getirildiğinden geçici ihale yapılmaz veya işletme komisyonunca geçici ihale kararı Orman Bölge Müdürlüğüne onaylamaz ise, geçici teminat geri verilir. İstekli bundan dolayı hiçbir hak talebinde bulunamaz.

Madde –8 İhalenin onaylama emrini İşletme Müdürlüğüne gelişine kadar, geçici ihale bedeline en az % 10 oranında zam teklifleri karara bağlanan bedelin % 6 kati teminatının yatırılması şartıyla kabul olunur. 15 gün içinde belirlenen bir günde ihale alıcısı ile teklif sahipleri arasında karşılaştırma yapılır. En fazla teklif verene ihale olunur. Bundan sonraki artırma teklifleri kabul olunmaz. İştirakçilerin karşılaştırmaya katılmamaları halinde kati teminatı irad kaydolunur.

Madde 9 – Açık artırmalı satışta alıcısı çıkmayan ve komisyonca belli bir süre için pazarlığa bırakılan malların satışlarında bu şartnamede belirtilen esaslar uygulanır.

Madde 10 – Bölge Müdürlüğünce onaylanan ihale kararları işletme ihale edilen kişiye veya iadeli taahhütlü mektupla tebligat yapılır. Tebligata müteakip 10 gün içerisinde alıcı geçici teminatı kati teminata çevirir. Aksi halde geçici teminatı irad kaydolunur. Alıcı bundan dolayı herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Madde 11 – Alıcı kati teminatın yatırılmasına müteakip idareden satışa konu üretim alanını teslim alır ve üretime başlar. Üretim idarenin belirlediği ağaççıklarda yapılacaktır. Bu ağaçlar dışında veya diğer sahalarda yapılması halinde 6831 Sayılı Orman Kanununun ilgili maddeleri gereğince işlem yapılır.

Madde 12 – Satışa konu ürün eldesi, idarece belirlenen ağaççıkların tepelerinin alttan 1/3' ü alanındaki dal ve gövde üzerindeki 15 cm. ve daha uzun sürgünlerinin diplerinden keskin bıçak veya budama makasıyla kesilmesi ile olacaktır. Kesinlikle tara, nacak, balta vs. kullanılmayacaktır.

Madde 13 – Üretim işlemine ...../...../..... Tarihinde başlanacak ve ...../...../..... Tarihinde sona erdirilecektir.

Madde 14 – Ürün eldesi için uyulacak şartları belirleyen sözleşmeler imzalanacak ve alıcı bu sözleşmelere de uyacaktır.

Madde 15 – Alıcı ürün ve eldesinin tamamının gerçekleşmesini beklemeden, talebi üzerine, ürünün değer kaybetmemesi, daha iyi değerlendirilmesi için üretilen miktar kadarının satışını talep edebilir ve idarece bu miktar alıcıya satılır.

Madde 16 – Üretim için verilen sürenin sonucunda üretimin tamamlanmasına müteakip tüm ürünlerin satışı gerçekleştirilecektir. Verilen üretim süresinin sonunda başlayan 15 günlük sürede satış yaptırılmaması durumunda elde olunan ürünler idarece değerlendirilecektir.

Madde 17 – Üretim sonrası alıcı tarafından satış yaptırılmaması ve idarece değerlendirilmesi neticesi oluşacak idare zararları yasal faizleri ile birlikte alıcıdan talep edilecektir.

Madde 18 – Üretim alanında teslimden sonra oluşacak, zarar ve ziyandan, usulsüzlüklerden alıcı sorumlu olacaktır.

Madde 19 – Üretilen ürünlerin miktarlarının belirleneceği tartı idarece belirlenecektir.

Madde 20 – Alıcı üretimde ve nakilde çalışacak kişileri idareye bildirmekle yükümlüdür.

Madde 21 – Ürünün tartı ve satışına kadar geçen sürede oluşacak her türlü zarar ziyan ve kalite bozukluklarından idare sorumlu tutulamayacaktır.

Madde 22 – Satış üretim öncesi yapıldığından satışa konu üretim eksikliğinden idare sorumlu tutulamayacaktır. Üretim fazlalığı oluştuğunda aynı bedel üzerinden idarece aynı alıcıya satılacaktır.

Madde 23 – Üretimin tamamlanarak satış ve teslimatın bitirilmesinden sonra işletme şefliğinin yazısına müteakip sigorta ilişiksiz belgesinin idareye ibrazına müteakip işletme müdürlüğünce teminat iade olunacaktır.

Madde 24 – İş yeri muayenesi sonunda üretim yapılmayan ağaççık bulunması, üretimin düzensizliği, şartname ve sözleşmelere uyulmamasından oluşan idare zararlarının tespiti halinde teminat irad kaydolunur.

Madde 25 – Sevk pusulasız veya nakliyesiz ürün nakledilmesi halinde 6831 Sayılı Orman Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

Madde 26 – Alıcı; bu alım satımdan doğan “5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”, “4857 sayılı İş Kanunu” ve “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” nun getirdiği yükümlülükler ile her türlü iş kazası ve vergi mevzuatından yükümlüdür. Orman idaresi bu hususta sorumlu olmayacaktır. Bölge müdürlüğünün ihale onay yazısının işletme müdürlüğü kaydına girdiği tarihten itibaren 15 gün içinde, işletme

müdürlüklerince satışın konusu, yeri ve mahiyeti hakkında Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) bildirimde bulunulacaktır.

Orman kalkındırma kooperatiflerine yapılan Alivrelî vadeli açık artırmalı satışlarda; kati teminatın ve satış bedelinin yatırılması esnasında kooperatifçe üretim işçiliğinin üyelerince yapılacağı yazılı olarak beyan edilmesi halinde sigorta mevzuatı yönünden sorumluluk kendilerine ait olmak üzere SGK' ya bildirimde bulunulmayacaktır.

Madde 27 – Satışla ilgili her türlü vergi ve resim alıcıya aittir.

Madde 28 – İş sahibinin kanuni ikametgâhında yapılan her türlü tebligat şahsına yapılmış kabul olunur.

Madde 29 – Bu şartnameden doğan her türlü hukuki itilaflar için ..... mahkemesi yetkilidir.

ÖZEL ŞARTLAR :

Madde 30 –

İhale bedeliyle yukarıda yazılı 30 madde halinde hazırlanan şartname esaslarına göre şimşir sürgününü satın almayı aynen kabul ve taahhüt ederim.

Alıcı

Adı Soyadı :

İş adresi :

İmzası-kaşesi :